

Postanak

¹ U početku stvori Bog nebo i zemlju. ² A zemlja bješe bez oblièja i pusta, i bješe tama nad bezdanom; i duh Božji dizaše se nad vodom. ³ I reèe Bog: neka bude svjetlost. I bi svjetlost. ⁴ I vidje Bog svjetlost da je dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. ⁵ I svjetlost nazva Bog dan, a tamu nazva noæ. I bi veèe i bi jutro, dan prvi. ⁶ Potom reèe Bog: neka bude svod posred vode, da rastavlja vodu od vode. ⁷ I stvori Bog svod, i rastavi vodu pod svodom od vode nad svodom; i bi tako. ⁸ A svod nazva Bog nebo. I bi veèe i bi jutro, dan drugi. ⁹ Potom reèe Bog: neka se sabere voda što je pod nebom na jedno mjesto, i neka se pokaže suho. I bi tako. ¹⁰ I suho nazva Bog zemlja, a zborišta vodena nazva mora; i vidje Bog da je dobro. ¹¹ Opet reèe Bog: neka pusti zemlja iz sebe travu, bilje, što nosi sjeme, i drvo rodno, koje raða rod po svojim vrstama, u kojem æe biti sjeme njegovo na zemlji. I bi tako. ¹² I pusti zemlja iz sebe travu, bilje, što nosi sjeme po svojim vrstama, i drvo, koje raða rod, u kojem je sjeme njegovo po njegovijem vrstama. I vidje Bog da je dobro. ¹³ I bi veèe i bi jutro, dan treæi. ¹⁴ Potom reèe Bog: neka budu vidjela na svodu nebeskom, da dijele dan i noæ, da budu znaci vremenima i danima i godinama; ¹⁵ I neka svijetle na svodu nebeskom, da obasjavaju zemlju. I bi tako. ¹⁶ I stvori Bog dva vidjela velika: vidjelo veæe da upravlja danom, i vidjelo manje da upravlja noæu, i zvijezde. ¹⁷ I postavi ih Bog na svodu nebeskom da obasjavaju zemlju. ¹⁸ I da upravljaju danom i noæu, i da dijele svjetlost od tame. I vidje Bog da je dobro. ¹⁹ I bi veèe i bi jutro, dan èetvrti. ²⁰ Potom reèe Bog: neka vrve po vodi žive duše, i ptice neka lete iznad

zemlje pod svod nebeski. ²¹ I stvori Bog kitove velike i sve žive duše što se mièu, što provrvješe po vodi po vrstama svojim, i sve ptice krilate po vrstama njihovijem. I vidje Bog da je dobro; ²² I blagoslovi ih Bog govoreæi: raðajte se i množite se, i napunite vodu po morima, i ptice neka se množe na zemlji. ²³ I bi veèe i bi jutro, dan peti. ²⁴ Potom reèe Bog: neka zemlja pusti iz sebe duše žive po vrstama njihovijem, stoku i sitne životinje i zvijeri zemaljske po vrstama njihovijem. I bi tako. ²⁵ I stvori Bog zvijeri zemaljske po vrstama njihovijem, i stoku po vrstama njezinijem, i sve sitne životinje na zemlji po vrstama njihovijem. I vidje Bog da je dobro. ²⁶ Potom reèe Bog: da naèinimo èovjeka po svojemu oblièju, kao što smo mi, koji æe biti gospodar od riba morskih i od ptica nebeskih i od stoke i od cijele zemlje i od svijeh životinja što se mièu po zemlji. ²⁷ I stvori Bog èovjeka po oblièju svojemu, po oblièju Božijemu stvori ga; muško i žensko stvori ih. ²⁸ I blagoslovi ih Bog, i reèe im Bog: raðajte se i množite se, i napunite zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svega zvjerinja što se mièe po zemlji. ²⁹ I još reèe Bog: evo, dao sam vam sve bilje što nosi sjeme po svoj zemlji, i sva drveta rodna koja nose sjeme; to æe vam biti za hranu. ³⁰ A svjemu zvjerinju zemaljskom i svjema pticama nebeskim i svjemu što se mièe na zemlji i u èem ima duša živa, dao sam svu travu da jedu. I bi tako. ³¹ Tada pogleda Bog sve što je stvorio, i gle, dobro bješe veoma. I bi veèe i bi jutro, dan šesti.

2

¹ Tako se dovrši nebo i zemlja i sva vojska njihova. ² I svrši Bog do sedmoga dana djela svoja, koja uèini; i poèinu u sedmi dan od svijeh djela svojih, koja uèini; ³ I blagoslovi

Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan poèinu od svijeh djela svojih, koja uèini; ⁴ To je postanje neba i zemlje, kad postaše, kad Gospod Bog stvori zemlju i nebo, ⁵ I svaku biljku poljsku, dokle je još ne bješe na zemlji, i svaku travku poljsku, dokle još ne nicaše; jer Gospod Bog još ne pusti dažda na zemlju, niti bješe èovjeka da radi zemlju, ⁶ Ali se podizaše para sa zemlje da natapa svu zemlju. ⁷ A stvori Gospod Bog èovjeka od praha zemaljskoga, i dunu mu u nos duh životni; i posta èovjek duša živa. ⁸ I nasadi Gospod Bog vrt u Edemu na istoku; i ondje namjesti èovjeka, kojega stvori. ⁹ I uèini Gospod Bog, te nikoše iz zemlje svakojaka drveta lijepa za gledanje i dobra za jelo, i drvo od života usred vrta i drvo od znanja dobra i zla. ¹⁰ A voda tecijaše iz Edema natapajuæi vrt, i odande se dijeljaše u èetiri rijeke. ¹¹ Jednoj je ime Fison, ona teèe oko cijele zemlje Evilske, a ondje ima zlata, ¹² I zlato je one zemlje vrlo dobro; ondje ima i bdela i dragoga kamena oniha. ¹³ A drugoj je rijeci ime Geon, ona teèe oko cijele zemlje Huske. ¹⁴ A treæoj je rijeci ime Hidekel, ona teèe k Asirskoj. A èetvrta je rijeka Efrat. ¹⁵ I uzevši Gospod Bog èovjeka namjesti ga u vrtu Edemskom, da ga radi i da ga èuva. ¹⁶ I zaprijeti Gospod Bog èovjeku govoreæi: jedi slobodno sa svakoga drveta u vrtu; ¹⁷ Ali s drveta od znanja dobra i zla, s njega ne jedi; jer u koji dan okusiš s njega, umrijeæeš. ¹⁸ I reèe Gospod Bog: nije dobro da je èovjek sam; da mu naèinim druga prema njemu. ¹⁹ Jer Gospod Bog stvori od zemlje sve zvijeri poljske i sve ptice nebeske, i dovede k Adamu da vidi kako æe koju nazvati, pa kako Adam nazove koju životinju onako da joj bude ime; ²⁰ I Adam nadjede ime svakom živinèetu i svakoj ptici nebeskoj i svakoj zvijeri poljskoj; ali se ne nađe Adamu drug prema njemu. ²¹ I Gospod Bog pusti tvrd san na Adama, te zaspa; pa mu uze jedno rebro, i mjesto popuni

mesom; ²² I Gospod Bog stvori ženu od rebra, koje uze Adamu, i doveđe je k Adamu. ²³ A Adam reče: sada eto kost od mojih kosti, i tijelo od mogega tijela. Neka joj bude ime èovjeèica, jer je uzeta od èovjeka. ²⁴ Zato æe ostaviti èovjek oca svojega i mater svoju, i priljepiæe se k ženi svojoj, i biæe dvoje jedno tijelo. ²⁵ A bjehu oboje goli, Adam i žena mu, i ne bješe ih sramota.

3

¹ Ali zmija bješe lukava mimo sve zvijeri poljske, koje stvori Gospod Bog; pa reče ženi: je li istina da je Bog kazao da ne jedete sa svakoga drveta u vrtu? ² A žena reče zmiji: mi jedemo roda sa svakoga drveta u vrtu; ³ Samo roda s onoga drveta usred vrta, kazao je Bog, ne jedite i ne dirajte u nj, da ne umrete. ⁴ A zmija reče ženi: neæete vi umrijeti; ⁵ Nego zna Bog da æe vam se u onaj dan kad okusite s njega otvoriti oèi, pa æete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo. ⁶ I žena videæi da je rod na drvetu dobar za jelo i da ga je milina gledati i da je drvo vrlo drago radi znanja, uzabra roda s njega i okusi, pa dade i mužu svojemu, te i on okusi. ⁷ Tada im se otvoriše oèi, i vidješe da su goli; pa spletoše lišæa smokova i naèiniše sebi pregaèe. ⁸ I zaèuše glas Gospoda Boga, koji iðaðe po vrtu kad zahladi; i sakri se Adam i žena mu ispred Gospoda Boga meðu drveta u vrtu. ⁹ A Gospod Bog viknu Adama i reče mu: gdje si? ¹⁰ A on reče: èuh glas tvoj u vrtu, pa se poplaših, jer sam go, te se sakrih. ¹¹ A Bog reče: ko ti kaza da si go? da nijesi jeo s onoga drveta što sam ti zabranio da ne jedeš s njega? ¹² A Adam reče: žena koju si udružio sa mnom, ona mi dade s drveta, te jedoh. ¹³ A Gospod Bog reče ženi: zašto si to uèinila? A žena odgovori: zmija me prevari, te jedoh. ¹⁴ Tada reče Gospod Bog zmiji: kad si to uèinila, da si prokleta mimo svako živinèe i mimo sve zvijeri poljske;

na trbuhu da se vuèeš i prah da jedeš do svojega vijeka. ¹⁵ I još meæem neprijateljstvo između tebe i žene i između sjemena tvojega i sjemena njezina; ono æe ti na glavu stajati a ti æeš ga u petu ujedati. ¹⁶ A ženi reèe: tebi æu mnoge muke zadati kad zatrudniš, s mukama æeš djecu raðati, i volja æe tvoja stajati pod vlašæu muža tvojega, i on æe ti biti gospodar. ¹⁷ Pa onda reèe Adamu: što si poslušao ženu i okusio s drveta s kojega sam ti zabranio rekavši da ne jedeš s njega, zemlja da je prokleta s tebe; s mukom æeš se od nje hraniti do svojega vijeka; ¹⁸ Trnje i korov æe ti raðati, a ti æeš jesti zelje poljsko; ¹⁹ Sa znojem lica svojega ješæeš hljeb, dokle se ne vratiš u zemlju od koje si uzet; jer si prah, i u prah æeš se vratiti. ²⁰ I Adam nadjede ženi svojoj ime Jeva, zato što je ona mati svjema živima. ²¹ I naèini Gospod Bog Adamu i ženi njegovoj haljine od kože, i obuèe ih u njih. ²² I reèe Gospod Bog: eto, èovjek posta kao jedan od nas znajuæi što je dobro što li zlo; ali sada da ne pruži ruke svoje i uzbere i s drveta od života, i okusi, te dovijeka živi. ²³ I Gospod Bog izagna ga iz vrta Edemskoga da radi zemlju, od koje bi uzet; ²⁴ I izagnav èovjeka postavi pred vrtom Edemskim heruvima s plamenijem maèem, koji se vijaše i tamo i amo, da èuva put ka drvetu od života.

4

¹ Iza toga Adam pozna Jevu ženu svoju, a ona zatrudnje i rodi Kajina, i reèe: dobih èovjeka od Gospoda. ² I rodi opet brata njegovu Avelja. I Avelj posta pastir a Kajin ratar. ³ A poslije nekoga vremena dogodi se, te Kajin prinese Gospodu prinos od roda zemaljskoga; ⁴ A i Avelj prinese od prvina stada svojega i od njihove pretiline. I Gospod pogleda na Avelja i na njegov prinos, ⁵ A na Kajina i na njegov prinos ne pogleda. Zato se Kajin rasrdi veoma, i

lice mu se promijeni. ⁶ Tada reèe Gospod Kajinu: što se srdiš? što li ti se lice promijeni? ⁷ Neæeš li biti mio, kad dobro èiniš? a kad ne èiniš dobro, grijeh je na vratima. A volja je njegova pod tvojom vlašæu, i ti si mu stariji. ⁸ Poslije govoraše Kajin s Aveljem bratom svojim. Ali kad bijahu u polju, skoèi Kajin na Avelja brata svojega, i ubi ga. ⁹ Tada reèe Gospod Kajinu: gdje ti je brat Avelj? A on odgovori: ne znam; zar sam ja èuvar brata svojega? ¹⁰ A Bog reèe: šta uèini! glas krvi brata tvojega vièe sa zemlje k meni. ¹¹ I sada, da si proklet na zemlji, koja je otvorila usta svoja da primi krv brata tvojega iz ruke tvoje. ¹² Kad zemlju uzradiš, neæe ti više davati blaga svojega. Biæeš potukaè i bjegunac na zemlji. ¹³ A Kajin reèe Gospodu: krivica je moja velika da mi se ne može oprostiti. ¹⁴ Evo me tjeraš danas iz ove zemlje da se krijem ispred tebe, i da se skitam i potucam po zemlji, pa æe me ubiti ko me udesi. ¹⁵ A Gospod mu reèe: zato ko ubije Kajina, sedam æe se puta to pokajati. I naèini Gospod znak na Kajinu da ga ne ubije ko ga udesi. ¹⁶ I otide Kajin ispred Gospoda, i naseli se u zemlji Naidskoj na istoku prema Edemu. ¹⁷ I pozna Kajin ženu svoju, a ona zatrudnje i rodi Enoha. I sazida grad i prozva ga po imenu sina svojega Enoh. ¹⁸ A Enohu rodi se Gaidad; a Gaidad rodi Maleleila; a Maleleilo rodi Matusala; a Matusal rodi Lameha. ¹⁹ I uze Lameh dvije žene: jednoj bješe ime Ada a drugoj Sela. ²⁰ I Ada rodi Jovila; od njega se narodiše koji žive pod šatorima i stoku pasu. ²¹ A bratu njegovu bješe ime Juval; od njega se narodiše gudaèi i sviraèi. ²² A i Sela rodi Tovela, koji bješe vješt kovati svašta od mjedi i od gvoždãa; a sestra Tovelu bješe Noema. ²³ I reèe Lameh svojim ženama, Adi i Seli: èujte glas moj, žene Lamehove, poslušajte rijeèi moje: ubiæu èovjeka za ranu svoju i mladïæa za masnicu svoju. ²⁴ Kad æe se Kajin osvetiti sedam puta, Lameh æe sedamdeset i sedam puta.

²⁵ A Adam opet pozna ženu svoju, i ona rodi sina, i nadje mu ime Sit, jer mi, reèe, Bog dade drugoga sina za Avelja, kojega ubi Kajin. ²⁶ I Situ se rodi sin, kojemu nadjede ime Enos. Tada se poèe prizivati ime Gospodnje.

5

¹ Ovo je pleme Adamovo. Kad Bog stvori èovjeka, po oblièju svojemu stvori ga. ² Muško i žensko stvori ih, i blagoslovi ih, i nazva ih èovjek, kad biše stvoreni. ³ I poživje Adam sto i trideset godina, i rodi sina po oblièju svojemu, kao što je on, i nadjede mu ime Sit. ⁴ A rodiv Sita poživje Adam osam stotina godina, rađajuæi sinove i kæeri; ⁵ Tako poživje Adam svega devet stotina i trideset godina; i umrije. ⁶ A Sit poživje sto i pet godina, i rodi Enosa; ⁷ A rodiv Enosa poživje Sit osam stotina i sedam godina, rađajuæi sinove i kæeri; ⁸ Tako poživje Sit svega devet stotina i dvanaest godina; i umrije. ⁹ A Enos poživje devedeset godina, i rodi Kajinana; ¹⁰ A rodiv Kajinana poživje Enos osam stotina i petnaest godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹¹ Tako poživje Enos svega devet stotina i pet godina; i umrije. ¹² A Kajinan poživje sedamdeset godina, i rodi Maleleila; ¹³ A rodiv Maleleila poživje Kajinan osam stotina i èetrdeset godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹⁴ Tako poživje Kajinan svega devet stotina i deset godina; i umrije. ¹⁵ A Maleleilo poživje šezdeset i pet godina, i rodi Jareda; ¹⁶ A rodiv Jareda poživje Maleleilo osam stotina i trideset godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹⁷ Tako poživje Maleleilo svega osam stotina i devedeset i pet godina; i umrije. ¹⁸ A Jared poživje sto i šezdeset i dvije godine, i rodi Enoha; ¹⁹ A rodiv Enoha poživje Jared osam stotina godina, rađajuæi sinove i kæeri; ²⁰ Tako poživje Jared svega devet stotina i šezdeset i dvije godine, i umrije. ²¹ A Enoh poživje šezdeset i pet godina, i rodi

Matusala; ²² A rodiv Matusala poživje Enoh jednako po volji Božjoj trista godina, rađajuæi sinove i kæeri; ²³ Tako poživje Enoh svega trista i šezdeset i pet godina; ²⁴ I živeæi Enoh jednako po volji Božjoj, nestade ga, jer ga uze Bog. ²⁵ A Matusal poživje sto i osamdeset i sedam godina, i rodi Lameha; ²⁶ A rodiv Lameha poživje Matusal sedam stotina i osamdeset i dvije godine, rađajuæi sinove i kæeri; ²⁷ Tako poživje Matusal svega devet stotina i šezdeset i devet godina; i umrije. ²⁸ A Lameh poživje sto i osamdeset i dvije godine, i rodi sina, ²⁹ I nadjede mu ime Noje govoreæi: ovaj æe nas odmoriti od posala naših i od truda ruku naših na zemlji, koju prokle Gospod. ³⁰ A rodiv Noja poživje Lameh pet stotina i devedeset i pet godina, rađajuæi sinove i kæeri; ³¹ Tako poživje Lameh svega sedam stotina i sedamdeset i sedam godina; i umrije. ³² A Noju kad bi pet stotina godina, rodi Noje Sima, Hama i Jafeta.

6

¹ A kad se ljudi poèeše množiti na zemlji, i kæeri im se narodiše. ² Videæi sinovi Božji kæeri èovjeèije kako su lijepe uzimaše ih za žene koje htješe. ³ A Gospod reèe: neæe se duh moj dovijeka preti s ljudima, jer su tijelo; neka im još sto i dvadeset godina. ⁴ A bijaše tada divova na zemlji; a i poslije, kad se sinovi Božji sastajahu sa kæerima èovjeèijim, pa im one rađahu sinove; to bijahu silni ljudi, od starine na glasu. ⁵ I Gospod videæi da je nevaljalstvo ljudsko veliko na zemlji, i da su sve misli srca njihova svagda samo zle, ⁶ Pokaja se Gospod što je stvorio èovjeka na zemlji, i bi mu žao u srcu. ⁷ I reèe Gospod: hoæu da istrijebim sa zemlje ljude, koje sam stvorio, od èovjeka do stoke i do sitne životinje i do ptica nebeskih; jer se kajem što sam ih stvorio. ⁸ Ali Noje nađe milost pred Gospodom. ⁹ Ovo su događaji Nojevi: Noje bješe

èovjek pravedan i bezazlen svojega vijeka; po volji Božjoj svagda življaše Noje. ¹⁰ I rodi Noje tri sina: Sima, Hama i Jafeta. ¹¹ A zemlja se pokvari pred Bogom, i napuni se zemlja bezakonja. ¹² I pogleda Bog na zemlju, a ona bješe pokvarena; jer svako tijelo pokvari put svoj na zemlji. ¹³ I reèe Bog Noju: kraj svakome tijelu dođe preda me, jer napuniše zemlju bezakonja; i evo hoæu da ih zatrem sa zemljom. ¹⁴ Naèini sebi kovèeg od drveta gofera, i naèini pregratke u kovèegu; i zatopi ga smolom iznutra i spolja. ¹⁵ I naèini ga ovako: u dužinu neka bude trista lakata, u širinu pedeset lakata, i u visinu trideset lakata; ¹⁶ Pusti dosta svjetlosti u kovèeg; i krov mu svedi ozgo od lakta; i udari vrata kovèegu sa strane; i naèini ga na tri boja: donji, drugi i treæi. ¹⁷ Jer evo pustiaæu potop na zemlju, da istrijebim svako tijelo, u kojem ima živa duša pod nebom; što je god na zemlji sve æe izginuti. ¹⁸ Ali æu s tobom uèiniti zavjet svoj; i uæi æeš u kovèeg ti i sinovi tvoji i žena tvoja i žene sinova tvojih s tobom. ¹⁹ I od svega živa, od svakoga tijela, uzeæeš u kovèeg po dvoje, da saèuvaš u životu sa sobom, a muško i žensko neka bude. ²⁰ Od ptica po vrstama njihovijem, od stoke po vrstama njezinijem, i od svega što se mièe na zemlji po vrstama njegovijem, od svega po dvoje neka uđe s tobom, da ih saèuvaš u životu. ²¹ I uzmi sa sobom svega što se jede, i èuvaj kod sebe, da bude hrane tebi i njima. ²² I Noje uèini, kako mu zapovjedi Bog, sve onako uèini.

7

¹ I reèe Gospod Noju: uði u kovèeg ti i sav dom tvoj; jer te nađoh pravedna pred sobom ovoga vijeka. ² Uzmi sa sobom od svih životinja èistih po sedmoro, sve mužjaka i ženku njegovu; a od životinja neèistih po dvoje, mužjaka i ženku njegovu, ³ Također i od ptica nebeskih po sedam,

mužjaka i ženku njegovu, da im se saèuva sjeme na zemlji. ⁴Jer æu do sedam dana pustiti dažd na zemlju za èetrdeset dana i èetrdeset noæi, i istrijebiæu sa zemlje svako tijelo živo, koje sam stvorio. ⁵I Noje uèini sve što mu zapovjedi Gospod. ⁶A bješe Noju šest stotina godina kad dođe potop na zemlju. ⁷I uđe Noje u kovèeg i sinovi njegovi i žena njegova i žene sinova njegovijeh s njim radi potopa. ⁸Od životinja èistih i od životinja neèistih i od ptica i od svega što se mièe po zemlji, ⁹Uđe k Noju u kovèeg po dvoje, muško i žensko, kao što bješe Bog zapovjedio Noju. ¹⁰A u sedmi dan dođe potop na zemlju. ¹¹Kad je bilo Noju šest stotina godina, te godine drugoga mjeseca, sedamnaesti dan toga mjeseca, taj dan razvališe se svi izvori velikoga bezdana, i otvoriše se ustave nebeske; ¹²I udari dažd na zemlju za èetrdeset dana i èetrdeset noæi. ¹³Taj dan uđe u kovèeg Noje i Sim i Ham i Jafet, sinovi Nojevi, i žena Nojeva i tri žene sinova njegovijeh s njima; ¹⁴Oni, i svakojake zvijeri po vrstama svojim, i svakojaka stoka po vrstama svojim, i što se god mièe po zemlji po vrstama svojim, i ptice sve po vrstama svojim, i što god leti i ima krila. ¹⁵Dođe k Noju u kovèeg po dvoje od svakoga tijela, u kojem ima živa duša, ¹⁶Muško i žensko od svakoga tijela uđoše, kao što bješe Bog zapovjedio Noju; pa Gospod zatvori za njim. ¹⁷I bi potop na zemlji za èetrdeset dana; i voda dođe i uze kovèeg, i podiže ga od zemlje. ¹⁸I navali voda, i usta jako po zemlji, i kovèeg stade ploviti vodom. ¹⁹I navaljivaše voda sve veæma po zemlji, i pokri sva najviša brda što su pod cijelijem nebom. ²⁰Petnaest lakata dođe voda iznad brda, pošto ih pokri. ²¹Tada izgibe svako tijelo što se micaše na zemlji, ptice i stoka, i zvijeri i sve što gamiže po zemlji, i svi ljudi. ²²Sve što imaše dušu živu u nosu, sve što bijaše na suhu, pomrije. ²³I istrijebi se svako tijelo živo na zemlji, i ljudi i stoka i što god gamiže i ptice

nebeske, sve, velim, istrijebi se sa zemlje; samo Noje osta i što s njim bješe u kovèegu. ²⁴ I stajaše voda povrh zemlje sto i pedeset dana.

8

¹ A Bog se opomenu Noja i svijeh zvijeri i sve stoke što bjehu s njim u kovèegu; i posla Bog vjetar na zemlju da uzbije vodu. ² I zatvoriše se izvori bezdanu i ustave nebeske, i dažd s neba prestade. ³ I stade voda opadati na zemlji, i jednako opadaše poslije sto i pedeset dana; ⁴ Te se ustavi kovèeg sedmoga mjeseca dana sedamnaestoga na planini Araratu. ⁵ I voda opadaše sve veæma do desetoga mjeseca; i prvoga dana desetoga mjeseca pokazaše se vrhovi od brda. ⁶ A poslije èetrdeset dana otvori Noje prozor na kovèegu, koji bješe naèinio; ⁷ I ispusti gavrana, koji jednako odlijetaše i dolijetaše dokle ne presahnu voda na zemlji. ⁸ Pa pusti i golubicu da bi vidio je li opala voda sa zemlje. ⁹ A golubica ne našavši gdje bi stala nogom svojom vrati se k njemu u kovèeg, jer još bješe voda po svoj zemlji; i Noje pruživši ruku uhvati je i uze k sebi u kovèeg. ¹⁰ I poèeka još sedam dana, pa opet ispusti golubicu iz kovèega. ¹¹ I pred veèe vrati se k njemu golubica, i gle, u kljunu joj list maslinov, koji bješe otkinula; tako pozna Noje da je opala voda sa zemlje. ¹² Ali poèeka još sedam dana, pa opet ispusti golubicu, a ona mu se više ne vrati. ¹³ Šest stotina prve godine vijeka Nojeva prvi dan prvoga mjeseca usahnu voda na zemlji; i Noje otkri krov na kovèegu, i ugleda zemlju suhu. ¹⁴ A drugoga mjeseca dvadeset sedmoga dana bješe sva zemlja suha. ¹⁵ Tada reèe Bog Noju govoreæi: ¹⁶ Izidi iz kovèega ti i žena tvoja i sinovi tvoji i žene sinova tvojih s tobom; ¹⁷ Sve zvijeri što su s tobom od svakoga tijela, ptice i stoku i što god gamiže po zemlji, izvedi sa sobom, neka se raziðu po zemlji, i neka

se plode i množe na zemlji. ¹⁸ I izide Noje i sinovi njegovi i žena njegova i žene sinova njegovijeh s njim. ¹⁹ Sve zvijeri, sve sitne životinje, sve ptice i sve što se mièe po zemlji po svojim vrstama izidoše iz kovèega. ²⁰ I naèini Noje žrtvenik Gospodu, i uze od svake èiste stoke i od svijeh ptica èistijeh, i prinese na žrtveniku žrtve paljenice. ²¹ I Gospod omirisa miris ugodni, i reèe u srcu svojem: neæu više kleti zemlje s ljudi, što je misao srca èovjeèijega zla od malena; niti æu više ubijati svega što živi, kao što uèinih. ²² Otsele dokle bude zemlje, neæe nestajati sjetve ni žetve, studeni ni vruæine, ljeta ni zime, dana ni noæi.

9

¹ I Bog blagoslovi Noja i sinove njegove, i reèe im: raðajte se i množite se, i napunite zemlju; ² I sve zvijeri zemaljske i sve ptice nebeske i sve što ide po zemlji i sve ribe morske neka vas se boje i straše; sve je predano u vaše ruke. ³ Što se god mièe i živi, neka vam bude za jelo, sve vam to dadoh kao zelenu travu. ⁴ Ali ne jedite mesa s dušom njegovom, a to mu je krv. ⁵ Jer æu i vašu krv, duše vaše, iskati; od svake æu je zvijeri iskati; iz ruke samoga èovjeka, iz ruke svakoga brata njegova iskaæu dušu èovjeèiju. ⁶ Ko prolije krv èovjeèiju, njegovu æe krv proliti èovjek; jer je Bog po svojemu oblièju stvorio èovjeka. ⁷ Raðajte se dakle i množite se; narodite se veoma na zemlji i namnožite se na njoj. ⁸ I reèe Bog Noju i sinovima njegovijem s njim, govoreæi: ⁹ A ja evo postavljam zavjet svoj s vama i s vašim sjemenom nakon vas, ¹⁰ I sa svijem životinjama, što su s vama od ptica, od stoke i od svega zvijerja zemaljskoga što je s vama, sa svaèim što je izašlo iz kovèega, i sa svijem zvijerjem zemaljskim. ¹¹ Postavljam zavjet svoj s vama, te otsele neæe nijedno tijelo poginuti od potopa, niti æe više biti

potopa da zatre zemlju. ¹² I reèe Bog: evo znak zavjeta koji postavljam između sebe i vas i svake žive tvari, koja je s vama do vijeka: ¹³ Metnuo sam dugu svoju u oblake, da bude znak zavjeta između mene i zemlje. ¹⁴ Pa kad oblake navuèem na zemlju, vidjeæe se duga u oblacima, ¹⁵ I opomenuæu se zavjeta svojega koji je između mene i vas i svake duše žive u svakom tijelu, i neæe više biti od vode potopa da zatre svako tijelo. ¹⁶ Duga æe biti u oblacima, pa æu je pogledati, i opomenuæu se vjeènoga zavjeta između Boga i svake duše žive u svakom tijelu koje je na zemlji. ¹⁷ I reèe Bog Noju: to je znak zavjeta koji sam uèinio između sebe i svakoga tijela na zemlji. ¹⁸ A bijahu sinovi Nojevi koji izidoše iz kovèega: Sim i Ham i Jafet; a Ham je otac Hanancima. ¹⁹ To su tri sina Nojeva, i od njih se naseli sva zemlja. ²⁰ A Noje poèe raditi zemlju, i posadi vinograd. ²¹ I napiv se vina opi se, i otkri se nasred šatora svojega. ²² A Ham, otac Hanancima, vidje golotinju oca svojega, i kaza obojici braæe svoje na polju. ²³ A Sim i Jafet uzeše haljinu, i ogrnuše je obojica na ramena svoja, i iduæi natraške pokriše njom golotinju oca svojega, licem natrag okrenuvši se da ne vide golotinje oca svojega. ²⁴ A kad se Noje probudi od vina, dozna šta mu je uèinio mlaði sin, ²⁵ I reèe: proklet da je Hanan, i da bude sluga slugama braæe svoje! ²⁶ I još reèe: blagosloven da je Gospod Bog Simov, i Hanan da mu bude sluga! ²⁷ Bog da raširi Jafeta da živi u šatorima Simovijem, a Hanan da im bude sluga! ²⁸ I poživje Noje poslije potopa trista i pedeset godina. ²⁹ A svega poživje Noje devet stotina i pedeset godina; i umrije.

10

¹ A ovo su plemena sinova Nojevijeh, Sima, Hama i Jafeta, kojima se rodiše sinovi poslije potopa. ² Sinovi Jafetovi: Gamer i Magog i Madaj i Javan i Tovel i Meseh

i Tiras. ³ A sinovi Gamerovi: Ashanas i Rifat i Togarma. ⁴ A sinovi Javanovi: Elisa i Tarsis, Kitim i Dodanim. ⁵ Od njih se razdijeliše ostrva narodna na zemljama svojim, svako po jeziku svojem i po porodicama svojim, u narodima svojim. ⁶ A sinovi Hamovi: Hus i Mesrain, Fud i Hanan. ⁷ A sinovi Husovi: Sava i Evila i Savata i Regma i Savataka. A sinovi Regmini: Sava i Dadan. ⁸ Hus rodi i Nevroda; a on prvi bi silan na zemlji; ⁹ Bješe dobar lovac pred Gospodom; zato se kaže: dobar lovac pred Gospodom kao Nevrod. ¹⁰ A početak carstvu njegovu bješe Vavilon i Oreh i Arhad i Halani u zemlji Senaru. ¹¹ Iz te zemlje izađe Asur, i sazida Nineviju i Rovot grad i Halah, ¹² I Dasem između Ninevije i Halaha; to je grad velik. ¹³ A Mesrain rodi Ludeje i Enemeje i Laveje i Neftaleje, ¹⁴ I Patroseje i Hasmeje, odakle izađoše Filisteji i Gaftoreji. ¹⁵ A Hanan rodi Sidona, prvenca svojega, i Heta, ¹⁶ I Jevuseja i Amoreja i Gergeseja, ¹⁷ I Eveja i Arukeja i Aseneja, ¹⁸ I Aradeja i Samareja i Amateja. A poslije se rasijaše plemena Hananejska. ¹⁹ I bjehu međe Hananejske od Sidona iduæi na Gerar pa do Gaze, i iduæi na Sodom i Gomor i Adamu i Sevojim pa do Dasa. ²⁰ To su sinovi Hamovi po porodicama svojim i po jezicima svojim, u zemljama svojim i u narodima svojim. ²¹ I Simu rodiše se sinovi, najstarijemu bratu Jafetovu, ocu svih sinova Everovijeh. ²² Sinovi Simovi bjehu: Elam i Asur i Arfaksad i Lud i Aram. ²³ A sinovi Aramovi: Uz i Ul i Gater i Mas. ²⁴ A Arfaksad rodi Salu, a Sala rodi Evera. ²⁵ A Everu se rodiše dva sina: jednom bješe ime Falek, jer se u njegovo vrijeme razdijeli zemlja, a bratu njegovu ime Jektan. ²⁶ A Jektan rodi Elmodada i Saleta i Sarmota i Jaraha, ²⁷ I Odora i Evila i Deklu, ²⁸ I Evala i Avimaila i Savu, ²⁹ I Ufira i Evilu i Jovava; ti svi bjehu sinovi Jektanovi. ³⁰ I življahu od Mase, kako se ide na Safir do gora istoènijeh. ³¹ To su sinovi Simovi po porodicama svojim i po jezicima

svojim, u zemljama svojim i u narodima svojim; ³² To su porodice sinova Nojevijeh po plemenima svojim, u narodima svojim; i od njih se razdijeliše narodi po zemlji poslije potopa.

11

¹ A bijaše na cijeloj zemlji jedan jezik i jednake riječi. ² A kad otidoše od istoka, nađoše ravnicu u zemlji Senarskoj, i naseliše se ondje. ³ Pa rekoše među sobom: hajde da pravimo ploče i da ih u vatri pečemo. I bjehu im opeke mjesto kamena i smola zemljana mjesto kreča. ⁴ Poslije rekoše: hajde da sazidamo grad i kulu, kojoj æe vrh biti do neba, da stečemo sebi ime, da se ne bismo rasijali po zemlji. ⁵ A Gospod siđe da vidi grad i kulu, što zidahu sinovi èovječiji. ⁶ I reče Gospod: gle, narod jedan, i jedan jezik u svijeh, i to počeoše raditi, i neæe im smetati ništa da ne urade što su naumili. ⁷ Hajde da siđemo, i da im pometemo jezik, da ne razumiju jedan drugoga što govore. ⁸ Tako ih Gospod rasu odande po svoj zemlji, te ne sazidaše grada. ⁹ Zato se prozva Vavilon, jer ondje pomete Gospod jezik cijele zemlje, i odande ih rasu Gospod po svoj zemlji. ¹⁰ Ovo je pleme Simovo: bijaše Simu sto godina, kad rodi Arfaksada, druge godine poslije potopa. ¹¹ A rodiv Arfaksada poživje Sim pet stotina godina, rađajuæi sinove i kæeri. ¹² A Arfaksad poživje trideset i pet godina, i rodi Salu; ¹³ A rodiv Salu poživje Arfaksad èetiri stotine i tri godine, rađajuæi sinove i kæeri. ¹⁴ A Sala poživje trideset godina, i rodi Evera; ¹⁵ A rodiv Evera poživje Sala èetiri stotine i tri godine, rađajuæi sinove i kæeri. ¹⁶ A Ever poživje trideset i èetiri godine, i rodi Faleka; ¹⁷ A rodiv Faleka poživje Ever èetiri stotine i trideset godina, rađajuæi sinove i kæeri. ¹⁸ A Falek poživje trideset godina i rodi Ragava; ¹⁹ A rodiv Ragava poživje Falek

dvjesta i devet godina, rađajuæi sinove i kæeri. ²⁰ A Ragav poživje trideset i dvije godine i rodi Seruha; ²¹ A rodiv Seruha poživje Ragav dvjesta i sedam godina, rađajuæi sinove i kæeri. ²² A Seruh poživje trideset godina, i rodi Nahora; ²³ A rodiv Nahora poživje Seruh dvjesta godina, rađajuæi sinove i kæeri. ²⁴ A Nahor poživje dvadeset i devet godina, i rodi Taru; ²⁵ A rodiv Taru poživje Nahor sto i devetnaest godina, rađajuæi sinove i kæeri. ²⁶ A Tara poživje sedamdeset godina, i rodi Avrama, Nahora i Arana. ²⁷ A ovo je pleme Tarino: Tara rodi Avrama, Nahora i Arana; a Aran rodi Lota. ²⁸ I umrije Aran prije Tare oca svojega na postojbini svojoj, u Uru Haldejskom. ²⁹ I oženi se Avram i Nahor, i ženi Avramovoj bješe ime Sara a ženi Nahorovoj ime Melha, kæi Arama oca Melhe i Jeshe. ³⁰ A Sara bješe nerotkinja, i ne imaše poroda. ³¹ I uze Tara sina svojega Avrama i Lota sina Aranova, unuka svojega, i Saru snahu svoju, ženu Avrama sina svojega; i pođoše zajedno iz Ura Haldejskoga da idu u zemlju Hanansku, i dođoše do Harana, i ondje se nastaniše. ³² I poživje Tara svega dvjesta i pet godina; i umrije Tara u Haranu.

12

¹ I reèe Gospod Avramu: idi iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju koju æu ti ja pokazati. ² I uèiniæu od tebe velik narod, i blagosloviæu te, i ime tvoje proslaviæu, i ti æeš biti blagoslov. ³ Blagosloviæu one koji tebe uzblagosiljaju, i prokleæu one koji tebe usproklinju; i u tebi æe biti blagoslovena sva plemena na zemlji. ⁴ Tada pođe Avram, kao što mu kaza Gospod, i s njim pođe Lot. A bješe Avramu sedamdeset i pet godina kad pođe iz Harana. ⁵ I uze Avram Saru ženu svoju i Lota sina brata svojega sa svijem blagom koje bjehu stekli i s dušama koje bjehu dobili u Haranu; i pođoše u zemlju

Hanansku, i dođoše u nju. ⁶ I prođe Avram tu zemlju do mjesta Sihema i do ravnice Moreške; a bijahu tada Hananeji u toj zemlji. ⁷ I javi se Gospod Avramu i reče: tvojemu sjemenu daæu zemlju ovu. I Avram naèini ondje žrtvenik Gospodu, koji mu se javio. ⁸ Poslije otide odande na brdo koje je prema istoku od Vetilja, i ondje razape šator svoj, te mu Vetilj bješe sa zapada a Gaj s istoka; i ondje naèini Gospodu žrtvenik, i prizva ime Gospodnje. ⁹ Odande otide Avram dalje iduæi na jug. ¹⁰ Ali nastala glad u onoj zemlji, te Avram siđe u Misir da se ondje skloni; jer glad bješe velika u onoj zemlji. ¹¹ A kad se približi da veæ uđe u Misir, reče Sari ženi svojoj: gle, znam da si žena lijepa u licu. ¹² Zato kad te vide Misirci reæi æe: ovo mu je žena. Pa æe me ubiti, a tebe æe ostaviti u životu. ¹³ Nego hajde kaži da si mi sestra, te æe meni biti dobro tebe radi i ostaæu u životu uz tebe. ¹⁴ I kad dođe Avram u Misir, vidješe Misirci ženu da je vrlo lijepa. ¹⁵ I vidješe je knezovi Faraonovi, i hvališe je pred Faraonom. I uzeše je u dvor Faraonov. ¹⁶ I on èinjaše dobro Avramu nje radi, te imaše ovaca i goveda i magaraca i sluga i sluškinja i magarica i kamila. ¹⁷ Ali Gospod pusti velika zla na Faraona i na dom njegov radi Sare žene Avramove. ¹⁸ Tada dozva Faraon Avrama i reče mu: šta mi to uèini? zašto mi nijesi kazao da ti je žena? ¹⁹ Zašto si kazao: sestra mi je? te je uzeh za ženu. Sad eto ti žene, uzmi je, pa idi. ²⁰ I Faraon zapovjedi ljudima za nj, te ga ispratiše i ženu njegovu i što god imaše.

13

¹ Tako otide Avram iz Misira gore na jug, on i žena mu i sve što imaše, takoðer i Lot s njim. ² A bijaše Avram vrlo bogat stokom, srebrom i zlatom. ³ I iðaðe svojim putovima od juga sve do Vetilja, do mjesta gdje mu prvo bijaše šator, između Vetilja i Gaja, ⁴ Do mjesta, gdje pređe bješe

naèinio žrtvenik; i ondje prizva Avram ime Gospodnje. ⁵ A i Lot koji iðaše s Avramom imaše ovaca i goveda i šatora. ⁶ I zemlja ne mogaše ih nositi zajedno, jer blago njihovo bijaše veliko da ne mogahu živjeti zajedno, ⁷ I bijaše svaða meðu pastirima Avramove stoke i pastirima Lotove stoke. A u to vrijeme življahu Hananeji i Ferezeji u onoj zemlji. ⁸ Pa Avram reèe Lotu: nemoj da se svaðamo ja i ti, ni moji pastiri i tvoji pastiri; jer smo braæa. ⁹ Nije li ti otvorena cijela zemlja? Odijeli se od mene. Ako æeš ti na lijevo, ja æu na desno; ako li æeš ti na desno, ja æu na lijevo. ¹⁰ Tada Lot podiže oèi svoje i sagleda svu ravnicu Jordansku, kako cijelu natapaše rijeka, bješe kao vrt Gospodnji, kao zemlja Misirska, sve do Zogora, prije nego Gospod zatr Sodom i Gomor. ¹¹ I Lot izabra sebi svu ravnicu Jordansku, i otide Lot na istok; i razdijeliše se jedan od drugoga: ¹² Avram življaše u zemlji Hananskoj, a Lot življaše po gradovima u onoj ravnicu premještajuæi svoje šatore do Sodoma. ¹³ A ljudi u Sodomu bijahu nevaljali, i grijesahu Gospodu veoma. ¹⁴ A Gospod reèe Avramu, pošto se Lot odijeli od njega: podigni sada oèi svoje, pa pogledaj s mjesta gdje si na sjever i na jug i na istok i na zapad. ¹⁵ Jer svu zemlju što vidiš tebi æu dati i sjemenu tvojemu dovijeka. ¹⁶ I uèiniæu da sjemena tvojega bude kao praha na zemlji; ako ko uzmože izbrojiti prah na zemlji, moæi æe izbrojiti i sjeme tvoje. ¹⁷ Ustani, i prolazi tu zemlju u dužinu i u širinu; jer æu je tebi dati. ¹⁸ I Avram diže šatore, i dođe i naseli se u ravnicu Mamrijskoj, koja je kod Hevrona, i ondje naèini žrtvenik Gospodu.

14

¹ A kad bješe Amarfal car Senarski, Arioh car Elasarski, Hodologomor car Elamski i Targal car Gojimski,

² Zavojštiše na Valu cara Sodomskega, i na Varsu cara

Gomorskoga, i na Senara cara Adamskoga, i na Simovora cara Sevojimskoga i na cara od Valake, koja je sada Sigor. ³ Svi se ovi skupiše u dolini Sidimskoj, koja je sada slano more. ⁴ Dvanaest godina bjehu služili Hodologomoru, pa trinaeste godine odmetnuše se. ⁵ A èetрнаeste godine dođe Hodologomor i carevi koji bijahu s njim, i pobiše Rafaje u Astarotu Karnajimskom i Zuzeje u Amu i Omeje u polju Kirijatajskom, ⁶ I Horeje u planini njihovoj Siru do ravnice Faranske pokraj pustinje. ⁷ Otuda vrativši se dođoše u En-Mispat, koji je sada Kadis, i isjekoše sve koji življahu u zemlji Amalièkoj, i Amoreje koji življahu u Asason-Tamaru. ⁸ Tada izide car Sodomski i car Gomorski i car Adamski i car Sevojimski i car od Valake, koja je sada Sigor, izidoše na njih u dolinu Sidimsku, ⁹ Na Hodologomora cara Elamskoga, i na Targala cara Gojimskoga, i na Amarfala cara Senarskoga, i na Arioħa cara Elasarskoga, èetiri cara na pet. ¹⁰ A u dolini Sidimskoj bijaše mnogo rupa iz kojih se vadila smola; i pobježe car Sodomski i car Gomorski, i ondje padoše, a što osta pobježe u planinu. ¹¹ I uzeše sve blago u Sodomu i Gomoru i svu hranu njihovu, i otidoše. ¹² Uzeše i Lota, sinovca Avramova, i blago njegovo, i otidoše, jer življaše u Sodomu. ¹³ A dođe jedan koji bješe utekao, te javi Avramu Jevrejину, koji življaše u ravni Mamrija Amorejina, brata Esholu i brata Avnanu, koji bjehu u vjeri s Avramom. ¹⁴ A kad Avram èu da mu se zarobio sinovac, naoruža sluge svoje, trista osamnaest, koji se rodiše u njegovoj kuæi, i pođe u potjeru do Dana. ¹⁵ Ondje razredivši svoje udari na njih noæu sa slugama svojim, i razbi ih, i otjera ih do Hovala, koji je na lijevo od Damaska, ¹⁶ I povrati sve blago; povrati i Lota sinovca svojega s blagom njegovijem, i žene i ljude. ¹⁷ A car Sodomski izide mu na susret kad se vrati razbivši Hodologomora i careve što bijahu s njim, u

dolinu Savinu, koje je sada dolina careva. ¹⁸ A Melhisedek car Salimski iznese hljeb i vino; a on bijaše sveštenik Boga višnjega. ¹⁹ I blagoslovi ga govoreæi: blagosloven da je Avram Bogu višnjemu, èije je nebo i zemlja! ²⁰ I blagosloven da je Bog višnji, koji predade neprijatelje tvoje u ruke tvoje! I dade mu Avram desetak od svega. ²¹ A car Sodomski reèe Avramu: daj meni ljude, a blago uzmi sebi. ²² A Avram reèe caru Sodomskom: dižem ruku svoju ka Gospodu Bogu višnjemu, èije je nebo i zemlja, zaklinjuæi se: ²³ Ni konca ni remena od obuæe neæu uzeti od svega što je tvoje, da ne reèeš: ja sam obogatio Avrama; ²⁴ Osim što su pojeli momci, i osim dijela ljudima koji su išli sa mnom, Esholu, Avnanu i Mamriju, oni neka uzmu svoj dio.

15

¹ Poslije ovijeh stvari dođe Avramu rijeè Gospodnja u utvari govoreæi: ne boj se, Avrame, ja sam ti štit, i plata je tvoja vrlo velika. ² A Avram reèe: Gospode, Gospode, šta æeš mi dati kad živim bez djece, a na kom æe ostati moja kuæa to je Elijezer ovaj Damaštanin? ³ Još reèe Avram: eto meni nijesi dao poroda, pa æe sluga rođen u kuæi mojoj biti moj našljednik. ⁴ A gle, Gospod mu progovori: neæe taj biti našljednik tvoj, nego koji æe izaæi od tebe taj æe ti biti našljednik. ⁵ Pa ga izvede napolje i reèe mu: pogledaj na nebo i prebroj zvijezde, ako ih možeš prebrojiti. I reèe mu: tako æe biti sjeme tvoje. ⁶ I povjerova Avram Bogu, a on mu primi to u pravdu. ⁷ I reèe mu: ja sam Gospod, koji te izvedoh iz Ura Haldejskoga da ti dam zemlju ovu da bude tvoja. ⁸ A on reèe: Gospode, Gospode, po èemu æu poznati da æe biti moja? ⁹ I reèe mu: prinesi mi junicu od tri godine i kozu od tri godine i ovna od tri godine i grlicu i golupèe. ¹⁰ I on uze sve to, i rasijeèe na pole, i metnu sve

pole jednu prema drugoj; ali ne rasijeèe ptica. ¹¹ A ptice slijetahu na te mrtve životinje; a Avram ih odgonjaše. ¹² A kad sunce bješe na zahodu, uhvati Avrama tvrd san, i gle, strah i mrak velik obuze ga. ¹³ I Gospod reèe Avramu: znaj zacijelo da æe sjeme tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa æe joj služiti, i ona æe ih muèiti èetiri stotine godina. ¹⁴ Ali æu suditi i narodu kojemu æe služiti; a poslije æe oni izaæi s velikim blagom. ¹⁵ A ti æeš otiaèi k ocima svojim u miru, i biæeš pogreben u dobroj starosti. ¹⁶ A oni æe se u èetvrtom koljenu vratiti ovamo; jer grijesima Amorejskim još nije kraj. ¹⁷ A kad se sunce smiri i kad se smrèe, gle, peæ se dimljaše, i plamen ognjeni prolažaše između onijeh dijelova. ¹⁸ Taj dan uèini Gospod zavjet s Avramom govoreæi: sjemenu tvojemu dadoh zemlju ovu od vode Misirske do velike vode, vode Efrata, ¹⁹ Kenejsku, Kenezejsku i Kedmonejsku, ²⁰ I Hetejsku i Ferezejsku i Rafajsku, ²¹ I Amorejsku i Hananejsku i Gergesejsku i Jevusejsku.

16

¹ Ali Sara žena Avramova ne rađaše mu djece. A imaše robinju Misirku, po imenu Agar. ² Pa reèe Sara Avramu: Gospod me je zatvorio da ne rodim; nego idi k robinji mojoj, ne bih li dobila djece od nje. I Avram prista na rijeè Sarinu. ³ I Sara žena Avramova uze Agar Misirku robinju svoju, i dade je za ženu Avramu mužu svojemu poslije deset godina otkako se nastani Avram u zemlji Hananskoj. ⁴ I on otide k Agari, i ona zatrudnje; a kad vidje da je trudna, ponese se od gospođe svoje. ⁵ A Sara reèe Avramu: uvreda moja pada na tebe; ja ti metnuh na krilo robinju svoju, a ona vidjevši da je trudna ponese se od mene. Gospod æe suditi meni i tebi. ⁶ A Avram reèe Sari: eto, robinja je tvoja u tvojim rukama, èini s njom

što ti je volja. I Sara je stade zlostaviti, te ona pobježe od nje. ⁷ Ali anđeo Gospodnji nađe je kod studenca u pustinji, kod studenca na putu u Sur. ⁸ I reče joj: Agaro, robinjo Sarina, otkuda ideš, kuda li ideš? A ona reče: bježim od Sare gospođe svoje. ⁹ A anđeo joj Gospodnji reče: vrati se gospođi svojoj i pokori joj se. ¹⁰ Opet joj reče anđeo Gospodnji: umnožiæu veoma sjeme tvoje, da se neæe moæi prebrojiti od mnoŹine. ¹¹ Jošte joj reče anđeo Gospodnji: eto si trudna, i rodiæeš sina, i nadjeni mu ime Ismailo; jer je Gospod vidio muku tvoju. ¹² A biæe èovjek ubojica; ruka æe se njegovu dizati na svakoga a svaèija na njega, i nastavaæe na pogledu svoj braæi svojoj. ¹³ Tada Agara prizva ime Gospoda koji govori s njom: ti si Bog, koji vidi. Jer govoraše: zar još gledam iza onoga koji me vidje? ¹⁴ Toga radi zove se studenac onaj studenac živoga koji me vidi; a on je između Kadisa i Varada. ¹⁵ I rodi Agara Avramu sina; i nadjede Avram sinu svojem, kojega mu rodi Agara, ime Ismailo. ¹⁶ A bješe Avramu osamdeset i šest godina kad mu Agara rodi Ismaila.

17

¹ A kad Avramu bi devedeset i devet godina, javi mu se Gospod i reče mu: ja sam Bog svemoguæi, po mojoj volji živi i budi pošten. ² I uèiniæu zavjet između sebe i tebe, i vrlo æu te umnoŹiti. ³ A Avram pade nièice. I Gospod mu još govori i reče: ⁴ Od mene evo zavjet moj s tobom da æeš biti otac mnogim narodima. ⁵ Zato se više neæeš zvati Avram, nego æe ti ime biti Avraam, jer sam te uèinio ocem mnogih naroda; ⁶ Daæu ti porodicu vrlo veliku, i naèiniæu od tebe narode mnoge, i carevi æe izaæi od tebe. ⁷ A postavljam zavjet svoj između sebe i tebe i sjemena tvojega nakon tebe od koljena do koljena, da je zavjet vjeèan, da sam Bog tebi i sjemenu tvojemu nakon

tebe; ⁸ I daæu tebi i sjemenu tvojemu nakon tebe zemlju u kojoj si došljak, svu zemlju Hanansku u državu vjeènu, i biæu im Bog. ⁹ I reèe Bog Avramu: ti pak drži zavjet moj, ti i sjeme tvoje nakon tebe od koljena do koljena. ¹⁰ A ovo je zavjet moj između mene i vas i sjemena tvogega nakon tebe, koji æete držati: da se obrezuje između vas sve muškinje. ¹¹ A obrezivaæete okrajak tijela svojega, da bude znak zavjeta između mene i vas. ¹² Svako muško dijete kad mu bude osam dana da se obrezuje od koljena do koljena, rodilo se u kuæi ili bilo kupljeno za novce od kojih god stranaca, koje ne bude od sjemena tvogega. ¹³ Da se obrezuje koje se rodi u kuæi tvojoj i koje se kupi za novce tvoje; tako æe biti zavjet moj na tijelu vašem zavjet vjeèan. ¹⁴ A neobrezano muško, kojemu se ne obreže okrajak tijela njegov, da se istrijebi iz naroda svojega, jer pokvari zavjet moj. ¹⁵ I još reèe Bog Avramu: a Saru ženu svoju ne zovi je više Sara nego neka joj bude ime Sara. ¹⁶ I ja æu je blagosloviti, i daæu ti sina od nje; blagosloviæu je, i biæe mati mnogim narodima, i carevi narodima izaæi æe od nje. ¹⁷ Tada pade Avram nièice, i nasmija se govoreæi u srcu svojem: eda æe se èovjeku od sto godina roditi sin? i Sari? eda æe žena od devedeset godina roditi? ¹⁸ I Avram reèe Bogu: neka živ bude Ismailo pred tobom! ¹⁹ I reèe Bog: zaista Sara žena tvoja rodiæe ti sina, i nadjeæeš mu ime Isak; i postaviæu zavjet svoj s njim da bude zavjet vjeèan sjemenu njegovu nakon njega. ²⁰ A i za Ismaila uslišio sam te; evo blagoslovio sam ga, i daæu mu porodicu veliku, i umnožiæu ga veoma; i rodiæe dvanaest knezova, i uèiniæu od njega velik narod. ²¹ A zavjet svoj uèiniæu s Isakom kad ti ga rodi Sara, do godine u ovo doba. ²² I Bog izgovorivši otide od Avrama gore. ²³ I Avram uze Ismaila sina svojega i sve koji se rodiše u domu njegovu i koje god bješe kupio za svoje novce, sve muškinje od

domaæih svojih; i obreza okrajak tijela njihova u isti dan, kao što mu kaza Bog. ²⁴ A bješe Avramu devedeset i devet godina kad obreza okrajak tijela svojega. ²⁵ A Ismailu sinu njegovu bješe trinaest godina kad mu se obreza okrajak tijela njegova. ²⁶ U jedan dan obreza se Avram i sin mu Ismailo, ²⁷ I svi domašnji njegovi, rođeni u kuæi i kupljeni za novce od stranaca, biše obrezani s njim.

18

¹ Poslije mu se javi Gospod u ravnici Mamrijskoj kad sjeðaše na vratima pred šatorom svojim u podne. ² Podigavši oèi svoje pogleda, i gle, tri èovjeka stajahu prema njemu. I ugledavši ih potrèa im na susret ispred vrata šatora svojega, i pokloni se do zemlje; ³ I reèe: Gospode, ako sam našao milost pred tobom, nemoj proæi sluge svojega. ⁴ Da vam donesemo malo vode i operite noge, te se naslonite malo pod ovijem drvetom. ⁵ I iznijeæu malo hljeba, te potkrijepite srce svoje, pa onda poðite, kad idete pored sluge svojega. I rekoše: uèini što si kazao. ⁶ I Avram otrèa u šator k Sari, i reèe: brže zamijesi tri kovanja bijeloga brašna i ispeci pogaèe. ⁷ Pa otrèa ka govedima i uhvati tele mlado i dobro, i dade ga momku da ga brže zgotovi. ⁸ Pa onda iznese masla i mlijeka i tele koje bješe zgotovio, i postavi im, a sam stajaše pred njima pod drvetom dokle jeđahu. ⁹ I oni mu rekoše: gdje je Sara žena tvoja? A on reèe: eno je pod šatorom. ¹⁰ A jedan između njih reèe: do godine u ovo doba opet æu doæi k tebi, a Sara æe žena tvoja imati sina. A Sara slušaše na vratima od šatora iza njega. ¹¹ A Avram i Sara bijahu stari i vremeniti, i u Sare bješe prestalo što biva u žena. ¹² Zato se nasmija Sara u sebi govoreæi: pošto sam ostarjela, sad li æe mi doæi radost? a i gospodar mi je star. ¹³ Tada reèe Gospod Avramu: što se smije Sara govoreæi: istina li je da

æu roditi kad sam ostarjela? ¹⁴ Ima li što teško Gospodu? Do godine u ovo doba opet æu doæi k tebi, a Sara æe imati sina. ¹⁵ A Sara udari u bah govoreæi: nijesam se smijala. Jer se uplaši. Ali on reèe: nije istina, nego si se smijala. ¹⁶ Potom ustaše ljudi odande, i poðoše put Sodoma; i Avram poðe s njima da ih isprati. ¹⁷ A Gospod reèe: kako bih tajio od Avrama šta æu uèiniti, ¹⁸ Kad æe od Avrama postati velik i silan narod, i u njemu æe se blagosloviti svi narodi na zemlji? ¹⁹ Jer znam da æe zapovjediti sinovima svojim i domu svojem nakon sebe da se drže putova Gospodnjih i da èine što je pravo i dobro, da bi Gospod navršio na Avramu što mu je obeæao. ²⁰ I reèe Gospod: vika je u Sodomu i Gomoru velika, i grijeh je njihov grdan. ²¹ Zato æu siæi da vidim eda li sve èine kao što vika doðe preda me; ako li nije tako, da znam. ²² I ljudi okrenuvši se poðoše put Sodoma; ali Avram još stajaše pred Gospodom, ²³ I pristupiv Avram reèe: hoæeš li pogubiti i pravednoga s nepravednim? ²⁴ Može biti da ima pedeset pravednika u gradu; hoæeš li i njih pogubiti, i neæeš oprostiti mjestu za onijeh pedeset pravednika što su u njemu? ²⁵ Nemoj to èiniti, ni gubiti pravednika s nepravednikom, da bude pravedniku kao i nepravedniku; nemoj; eda li sudija cijele zemlje neæe suditi pravo? ²⁶ I reèe Gospod: ako naðem u Sodomu pedeset pravednika u gradu, oprostiaæu cijelom mjestu njih radi. ²⁷ A Avram odgovori i reèe: gle, sada bih progovorio Gospodu, ako i jesam prah i pepeo. ²⁸ Može biti pravednika pedeset manje pet, hoæeš li za ovijeh pet zatrti sav grad? Odgovori: neæu, ako naðem èetrdeset i pet. ²⁹ I stade dalje govoriti, i reèe: može biti da æe se naæi èetrdeset. Reèe: neæu radi onijeh èetrdeset. ³⁰ Potom reèe: nemoj se gnjeviti, Gospode, što æu reæi; može biti da æe se naæi trideset. I reèe: neæu, ako naðem trideset. ³¹ Opet reèe: gle, sada bih progovorio Gospodu; može biti

da æ se naæi dvadeset. Reèe: neæu ih pogubiti za onijeh dvadeset. ³² Najposlije reèe: nemoj se gnjeviti, Gospode, što æu još jednom progovoriti; može biti da æ se naæi deset. Reèe: neæu ih pogubiti radi onijeh deset. ³³ I Gospod otide svršivši razgovor s Avramom; a Avram se vrati na svoje mjesto.

19

¹ A uveèe dođoše dva anđela u Sodom; a Lot sjeđaše na vratima Sodonskim; i kad ih ugleda, ustade te ih srete, i pokloni se licem do zemlje, ² I reèe: hodite, gospodo, u kuæu sluge svojega, i prenoæite i operite noge svoje; pa sutra rano kad ustanete pođite svojim putem. A oni rekoše: ne, nego æemo prenoæiti na ulici. ³ Ali on navali na njih, te se uvratiše k njemu i uđoše u kuæu njegovu, i on ih ugosti, i ispeèe hljebova prijesnijeh, i jedoše. ⁴ I još ne bjehu legli, a građani Sodomljani slegoše se oko kuæe, staro i mlado, sav narod sa svijeh krajeva, ⁵ I vikahu Lota i govorahu mu: gdje su ljudi što dođoše sinoæ k tebi? izvedi ih k nama da ih poznamo. ⁶ A Lot izide k njima pred vrata zatvoriv vrata za sobom, ⁷ I reèe im: nemojte, braæo, èiniti zla. ⁸ Evo imam dvije kæeri, koje još ne poznaše èovjeka; njih æu vam izvesti, pa èinite s njima što vam je volja; samo ne dirajte u one ljude, jer su zato ušli pod moj krov. ⁹ A oni mu rekoše: hodi amo. Pa onda rekoše: ovaj je sam došao amo da živi kao došljak, pa još hoæe da nam sudi; sad æemo tebi uèiniti gore nego njima. Pa navališe jako na èovjeka, na Lota, i stadoše istavljati vrata. ¹⁰ A ona dva èovjeka digoše ruke, i uvukoše Lota k sebi u kuæu, i zatvoriše vrata. ¹¹ A ljudi što bijahu pred vratima kuænim ujedanput oslijepiše od najmanjega do najveæega, te ne mogahu naæi vrata. ¹² Tada ona dva èovjeka rekoše Lotu: ako imaš ovdje još koga svoga, ili zeta ili sina ili kæer, ili

koga god svoga u ovom gradu, gledaj nek idu odavde; ¹³ Jer hoæemo da zatremo mjesto ovo, jer je vika njihova velika pred Gospodom, pa nas posla Gospod da ga zatremo. ¹⁴ I izide Lot, i kaza zetovima svojim, za koje šæaše dati kæeri svoje, i reèe im: ustajte, idite iz mjesta ovoga, jer æe sada zatrti Gospod grad ovaj. Ali se zetovima njegovijem uèini da se šali. ¹⁵ A kad zora zabijelje, navališe anðeli na Lota govoreæi: ustani, uzmi ženu svoju i dvije kæeri svoje koje su tu, da ne pogineš u bezakonju grada toga. ¹⁶ A on se stade šeinjati, te ljudi uzeše za ruku njega i ženu njegovu i dvije kæeri njegove, jer ga bješe žao Gospodu, i izvedoše ga i pustiše iza grada. ¹⁷ I kad ih izvedoše napolje, reèe jedan: izbavi dušu svoju i ne obziri se natrag, i u cijeloj ovoj ravni da nijesi stao; bježi na ono brdo, da ne pogineš. ¹⁸ A Lot im reèe: nemoj, Gospode! ¹⁹ Gle, sluga tvoj naðe milosti pred tobom, i milost je tvoja prevelika koju mi uèini saèuvavši mi život; ali ne mogu uteæi na brdo da me ne stigne zlo i ne poginem. ²⁰ Eno grad blizu; onamo se može uteæi, a mali je; da bježim onamo; ta mali je, te æu ostati živ. ²¹ A on mu reèe: eto poslušæu te i zato, i neæu zatrti grada, za koji reèe. ²² Brže bježi onamo; jer ne mogu èiniti ništa dokle ne stigneš onamo. Zato se prozva onaj grad Sigor. ²³ I kad sunce ogranu po zemlji, Lot doðe u Sigor. ²⁴ Tada pusti Gospod na Sodom i na Gomor od Gospoda s neba dažd od sumpora i ognja, ²⁵ I zatr one gradove i svu onu ravan, i sve ljude u gradovima i rod zemaljski. ²⁶ Ali žena Lotova bješe se obazrela iduæi za njim, i posta slan kamen. ²⁷ A sjutradan rano ustavši Avram, otide na mjesto gdje je stajao pred Gospodom; ²⁸ I pogleda na Sodom i Gomor i svu okolinu po onoj ravni, i ugleda, a to se dizaše dim od zemlje kao dim iz peæi. ²⁹ Ali kad Bog zatiraše gradove u onoj ravni, opomenu se Bog Avrama, i izvede Lota iz propasti kad zatr gradove

gdje živiljaše Lot. ³⁰ A Lot otide iz Sigora, i stani se na onom brdu s dvije kæeri svoje, jer se bojaše ostati u Sigoru; i živiljaše u peæini s dvije kæeri svoje. ³¹ A starija reèe mlaðoj: naš je otac star, a nema nikoga na zemlji da dođe k nama kao što je obièaj po svoj zemlji. ³² Hajde da damo ocu vina neka se opije, pa da legnemo s njim, eda bismo saèuvala sjeme ocu svojemu. ³³ I dadoše ocu vina onu noæ; i došavši starija leže s ocem svojim, i on ne osjeti ni kad ona leže ni kad ustade. ³⁴ A sutradan reèe starija mlaðoj: gle, noæas spavah s ocem svojim. Da mu damo vina i doveèe, pa idi ti i lezi s njim, eda bismo saèuvala sjeme ocu svojemu. ³⁵ Pa i to veèe dadoše ocu vina i ustavši mlaða leže s njim, i on ne osjeti ni kad ona leže ni kad ustade. ³⁶ I obje kæeri Lotove zatrudnješe od oca svojega. ³⁷ I starija rodi sina, i nadjede mu ime Moav; od njega su Moavci do današnjega dana. ³⁸ Pa i mlaða rodi sina, i nadjede mu ime Ven-Amije; od njega su Amonci do današnjega dana.

20

¹ A Avram otide odande na jug, i stani se između Kadisa i Sura; i živiljaše kao došljak u Geraru. ² I govoraše za ženu svoju Saru: sestra mi je. A car Gerarski Avimeleh posla, te uze Saru. ³ Ali dođe Bog Avimelehu noæu u snu, i reèe mu: gle, poginuæeš sa žene koju si uzeo, jer ima muža. ⁴ A Avimeleh ne bješe se nje dotakao, i zato reèe: Gospode, eda li æeš i pravedan narod pogubiti? ⁵ Nije li mi sam kazao: sestra mi je? a i ona sama kaza: brat mi je. Uèinio sam u èistoti srca svojega i u pravdi ruku svojih. ⁶ Tada mu reèe Bog u snu: znam da si uèinio u èistoti srca svojega, zato te saèuvah da mi ne sagriješiš, i ne dadoh da je se dotakneš. ⁷ A sada vrati èovjeku ženu njegovu, jer je prorok, i moliaèe se za te, te æeš ostati živ. Ako li ne vratiš, znaj da æeš umrijeti ti i svi tvoji. ⁸ I ujutru rano

usta Avimeleh, i sazva sve sluge svoje, i kaza im sve ovo da èuju. I uplašiše se ljudi veoma. ⁹ Tada Avimeleh dozva Avrama i reèe mu: šta si nam uèinio? šta li sam ti zgriješio, te navuèe na me i na carstvo moje toliko zlo? Uèinio si mi što ne valja èiniti. ¹⁰ I još reèe Avimeleh Avramu: šta ti je bilo, te si to uèinio? ¹¹ A Avram odgovori: veljah: jamaèno nema straha Božijega u ovom mjestu, pa æe me ubiti radi žene moje. ¹² A upravo i jest mi sestra, kæi oca mojega; ali nije kæi moje matere, pa pođe za me. ¹³ A kad me Bog izvede iz doma oca mojega, ja joj rekoh: uèini dobro, i kaži za me gdje god dođemo: brat mi je. ¹⁴ Tada Avimeleh uze ovaca i goveda i sluga i sluškinja, te dade Avramu, i vrati mu Saru ženu njegovu. ¹⁵ I reèe Avimeleh Avramu: evo, zemlja ti je moja otvorena, živi slobodno gdje ti je volja. ¹⁶ A Sari reèe: evo dao sam tvojemu bratu tisuæu srebrnika; gle, on ti je oèima pokrivalo pred svima koji budu s tobom; i to sve da ti je za nauku. ¹⁷ I Avram se pomoli Bogu, i iscijeli Bog Avimeleha i ženu njegovu i sluškinje njegove, te rađahu. ¹⁸ Jer Gospod bješe sasvijem zatvorio svaku matericu u domu Avimelehovu radi Sare žene Avramove.

21

¹ I Gospod pohodi Saru, kao što bješe rekao, i uèini Gospod Sari kao što bješe kazao. ² Jer zatrudnje i rodi Sara Avramu sina u starosti njegovoj u isto vrijeme kad kaza Gospod. ³ I Avram nadjede ime sinu koji mu se rodi, kojega mu rodi Sara, Isak. ⁴ I obreza Avram sina svojega Isaka kad bi od osam dana, kao što mu zapovjedi Bog. ⁵ A Avramu bješe sto godina kad mu se rodi sin Isak. ⁶ A Sara reèe: Bog mi uèini smijeh; ko god èuje, smijaæe mi se. ⁷ I reèe: ko bi rekao Avramu da æe Sara doжити djecu? ipak mu rodih sina u starosti njegovoj. ⁸ A kad dijete

doraste da se odbije od sise, uèini Avram veliku gozbu onaj dan kad odbiše Isaka od sise. ⁹ I Sara vidje sina Agare Misirke, koja ga rodi Avramu, gdje se potsmijeva; ¹⁰ Pa reèe Avramu: otjeraj ovu robinju sa sinom njezinijem, jer sin ove robinje neæe biti našljednik s mojim sinom, s Isakom. ¹¹ A to Avramu bi vrlo krivo radi sina njegovoga. ¹² Ali Bog reèe Avramu: nemoj da ti je krivo radi djeteta i radi robinje tvoje. Što ti je god kazala Sara, poslušaj; jer æe ti se u Isaku sjeme prozvati. ¹³ Ali æu i od sina robinjina uèiniti narod, jer je tvoje sjeme. ¹⁴ I Avram ustav ujutru rano, uze hljeba i mješinu vode, i dade Agari metnuvši joj na leða, i dijete, i otpusti je. A ona otišavši lutaše po pustinji Virsavskoj. ¹⁵ A kad nesta vode u mješini, ona baci dijete pod jedno drvo, ¹⁶ Pa otide koliko se može strijelom dobaciti, i sjede prema njemu; jer govoraše: da ne gledam kako æe umrijeti dijete. I sjedeæi prema njemu stade iza glasa plakati. ¹⁷ A Bog èu glas djetinji, i anđeo Božji viknu s neba Agaru, i reèe joj: što ti je, Agaro? ne boj se, jer Bog èu glas djetinji odande gdje je. ¹⁸ Ustani, digni dijete i uzmi ga u naruèje; jer æu od njega uèiniti velik narod. ¹⁹ I Bog joj otvori oèi, te ugleda studenac; i otišavši napuni mješinu vode, i napoji dijete. ²⁰ I Bog bijaše s djetetom, te odraste, i živiljaše u pustinji, i posta strijelac. ²¹ A živiljaše u pustinji Faranu. I mati ga oženi iz zemlje Misirske. ²² U to vrijeme reèe Avimeleh i Fihol vojvoda njegov Avramu govoreæi: Bog je s tobom u svemu što radiš. ²³ Zakuni mi se sada Bogom da neæeš prevariti mene ni sina mojega ni unuka mojega, nego da æeš dobro onako kako sam ja tebi èinio i ti èiniti meni i zemlji u kojoj si došljak. ²⁴ A Avram reèe: hoæu se zakleti. ²⁵ Ali Avram prekori Avimeleha za studenac, koji uzeše na silu sluge Avimelehove. ²⁶ A Avimeleh reèe: ne znam ko je to uèinio; niti mi ti kaza, niti èuh do danas. ²⁷ Tada Avram

uze ovaca i goveda, i dade Avimelehu, i uhvatiše vjeru među sobom. ²⁸ I Avram odluèi sedam jaganjaca iz stada. ²⁹ A Avimeleh reèe Avramu: šta æe ono sedam jaganjaca što si odluèio? ³⁰ A on odgovori: da primiš iz moje ruke ono sedam jaganjaca, da mi bude svjedoèanstvo da sam ja iskopao ovaj studenac. ³¹ Otuda se prozva ono mjesto Vir-Saveja, jer se ondje zakleše obojica. ³² Tako uhvatiše vjeru na Virsaveji. Tada se diže Avimeleh i Fihol vojvoda njegov, i vratiše se u zemlju Filistejsku. ³³ A Avram posadi lug na Virsaveji, i ondje prizva ime Gospoda Boga vjeènoga. ³⁴ I Avram življaše kao došljak u zemlji Filistejskoj mnogo vremena.

22

¹ Poslije toga šæaše Bog okušati Avrama, pa mu reèe: Avrame! A on odgovori: evo me. ² I reèe mu Bog: uzmi sada sina svojega, jedinca svojega miloga, Isaka, pa idi u zemlju Moriju, i spali ga na žrtvu tamo na brdu gdje æu ti kazati. ³ I sutradan rano ustavši Avram osamari magarca svojega, i uze sa sobom dva momka i Isaka sina svojega; i nacijepavši drva za žrtvu podiže se i pođe na mjesto koje mu kaza Bog. ⁴ Treæi dan podigavši oèi svoje Avram ugleda mjesto izdaleka. ⁵ I reèe Avram momcima svojim: ostanite vi ovdje s magarcem, a ja i dijete idemo onamo, pa kad se pomolimo Bogu, vratiaemo se k vama. ⁶ I uzevši Avram drva za žrtvu naprti Isaku sinu svojemu, a sam uze u svoje ruke ognja i nož; pa otidoše obojica zajedno. ⁷ Tada reèe Isak Avramu ocu svojemu: oèe! A on reèe: što, sine! I reèe Isak: eto ognja i drva, a gdje je jagnje za žrtvu? ⁸ A Avram odgovori: Bog æe se, sinko, postarati za jagnje sebi na žrtvu. I iðahu obojica zajedno. ⁹ A kad dođoše na mjesto koje mu Bog kaza, Avram naèini ondje žrtvenik, i metnu drva na nj, i svezavši Isaka sina svojega metnu ga

na žrtvenik vrh drva; ¹⁰ I izmahnu Avram rukom svojom i uze nož da zakolje sina svojega. ¹¹ Ali anđeo Gospodnji viknu ga s neba, i reèe: Avrame! Avrame! A on reèe: evo me. ¹² A anđeo reèe: ne diži ruke svoje na dijete, i ne èini mu ništa; jer sada poznah da se bojiš Boga, kad nijesi požalio sina svojega, jedinca svojega, mene radi. ¹³ I Avram podigavši oèi svoje pogleda; i gle, ovan iza njega zapleo se u èesti rogovima; i otišavši Avram uze ovna i spali ga na žrtvu mjesto sina svojega. ¹⁴ I nazva Avram ono mjesto: Gospod æe se postarati. Zato se i danas kaže: na brdu, gdje æe se Gospod postarati. ¹⁵ I anđeo Gospodnji opet viknu s neba Avrama. ¹⁶ I reèe: sobom se zakleh, veli Gospod: kad si tako uèinio, i nijesi požalio sina svojega, jedinca svojega, ¹⁷ Zaista æu te blagosloviti i sjeme tvoje veoma umnožiti, da ga bude kao zvijezda na nebu i kao pijeska na brijegu morskom; i nasljediae sjeme tvoje vrata neprijatelja svojih. ¹⁸ I blagosloviae se u sjemenu tvojem svi narodi na zemlji, kad si poslušao glas moj. ¹⁹ Tada se Avram vrati k momcima svojim, te se digoše, i otidoše zajedno u Virsaveju, jer Avram življaše u Virsaveji. ²⁰ Poslije toga javiše Avramu govoreæi: gle, i Melha rodi sinove bratu tvojemu Nahoru: ²¹ Uza prvenca i Vuza brata mu, i Kamuila, oca Avramova, ²² I Hazada i Azava i Faldesa i Jeldafa i Vatuila. ²³ A Vatuilo rodi Reveku. Osam ih rodi Melha Nahoru bratu Avramovu. ²⁴ A inoèa njegov, po imenu Revma, rodi i ona Taveka i Gama i Tohosa i Moha.

23

¹ A poživje Sara sto i dvadeset i sedam godina; to su godine vijeka Sarina; ² I umrije Sara u Kirijat-Arvi, a to je Hevron, u zemlji Hananskoj. I dođe Avram da ožali Saru i oplae. ³ A kad usta Avram od mrtvaca svojega, reèe sinovima Hetovijem govoreæi: ⁴ Stranac

sam i došljak kod vas; dajte mi da imam grob kod vas da pogrebem mrtvaca svojega ispred oèiju svojih. ⁵ A sinovi Hetovi odgovoriše Avramu govoreæi mu: ⁶ Èuj nas, gospodaru; ti si knez od Boga meðu nama; u najboljem grobu našem pogrebi mrtvaca svojega; niko izmeðu nas neæe ti zatvoriti groba svojega da ne pogrebeš mrtvaca svojega. ⁷ Tada usta Avram i pokloni se narodu zemlje one, sinovima Hetovijem; ⁸ I reèe im govoreæi: ako hoæete da pogrebem mrtvaca svojega ispred oèiju svojih, poslušajte me, i govorite za mene Efronu sinu Sarovu, ⁹ Neka mi da peæinu u Makpeli, koja je nakraj njive njegove; za novce neka mi je da meðu vama koliko vrijedi, da imam grob. ¹⁰ A Efron sjeðaše usred sinova Hetovijeh. Pa reèe Efron Hetejin Avramu pred sinovima Hetovijem, koji slušahu, pred svijem koji ulažahu na vrata grada njegova, govoreæi: ¹¹ Ne, gospodaru; èuj me: poklanjam ti njivu, i peæinu kod nje poklanjam ti; pred sinovima naroda svojega poklanjam ti je, pogrebi mrtvaca svojega. ¹² A Avram se pokloni narodu zemlje one, ¹³ I reèe Efronu pred narodom zemlje one govoreæi: ako si voljan, èuj me; da ti dam šta vrijedi njiva, uzmi od mene, pa æu onda pogrepsti mrtvaca svojega ondje. ¹⁴ A Efron odgovori Avramu govoreæi mu: ¹⁵ Gospodaru, èuj me; zemlja vrijedi èetiri stotine sikala srebra izmeðu mene i tebe; šta je to? samo ti pogrebi mrtvaca svojega. ¹⁶ A Avram èuvši Efrona izmjeri mu srebro, koje reèe pred sinovima Hetovijem, èetiri stotine sikala srebra, kako su išli meðu trgovcima. ¹⁷ I njiva Efronova u Makpeli prema Mamriji, njiva s peæinom koja je na njoj, i sva drveta na njivi i po meði njezinoj unaokolo, ¹⁸ Posta Avramova pred sinovima Hetovijem, pred svjema koji ulaze na vrata grada onoga. ¹⁹ Potom pogrebe Avram Saru ženu svoju u peæini na njivi Makpeli prema Mamriji, a to je Hevron, u zemlji Hananskoj. ²⁰ I

potvrdiše sinovi Hetovi njivu i peæinu na njoj Avramu da ima grob.

24

¹ A Avram bješe star i vremenit, i Gospod bješe blagoslovio Avrama u svemu; ² I reèe Avram sluzi svojemu najstarijemu u kuæi svojoj, koji bješe nad svijem dobrom njegovijem: metni ruku svoju pod stegno moje, ³ Da te zakunem Gospodom Bogom nebeskim i Bogom zemaljskim da neæeš dovesti žene sinu mojemu između kaeri ovijeh Hananeja, među kojima živim; ⁴ Nego da æeš otiæi u zemlju moju i u rod moj i dovesti ženu sinu mojemu Isaku. ⁵ A sluga mu reèe: i ako djevojka ne htjedbude poæi sa mnom u ovu zemlju; hoæu li odvesti sina tvojega u zemlju iz koje si se iselio? ⁶ A Avram mu reèe: pazi da ne odvedeš sina mojega onamo. ⁷ Gospod Bog nebeski, koji me je uzeo iz doma oca mojega i iz zemlje roda mojega, i koji mi je rekao i zakleo mi se govoreæi: sjemenu æu tvojemu dati zemlju ovu, on æe poslati anđela svojega pred tobom da dovedeš ženu sinu mojemu odande. ⁸ Ako li djevojka ne htjedbude poæi s tobom, onda da ti je prosta zakletva moja; samo sina mojega nemoj odvesti onamo. ⁹ I metnu sluga ruku svoju pod stegno Avramu gospodaru svojemu, i zakle mu se za ovo. ¹⁰ Tada sluga uze deset kamila između kamila gospodara svojega da ide, jer sve blago gospodara njegova bješe pod njegovom rukom; i otišav dođe u Mesopotamiju do grada Nahorova. ¹¹ I pusti kamile da poliježu iza grada kod studenca pred veèe kad izlaze graðanke da zahvataju vode; ¹² I reèe: Gospode Bože gospodara mojega Avrama, daj mi sreæu danas i uèini milost gospodaru mojemu Avramu. ¹³ Evo, ja æu stajati kod ovoga studenca, a graðanke æe doæi da zahvataju vode. ¹⁴ Kojoj djevojci reèem: nagni krèag svoj da se

napijem, a ona reèe: na pij, i kamile æu ti napojiti; daj to da bude ona koju si namijenio sluzi svojemu Isaku; i po tome da poznam da si uèinio milost gospodaru mojemu. ¹⁵ I on još ne izgovori, a to Reveka, kæi Vatuila sina Melhe žene Nahora brata Avramova, dođe s krèagom na ramenu. ¹⁶ I bješe vrlo lijepa, još djevojka, još je èovjek ne bješe poznao. Ona siđe na izvor, i natoèi krèag, i pođe; ¹⁷ A sluga iskoèi pred nju i reèe: daj mi da se napijem malo vode iz krèaga tvojega. ¹⁸ A ona reèe: na pij, gospodaru. I brže spusti krèag na ruku svoju, i napoji ga. ¹⁹ I kad ga napoji, reèe: i kamilama æu tvojim naliti neka se napiju. ²⁰ I brže izruèi krèag svoj u pojilo, pa opet otrèa na studenac da nalije, i nali svijem kamilama njegovijem. ²¹ A èovjek joj se divljaše, i æutaše, neæe li poznati je li Gospod dao sreæu putu njegovu ili nije. ²² A kad se kamile napiše, izvadi èovjek zlatnu grivnu od po sikla i metnu joj oko èela, i dvije narukvice metnu joj na ruke od deset sikala zlata. ²³ I reèe: èija si kæi? kaži mi. Ima li u kuæi oca tvojega mjesta za nas da prenoæimo? ²⁴ A ona mu reèe: ja sam kæi Vatuila sina Melšina, kojega rodi Nahoru. ²⁵ Još reèe: ima u nas mnogo slame i piæe i mjesta za noæište. ²⁶ Tada èovjek savivši se pokloni se Gospodu, ²⁷ I reèe: blagosloven da je Gospod Bog gospodara mojega Avrama, što ne ostavi milosti svoje i vjere svoje prema gospodaru mojem, i putem dovede me Gospod u dom rodbine gospodara mojega. ²⁸ A djevojka otrèa i sve ovo kaza u domu matere svoje. ²⁹ A Reveka imaše brata, kojemu ime bješe Lavan; i istrèa Lavan k èovjeku na studenac, ³⁰ Kako vidje grivnu i narukvice na rukama sestre svoje i èu gdje Reveka sestra mu reèe: tako mi kaza èovjek; dođe k èovjeku; a on stajaše kod kamila na studencu. ³¹ I reèe: hodi, koji si blagosloven od Gospoda; što bi stajao napolju? spremio sam kuæu, ima mjesta i za

kamile. ³² I dovede èovjeka u kuæu, i rastovari kamile; i dadoše slame i piæe kamilama, i donesoše vode za noge njemu i ljudima što bijahu s njim; ³³ I postaviše mu da jede; ali on reèe: neæu jesti dokle ne kažem stvar svoju. A Lavan mu reèe: govori. ³⁴ Tada reèe: ja sam sluga Avramov. ³⁵ A Gospod je blagoslovio gospodara mojega veoma, te je postao velik, i dao mu je ovaca i goveda, i srebra i zlata, i sluga i sluškinja, i kamila i magaraca. ³⁶ I još Sara žena gospodara mojega rodi sina gospodaru mojemu u starosti njegovoj, i on mu dade sve što ima. ³⁷ A mene zakle gospodar moj govoreæi: nemoj dovesti sinu mojemu žene između kæeri ovijeh Hananeja, među kojima živim; ³⁸ Nego idi u dom oca mojega i u rod moj, da dovedeš ženu sinu mojemu. ³⁹ A ja rekoh gospodaru svojemu: može biti da djevojka neæe htjeti poæi sa mnom. ⁴⁰ A on mi reèe: Gospod, po èijoj volji svagda življah, poslaoæe anđela svojega s tobom, i daæe sreæu tvojemu putu da dovedeš ženu sinu mojemu od roda mojega, iz doma oca mojega. ⁴¹ Onda æe ti biti prosta zakletva moja, kad otideš u rod moj; ako ti je i ne dadu, opet æe ti biti prosta zakletva moja. ⁴² I kad dođoh danas na studenac, rekoh: Gospode Bože gospodara mojega Avrama, ako si dao sreæu putu mojemu, kojim idem, ⁴³ Evo, ja æu stajati kod studenca: koja djevojka dođe da zahvati vode, i ja joj kažem: daj mi da se napijem malo vode iz krèaga tvojega, ⁴⁴ A ona mi odgovori: i ti pij i kamilama æu tvojim naliti; to neka bude žena koju je namijenio Gospod sinu gospodara mojega. ⁴⁵ Ja još ne izgovorih u srcu svojem, a dođe Reveka s krèagom na ramenu, i sišavši na izvor zahvati; i ja joj rekoh: daj mi da se napijem. ⁴⁶ A ona brže spustivši sa sebe krèag reèe: na pij, i kamile æu ti napojiti. I kad se napih, napoji i kamile moje. ⁴⁷ I zapitah je govoreæi: èija si kæei? A ona odgovori: ja

sam kæi Vatuila sina Nahorova, kojega mu rodi Melha. Tada joj metnuh grivnu oko èela i narukvice na ruke; ⁴⁸ I padoh i poklonih se Gospodu, i zahvalih Gospodu Bogu gospodara mojega Avrama, što me dovede pravijem putem da naðem kæer brata gospodara svojega za sina njegovu. ⁴⁹ Ako æete dakle uèiniti ljubav i vjeru gospodaru mojemu, kažite mi; ako li neæete, kažite mi, da idem na desno ili na lijevo. ⁵⁰ A Lavan i Vatuilo odgovarajuæi rekoše: od Gospoda je ovo došlo; mi ti ne možemo kazati ni zlo ni dobro. ⁵¹ Eto, Reveka je u tvojoj vlasti, uzmi je pa idi, i neka bude žena sinu tvajega gospodara, kao što kaza Gospod. ⁵² A kad èu sluga Avramov rijeèi njihove, pokloni se Gospodu do zemlje; ⁵³ I izvadi sluga zaklade srebrne i zlatne i haljine, i dade Reveci; takoðer i bratu njezinu i materi njezinoj dade darove. ⁵⁴ Potom jedoše i piše on i ljudi koji bijahu s njim, i prenoæiše. A kad ujutru ustaše, reèe sluga: pustite me gospodaru mojemu. ⁵⁵ A brat i mati njezina rekoše: neka ostane djevojka kod nas koji dan, barem deset dana, pa onda neka ide. ⁵⁶ A on im reèe: nemojte me zadržavati, kad je Gospod dao sreæu mojemu putu; pustite me da idem gospodaru svojemu. ⁵⁷ Tada rekoše: da zovemo djevojku, i upitamo šta ona veli. ⁵⁸ I dozvaše Reveku i rekoše joj: hoæeš iæi s ovijem èovjekom? A ona odgovori: hoæu. ⁵⁹ I pustiše Reveku sestru svoju i dojkinju njezinu sa slugom Avramovijem i ljudima njegovijem. ⁶⁰ I blagosloviše Reveku i rekoše joj: sestro naša, da se namnožiš na tisuæe tisuæa, i sjeme tvoje da naslijedi vrata svojih neprijatelja! ⁶¹ I podiže se Reveka s djevojkama svojim, i posjedaše na kamile, i poðoše s èovjekom; i sluga uzev Reveku otide. ⁶² A Isak iðaše vraæajuæi se od studenca živoga koji me vidi jer življaše u južnom kraju ⁶³ A bješe izašao Isak u polje pred veèe da se pomoli Bogu; i podigav oèi svoje ugleda kamile

gdje idu. ⁶⁴ I Reveka podigavši oèi svoje ugleda Isaka, te skoèi s kamile, ⁶⁵ I reèe sluzi: ko je onaj èovjek što ide preko polja pred nas? A sluga reèe: ono je gospodar moj. I ona uze pokrivalo i pokri lice. ⁶⁶ I pripovjedi sluga Isaku sve što je svršio. ⁶⁷ I odvede je Isak u šator Sare matere svoje; i uze Reveku, i ona mu posta žena, i omilje mu. I Isak se utješi za materom svojom.

25

¹ A Avram uze drugu ženu, po imenu Heturu. ² I ona mu rodi Zomrana i Joksana i Madana i Madijama i Jesvoka i Soijena. ³ A Joksan rodi Savana i Dedana. A Dedanovi sinovi biše Asurim i Latusim i Laomim. ⁴ A sinovi Madijamovi: Efar i Afir i Enoh i Avida i Eldaga. Svi bjehu djeca Heturina. ⁵ A Avram dade sve što imaše Isaku; ⁶ A sinovima svojih inoèa dade Avram dare, i opravi ih od Isaka sina svojega još za života svojega na istok, u istoèni kraj. ⁷ I vijeka Avramova što poživje bješe sto i sedamdeset i pet godina. ⁸ I onemoæav umrije Avram u dobroj starosti, sit života, i bi pribran k rodu svojemu. ⁹ I pogreboše ga Isak i Ismailo u peæini Makpelskoj na njivi Efrona sina Sara Hetejina, koja je prema Mamriji; ¹⁰ Na njivi koju kupi Avram od sinova Hetovijeh, ondje je pogreben Avram sa Sarom ženom svojom. ¹¹ I po smrti Avramovoj blagoslovi Bog Isaka sina njegova; a Isak življaše kod studenca živoga koji me vidi. ¹² A ovo je pleme Ismaila sina Avramova, kojega rodi Avramu Agara Misirka robinja Sarina, ¹³ I ovo su imena sinova Ismailovijeh, kako se zвахu u plemenima svojim; prvenac Ismailov Navajot, pa Kidar i Navdeilo i Masam, ¹⁴ I Masma i Duma i Masa, ¹⁵ I Hadar i Teman i Jetur i Nafes i Kedma. ¹⁶ To su sinovi Ismailovi, i to su im imena po selima i gradovima njihovijem, dvanaest knezova nad svojim narodima. ¹⁷ A godine su vijeka

Ismailova sto i trideset i sedam godina. Poslije onemoæav umrije, i bi pribran k rodu svojemu. ¹⁸ I življahu od Evilata do Sura prema Misiru, kako se ide u Asiriju; i dopade mu prema svoj braæi svojoj da živi. ¹⁹ A ovo je pleme Isaka sina Avramova: Avram rodi Isaka; ²⁰ A Isaku bješe èetrdeset godina kad se oženi Revekom, kærju Vatuila Sirina iz Mesopotamije, sestrom Lavana Sirina. ²¹ I Isak se moljaše Gospodu za ženu svoju, jer bješe nerotkinja; i umoli Gospoda, te zatrudnje Reveka žena njegova. ²² Ali udarahu jedno o drugo djeca u utrobi njezinoj, te reèe: ako je tako, našto sam? I otide da pita Gospoda. ²³ A Gospod joj reèe: dva su plemena u utrobi tvojoj, i dva æe naroda izaæi iz tebe; i jedan æe narod biti jaèi od drugoga naroda, i veæi æe služiti manjemu. ²⁴ I kad dođe vrijeme da rodi, a to blizanci u utrobi njezinoj. ²⁵ I prvi izađe crven, sav kao runo rutav; i nadješe mu ime Isav. ²⁶ A poslije izađe brat mu, držeæi rukom za petu Isava; i nadješe mu ime Jakov. A bješe Isaku šezdeset godina, kad ih rodi Reveka. ²⁷ I djeca odrastoše, i Isav posta lovac i ratar, a Jakov bješe èovjek krotak i bavljaše se u šatorima. ²⁸ I Isak milovaše Isava, jer rado jeðaše lova njegova; a Reveka milovaše Jakova. ²⁹ Jednom Jakov skuha jelo, a Isav dođe iz polja umoran. ³⁰ I reèe Isav Jakovu: daj mi da jedem toga jela crvenoga, jer sam umoran. Otuda se prozva Edom. ³¹ A Jakov mu reèe: prodaj mi danas prvenaštvo svoje. ³² A Isav odgovori: evo, hoæu da umrem, pa što æe mi prvenaštvo? ³³ A Jakov reèe: zakuni mi se danas. I on mu se zakle; tako prodade svoje prvenaštvo Jakovu. ³⁴ I Jakov dade Isavu hljeba i skuhanoga leæa, i on se najede i napi, pa usta i otide. Tako Isav nije mario za prvenaštvo svoje.

26

¹ Ali nastala glad u zemlji svrh prve gladi koja bješe

za vremena Avramova; i Isak otide k Avimelehu caru Filistejskom u Gerar. ² I javi mu se Gospod i reèe: nemoj iæi u Misir, nego sjedi u zemlji koju æu ti kazati. ³ Sjedi u toj zemlji, i ja æu biti s tobom, i blagosloviæu te; jer æu tebi i sjemenu tvojemu dati sve ove zemlje, i potvrdiæu zakletvu, kojom sam se zakleo Avramu ocu tvojemu. ⁴ I umnožiæu sjeme tvoje da ga bude kao zvijezda na nebu, i daæu sjemenu tvojemu sve ove zemlje; i u sjemenu tvojem blagosloviæe se svi narodi na zemlji. ⁵ Zato što je Avram slušao glas moj i èuvao naredbu moju, zapovijesti moje, pravila moja i zakone moje. ⁶ I osta Isak u Geraru. ⁷ A ljudi u mjestu onom pitahu za ženu njegovu, a on govoraše: sestra mi je. Jer se bojaše kazati: žena mi je; da me, veli, ne ubiju ovi ljudi radi Reveke, jer je lijepa. ⁸ I kad provede mnogo vremena ondje, dogodi se, te pogleda Avimeleh car Filistejski s prozora, i vidje Isaka gdje se šali s Revekom ženom svojom. ⁹ I dozva Avimeleh Isaka i reèe: ta to ti je žena; kako si kazao: sestra mi je? A Isak mu odgovori: rekoh: da ne poginem s nje. ¹⁰ A Avimeleh reèe: šta si nam uèinio? lako je mogao ko od naroda ovoga leæi s tvojom ženom, te bi nas ti uvalio u grijeh. ¹¹ I zapovjedi Avimeleh svemu narodu svojemu govoreæi: ko se dotakne ovoga èovjeka ili žene njegove, poginuæe. ¹² I Isak stade sijati u onoj zemlji, i dobi one godine po sto, tako ga blagoslovi Gospod. ¹³ I obogati se èovjek, i napredovaše sve veæma, te posta silan. ¹⁴ I imaše ovaca i goveda i mnogo sluga; a Filisteji mu zaviđahu, ¹⁵ Pa sve studence koje bjehu iskopale sluge oca njegova za vremena Avrama oca njegova zaroniše Filisteji, i zasuše ih zemljom. ¹⁶ I Avimeleh reèe Isaku: idi od nas, jer si postao silniji od nas. ¹⁷ I Isak otide odande, i razape šatore u dolini Gerarskoj, i nastani se ondje. ¹⁸ I stade Isak otkopavati studence, koji bjehu iskopani za vremena Avrama oca

njegova, i koje zaroniše Filisteji po smrti Avramovoj; i prozva ih imenima koja im bješe nadio otac njegov. ¹⁹ I kopajuæi sluge Isakove u onom dolu naðoše studenac žive vode. ²⁰ Ali se svadiše pastiri Gerarski s pastirima Isakovim govoreæi: naša je voda. I nadjede ime onom studencu Esek, jer se svadiše s njim. ²¹ Poslije iskopaše drugi studenac, pa se i oko njega svadiše, zato ga nazva Sitna. ²² Tada se podiže odande, i iskopa drugi studenac, i oko njega ne bi svaðe; zato ga nazva Rehovot, govoreæi: sad nam dade Gospod prostora da rastemo u ovoj zemlji. ²³ I otide odande gore u Virsaveju. ²⁴ I istu noæ javi mu se Gospod, i reèe: ja sam Bog Avrama oca tvojega. Ne boj se, jer sam ja s tobom, i blagosloviæu te i umnožiæu sjeme tvoje Avrama radi sluge svojega. ²⁵ I naèini ondje žrtvenik, i prizva ime Gospodnje; i ondje razape šator svoj; i sluge Isakove iskopaše ondje studenac. ²⁶ I doðe k njemu Avimeleh iz Gerara s Ohozatom prijateljem svojim i s Fiholom vojvodom svojim. ²⁷ A Isak im reèe: što ste došli k meni, kad mrzite na me i otjeraste me od sebe? ²⁸ A oni rekoše: vidjesmo zaista da je Gospod s tobom, pa rekosmo: neka bude zakletva između nas, između nas i tebe; hajde da uhvatimo vjeru s tobom: ²⁹ Da nam ne èiniš zla, kao što se mi tebe ne dotakosmo i kao što mi tebi samo dobro èinismo, i pustismo te da ideš na miru, i eto si blagosloven od Gospoda. ³⁰ Tada ih on ugosti; te jedoše i piše. ³¹ A sutradan ustavši rano, zakleše se jedan drugome, i otpusti ih Isak i otidoše od njega s mirom. ³² Isti dan došavši sluge Isakove kazaše mu za studenac koji iskopaše, i rekoše mu: naðosmo vodu. ³³ I nazva ga Saveja; otuda se zove grad onaj Virsaveja do današnjega dana. ³⁴ A kad bi Isavu èetrdeset godina, uze za ženu Juditu kæer Veoha Hetejina, i Vasematu kæer Elona Hetejina. ³⁵ I one zadavahu mnogo jada Isaku i Reveci.

27

¹ Kad Isak ostarje i oèi mu potamnješe, te ne viðaše, dozva Isava starijega sina svojega, i reèe mu: sine! A on odgovori: evo me. ² Tada reèe: evo ostario sam, ne znam kad æu umrijeti; ³ Uzmi oružje svoje, tul i luk, i izidi u planinu, te mi ulovi lova; ⁴ I zgotovi mi jelo po mojoj volji, i donesi mi da jedem, pa da te blagoslovi duša moja dok nijesam umro. ⁵ A Reveka èu šta Isak reèe sinu svojemu Isavu. I Isav otide u planinu da ulovi lova i donese. ⁶ A Reveka reèe Jakovu sinu svojemu govoreæi: gle, èuh oca tvojega gdje besjedi s Isavom bratom tvojim i reèe: ⁷ Donesi mi lova, i zgotovi jelo da jedem, pa da te blagoslovim pred Gospodom dok nijesam umro. ⁸ Nego sada, sine, poslušaj me što æu ti kazati. ⁹ Idi sada k stadu i donesi dva dobra jareta, da zgotovim ocu tvojemu jelo od njih, kako rado jede. ¹⁰ Pa æeš unijeti ocu da jede i da te blagoslovi dok nije umro. ¹¹ A Jakov reèe Reveci materi svojoj: ali je Isav brat moj rutav, a ja sam gladak; ¹² Može me opipati otac, pa æe se osjetiti da sam ga htio prevariti, te æu navuæi na se prokletstvo mjesto blagoslova. ¹³ A mati mu reèe: neka prokletstvo tvoje, sine, padne na mene; samo me poslušaj, i idi i donesi mi. ¹⁴ Tada otišav uze i donese materi svojoj; a mati njegovu zgotovi jelo kako jeðaše rado otac njegov. ¹⁵ Pa onda uze Reveka najljepše haljine starijega sina svojega, koje bijahu u nje kod kuæe, i obuèe Jakova mlaðega sina svojega. ¹⁶ I jareæim kožicama obloži mu ruke i vrat gdje bješe gladak. ¹⁷ I dade Jakovu sinu svojemu u ruke jelo i hljeb što zgotovi. ¹⁸ A on uèe k ocu svojemu i reèe: oèe. A on odgovori: evo me; koji si ti, sine? ¹⁹ I Jakov reèe ocu svojemu: ja, Isav tvoj prvenac; uèinio sam kako si mi rekao; digni se, posadi se da jedeš lova mojega, pa da me blagoslovi duša tvoja. ²⁰ A Isak reèe sinu svojemu: kad

brže nađe, sine? A on reèe: Gospod Bog tvoj daje, te izađe preda me. ²¹ Tada reèe Isak Jakovu: hodi bliže, sine, da te opipam jesi li sin moj Isav ili ne. ²² I pristupi Jakov k Isaku ocu svojemu, a on ga opipa, pa reèe: glas je Jakovljev, ali ruke su Isavove. ²³ I ne pozna ga, jer mu ruke bjehu kao u Isava brata njegovog rutave; zato ga blagoslovi; ²⁴ I reèe mu: jesi li ti sin moj Isav? A on odgovori: ja sam. ²⁵ Tada reèe: a ti daj sine, da jedem lova tvojega, pa da te blagoslovi duša moja. I daje mu, te jede; pa mu donese i vina, te pi. ²⁶ Potom Isak otac njegov reèe mu: hodi, sine, cjeluj me. ²⁷ I on pristupi i cjeliva ga; a Isak osjeti miris od haljina njegovih, i blagoslovi ga govoreæi: gle, miris sina mojega kao miris od polja koje blagoslovi Gospod. ²⁸ Bog ti dao rose nebeske, i dobre zemlje i pšenice i vina izobila! ²⁹ Narodi ti služili i plemena ti se klanjala! Bio gospodar braæi svojoj i klanjali ti se sinovi matere tvoje! Proklet bio koji tebe usproklinje a blagosloven koji tebe uzblagosilja! ³⁰ A kad Isak blagoslovi Jakova, i Jakov otide ispred Isaka oca svojega, u taj èas dođe Isav brat njegov iz lova. ³¹ Pa zgotovi i on jelo i unese ocu svojemu, i reèe mu: ustani, oèe, da jedeš što ti je sin ulovio, pa da me blagoslovi duša tvoja. ³² A Isak otac njegov reèe mu: ko si ti? A on reèe: ja, sin tvoj, prvenac tvoj, Isav. ³³ Tada se prepade Isak, i reèe: ko? da gdje je onaj koji ulovi i donese mi lova, i od svega jedoh prije nego ti dođe, i blagoslovih ga? on æe i ostati blagosloven. ³⁴ A kad èu Isav rijeèi oca svojega, vrište iza glasa i ožalosti se veoma, i reèe ocu svojemu: blagoslovi i mene, oèe. ³⁵ A on mu reèe: dođe brat tvoj s prijevarom, i odnese tvoj blagoslov. ³⁶ A Isav reèe: pravo je što mu je ime Jakov, jer me veæ drugom prevari. Prvenaštvo mi uze, pa eto sada mi uze i blagoslov. Potom reèe: nijesi li i meni ostavio blagoslov? ³⁷ A Isak odgovori, i reèe Isavu: eto sam ga postavio tebi za gospodara; i svu

braæu njegovu dadoh mu da mu budu sluge; pšenicom i vinom ukrijepih ga; pa šta bih sada tebi uèinio, sine? ³⁸ A Isav reèe ocu svojem: eda li je samo jedan blagoslov u tebe, oèe? blagoslovi i mene, oèe. I stade iza glasa plakati Isav. ³⁹ A Isak otac njegov odgovarajuæi reèe mu: evo, stan æe ti biti na rodnoj zemlji i rosi nebeskoj ozgo. ⁴⁰ Ali æeš živjeti od maèa svojega, i bratu æeš svojemu služiti; ali æe doæi vrijeme, te æeš pošto se naplaèeš skršiti jaram njegov s vrata svojega. ⁴¹ I Isav omrze ljuto na Jakova radi blagoslova, kojim ga blagoslovi otac, i govoraše u srcu svojem: blizu su žalosni dani oca mojega, tada æu ubiti Jakova brata svojega. ⁴² I kazaše Reveci rijeèi Isava sina njezina starijega, a ona poslavši dozva Jakova mlaðega sina svojega, i reèe mu: gle, Isav brat tvoj tješi se tijekom što hoæe da te ubije. ⁴³ Nego, sine, poslušaj što æu ti kazati; ustani i bježi k Lavanu bratu momemu u Haran. ⁴⁴ I ostani kod njega neko vrijeme dokle proðe srdnja brata tvojega, ⁴⁵ Dokle se gnjev brata tvojega odvrati od tebe, te zaboravi što si mu uèinio; a onda æu ja poslati da te dovedu odande. Zašto bih ostala bez obojice vas u jedan dan? ⁴⁶ A Isaku reèe Reveka: omrzo mi je život radi ovijeh Hetejaka. Ako se Jakov oženi Hetejkom, kakom između kæeri ove zemlje, da što mi život?

28

¹ Tada Isak dozva Jakova, i blagoslovi ga, i zapovjedi mu i reèe: nemoj da se oženiš kojom između kæeri Hananejskih. ² Ustani, idi u Padan-Aram u dom Vatuila oca matere svoje, i odande se oženi između kæeri Lavana ujaka svojega. ³ A Bog svemoguæi da te blagoslovi, i da ti da veliku porodicu i umnoži te, da od tebe postane mnoštvo naroda, ⁴ I da ti da blagoslov Avramov, tebi i sjemenu tvojemu s tobom, da naslijediš zemlju u kojoj si

došljak, koju Bog dade Avramu. ⁵ Tako opravi Isak Jakova, i on pođe u Padan-Aram k Lavanu sinu Vatuila Sirina, bratu Reveke matere Jakovljeve i Isavove. ⁶ A Isav vidje gdje Isak blagoslovi Jakova i opravi ga u Padan-Aram da se odande oženi, i gdje blagosiljajuæi ga zapovjedi mu i reèe: nemoj da se oženiš kojom između kæeri Hananejskih, ⁷ I gdje Jakov posluša oca svojega i mater svoju, i otide u Padan-Aram; ⁸ I vidje Isav da kæeri Hananejske nijesu po volji Isaku ocu njegovu. ⁹ Pa otide Isav k Ismailu, i uze za ženu preko žena svojih Maeletu, kæer Ismaila sina Avramova, sestru Navajotovu. ¹⁰ A Jakov otide od Virsaveje iduæi u Haran. ¹¹ I dođe na jedno mjesto, i ondje zanoæi, jer sunce bješe zašlo; i uze kamen na onom mjestu, i metnu ga sebi pod glavu, i zaspao na onom mjestu. ¹² I usni, a to ljestve stajahu na zemlji a vrhom ticahu u nebo, i gle, anđeli Božji po njima se penjahu i slažahu; ¹³ I gle, na vrhu stajaše Gospod, i reèe: ja sam Gospod Bog Avrama oca tvojega i Bog Isakov; tu zemlju na kojoj spavaš tebi æu dati i sjemenu tvojemu; ¹⁴ I sjemena æe tvojega biti kao praha na zemlji, te æeš se raširiti na zapad i na istok i na sjever i na jug, i svi narodi na zemlji blagosloviæe se u tebi i u sjemenu tvojem. ¹⁵ I evo, ja sam s tobom, i èuvaæu te kuda god pođeš, i dovešæu te natrag u ovu zemlju, jer te neæu ostaviti dokle god ne uèinim što ti rekoh. ¹⁶ A kad se Jakov probudi od sna, reèe: zacijelo je Gospod na ovom mjestu; a ja ne znah. ¹⁷ I uplašio se, i reèe: kako je strašno mjesto ovo! ovdje je doista kuæa Božja, i ovo su vrata nebeska. ¹⁸ I usta Jakov ujutru rano, i uze kamen što bješe metnuo sebi pod glavu, i utvrdio ga za spomen i preli ga uljem. ¹⁹ I prozva ono mjesto Vetilj, a pređe bješe ime onome gradu Luz. ²⁰ I uèini Jakov zavjet, govoreæi: ako Bog bude sa mnom i saèuva me na putu kojim idem i da mi hljeba da jedem i odijela da se oblaèim, ²¹ I ako se vratim na miru u

dom oca svojega, Gospod æe mi biti Bog; ²² A kamen ovaj koji utvrdih za spomen biæe dom Božji; i što mi god daš, od svega æu deseto dati tebi.

29

¹ Tada se podiže Jakov i otide u zemlju istoènu. ² I obziruæi se ugleda studenac u polju; i gle, tri stada ovaca ležahu kod njega, jer se na onom studencu pojahu stada, a veliki kamen bijaše studencu na vratima. ³ Ondje se skupljahu sva stada, te pastiri odvaljivahu kamen s vrata studencu i pojahu stada, i poslije opet privaljivahu kamen na vrata studencu na njegovo mjesto. ⁴ I Jakov im reèe: braæo, odakle ste? Rekoše: iz Harana smo. ⁵ A on im reèe: poznajete li Lavana sina Nahorova? Oni rekoše: poznajemo. ⁶ On im reèe: je li zdrav? Rekoše: jest, i evo Rahilje kæeri njegove, gdje ide sa stadom. ⁷ I on reèe: eto još je rano, niti je vrijeme vraæati stoku; napojte stoku pa idite i pasite je. ⁸ A oni rekoše: ne možemo, dokle se ne skupe sva stada, da odvalimo kamen s vrata studencu, onda æemo napojiti stoku. ⁹ Dok on još govoraše s njima, dođe Rahilja sa stadom oca svojega, jer ona pasijaše ovce. ¹⁰ A kad Jakov vidje Rahilju kæer Lavana ujaka svojega, i stado Lavana ujaka svojega, pristupi Jakov i odvali kamen studencu s vrata, i napoji stado Lavana ujaka svojega. ¹¹ I poljubi Jakov Rahilju, i povikavši zaplaka se. ¹² I kaza se Jakov Rahilji da je rod ocu njezinu i da je sin Reveìn; a ona otrèa te javi ocu svojemu. ¹³ A kad Lavan èu za Jakova sina sestre svoje, istrèa mu na susret, i zagrlji ga i poljubi, i uvede u svoju kuæu. I on pripovjedi Lavanu sve ovo. ¹⁴ A Lavan mu reèe: ta ti si kost moja i tijelo moje. I osta kod njega cio mjesec dana. ¹⁵ Tada reèe Lavan Jakovu: zar badava da mi služiš, što si mi rod? Kaži mi šta æe ti biti plata? ¹⁶ A Lavan imaše dvije kæeri: starijoj bješe ime Lija,

a mlađoj Rahilja. ¹⁷ I u Lije bjehu kvarne oèi, a Rahilja bješe lijepa stasa i lijepa lica. ¹⁸ I Jakovu omilje Rahilja, te reèe: služiaæu ti sedam godina za Rahilju, mlađu kæer tvoju. ¹⁹ A Lavan mu reèe: bolje tebi da je dam nego drugom; ostani kod mene. ²⁰ I otsluži Jakov za Rahilju sedam godina, i uèiniše mu se kao nekoliko dana, jer je ljubljaše. ²¹ I reèe Jakov Lavanu: daj mi ženu, jer mi se navrši vrijeme, da legnem s njom. ²² I sazva Lavan sve ljude iz onoga mjesta i uèini gozbu. ²³ A uveèe uze Liju kæer svoju i uvede je k Jakovu, i on leže s njom. ²⁴ I Lavan dade Zelfu robinju svoju Liji kæeri svojoj da joj bude robinja. ²⁵ A kad bi ujutru, gle, ono bješe Lija; te reèe Jakov Lavanu: šta si mi to uèinio? ne služim li za Rahilju kod tebe? zašto si me prevario? ²⁶ A Lavan mu reèe: ne biva u našem mjestu da se uda mlađa prije starije. ²⁷ Navrši nedjelju dana s tom, pa æemo ti dati i drugu za službu što æeš služiti kod mene još sedam godina drugih. ²⁸ Jakov uèini tako, i navrši s njom nedjelju dana, pa mu dade Lavan Rahilju kæer svoju za ženu. ²⁹ I dade Lavan Rahilji kæeri svojoj robinju svoju Valu da joj bude robinja. ³⁰ I tako leže Jakov s Rahiljom; i voljaše Rahilju nego Liju, i stade služiti kod Lavana još sedam drugih godina. ³¹ A Gospod videæi da Jakov ne mari za Liju, otvori njojzi matericu, a Rahilja osta nerotkinja. ³² I Lija zatrudnje, i rodi sina, i nadjede mu ime Ruvim, govoreæi: Gospod pogleda na jade moje, sada æe me ljubiti muž moj. ³³ I opet zatrudnje, i rodi sina, i reèe: Gospod èu da sam prezrena, pa mi dade i ovoga. I nadjede mu ime Simeun. ³⁴ I opet zatrudnje, i rodi sina, i reèe: da ako se sada veæ priljubi k meni muž moj, kad mu rodih tri sina. Zato mu nadješe ime Levije. ³⁵ I zatrudnje opet, i rodi sina, i reèe: sada æu hvaliti Gospoda. Zato mu nadjede ime Juda; i presta rađati.

30

¹ A Rahilja vidjevši gdje ne rađa djece Jakovu, pozavidje sestri svojoj; i reèe Jakovu: daj mi djece, ili æu umrijeti. ² A Jakov se rasrdi na Rahilju, i reèe: zar sam ja a ne Bog koji ti ne da poroda? ³ A ona reèe: eto robinje moje Vale, lezi s njom, neka rodi na mojim koljenima, pa æu i ja imati djece od nje. ⁴ I dade mu Valu robinju svoju za ženu, i Jakov leže s njom. ⁵ I zatrudnje Vala, i rodi Jakovu sina. ⁶ A Rahilja reèe: Gospod mi je sudio i èuo glas moj, te mi dade sina. Zato mu nadjede ime Dan. ⁷ I Vala robinja Rahiljina zatrudnje opet, i rodi drugoga sina Jakovu; ⁸ A Rahilja reèe: borah se žestoko sa sestrom svojom, ali odoljeh. I nadjede mu ime Neftalim. ⁹ A Lija vidjevši gdje presta rađati uze Zelfu robinju svoju i dade je Jakovu za ženu. ¹⁰ I rodi Zelfa robinja Lijina Jakovu sina; ¹¹ I Lija reèe: dođe èeta. I nadjede mu ime Gad. ¹² Opet rodi Zelfa robinja Lijina drugoga sina Jakovu; ¹³ I reèe Lija: blago meni, jer æe me blaženom zvati žene. Zato mu nadjede ime Asir. ¹⁴ A Ruvim izide u vrijeme žetve pšeniène i nađe mandragoru u polju, i donese je Liji materi svojoj. A Rahilja reèe Liji: daj mi mandragoru sina svojega. ¹⁵ A ona joj reèe: malo li ti je što si mi uzela muža? hoæeš da mi uzmeš i mandragoru sina mojega? A Rahilja joj reèe: neka noæas spava s tobom za mandragoru sina tvojega. ¹⁶ I uveèe kad se Jakov vraæaše iz polja, izide mu Lija na susret i reèe: spavaæeš kod mene, jer te kupih za mandragoru sina svojega. I spava kod nje onu noæ. ¹⁷ A Bog usliši Liju, te ona zatrudnje, i rodi Jakovu petoga sina. ¹⁸ I reèe Lija: Gospod mi dade platu moju što dadoh robinju svoju mužu svojemu. I nadjede mu ime Isahar. ¹⁹ I zatrudnje Lija opet, i rodi Jakovu šestoga sina; ²⁰ I reèe Lija: dariva me Gospod darom dobrijem; da ako se sada veæ priljubi k meni muž moj, jer mu rodih šest sinova.

Zato mu nadjede ime Zavulon. ²¹ Najposlije rodi kaer, i nadjede joj ime Dina. ²² Ali se Gospod opomenu Rahilje; i uslišiv je otvori joj matericu; ²³ I zatrudnje, i rodi sina, i reèe: uze Bog sramotu moju. ²⁴ I nadjede mu ime Josif, govoreæi: neka mi doda Gospod još jednoga sina. ²⁵ A kad Rahilja rodi Josifa, reèe Jakov Lavanu: pusti me da idem u svoje mjesto i u svoju zemlju. ²⁶ Daj mi žene moje, za koje sam ti služio, i djecu moju, da idem, jer znaš kako sam ti služio. ²⁷ A Lavan mu reèe: nemoj, ako sam našao milost pred tobom; vidim da me je blagoslovio Gospod tebe radi. ²⁸ I još reèe: išti koliko hoæeš plate, i ja æu ti dati. ²⁹ A Jakov mu odgovori: ti znaš kako sam ti služio i kakva ti je stoka postala kod mene. ³⁰ Jer je malo bilo što si imao dokle ja ne dođoh; ali se umnoži veoma, jer te Gospod blagoslovi kad ja dođoh. Pa kad æu i ja tako sebi kuæu kuæiti? ³¹ I reèe mu Lavan: šta hoæeš da ti dam? A Jakov odgovori: ne treba ništa da mi daš; nego æu ti opet pasti stoku i èuvati, ako æeš mi uèiti ovo: ³² Da zaðem danas po svoj stoci tvojoj, i odluèim sve što je šareno i s biljegom, i sve što je crno između ovaca, i što je s biljegom i šareno između koza, pa što poslije bude tako, ono da mi je plata. ³³ Tako æe mi se poslije posvjedoèiti pravda moja pred tobom kad dođeš da vidiš zaslugu moju: što god ne bude šareno ni s biljegom ni crno između ovaca i koza u mene, biæe kradeno. ³⁴ A Lavan reèe: eto, neka bude kako si kazao. ³⁵ I odluèi Lavan isti dan jarce s biljegom i šarene i sve koze s biljegom i šarene, i sve na èem bijaše što bijelo, i sve crno između ovaca, i predade sinovima svojim. ³⁶ I ostavi daljine tri dana hoda između sebe i Jakova. I Jakov pasijaše ostalu stoku Lavanovu. ³⁷ I uze Jakov zelenijeh prutova topolovijeh i ljeskovijeh i kestenovijeh, i naguli ih do bjeline koja bješe na prutovima. ³⁸ I metaše naguljene prutove pred stoku u žljebove i korita kad dolazaše stoka

da pije, da bi se upaljivala kad dođe da pije. ³⁹ I upaljivaše se stoka gledajuæi u prutove, i što se mlađaše bijaše s biljegom, prutasto i šareno. ⁴⁰ I Jakov odluèivaše mlad, i obraæaše stado Lavanovo da gleda u šarene i u sve crne; a svoje stado odvajaše i ne obraæaše ga prema stadu Lavanovu. ⁴¹ I kad se god upaljivaše stoka rana, metaše Jakov prutove u korita pred oèi stoci da bi se upaljivala gledajuæi u prutove; ⁴² A kad se upaljivaše pozna stoka, ne metaše; tako pozne bivahu Lavanove a rane Jakovljeve. ⁴³ I tako se taj èovjek obogati vrlo, te imaše mnogo stoke i sluga i sluškinja i kamila i magaraca.

31

¹ A Jakov èu gdje sinovi Lavanovi govore: Jakov uze sve što bješe našega oca, i od onoga što bješe našega oca steèe sve ovo blago. ² I vidje Jakov gdje lice Lavanovo nije prema njemu kao prije. ³ I Gospod reèe Jakovu: vrati se u zemlju otaca svojih i u rod svoj, i ja æu biti s tobom. ⁴ I poslav Jakov dozva Rahilju i Liju u polje k stadu svojemu. ⁵ I reèe im: vidim gdje lice oca vašega nije prema meni kao prije; ali je Bog oca mojega bio sa mnom. ⁶ I vi znate da sam služio ocu vašemu kako sam god mogao; ⁷ A otac me je vaš varao i mijenjao mi platu deset puta; ali mu Bog ne dade da me ošteti; ⁸ Kad on reèe: što bude šareno neka ti je plata, onda se mladilo sve šareno; a kad reèe: s biljegom što bude neka ti je plata, onda se mladilo sve s biljegom. ⁹ Tako Bog uze stoku ocu vašemu i dade je meni; ¹⁰ Jer kad se upaljivaše stoka, podigoh oèi svoje i vidjeh u snu, a to ovnovi i jarci što skaèu na ovce i koze bijahu šareni, s biljegama prutastim i kolastim. ¹¹ A anđeo Gospodnji reèe mi u snu: Jakove! A ja odgovorih: evo me. ¹² A on reèe: podigni sad oèi svoje i gledaj, ovnovi i jarci što skaèu na ovce i koze, šareni su, s biljegama prutastim i kolastim; jer

vidjeh sve što ti èini Lavan. ¹³ Ja sam Bog od Vetilja, gdje si prelio kamen i uèinio mi zavjet; ustani sada i idi iz ove zemlje, i vrati se na postojbinu svoju. ¹⁴ Tada odgovori Rahilja i Lija, i rekoše mu: eda li još imamo kakav dio i našljedstvo u domu oca svojega? ¹⁵ Nije li nas držao kao tuđinke kad nas je prodao? pa je još i naše novce jednako jeo. ¹⁶ Jer sve ovo blago što uze Gospod ocu našem, naše je i naše djece. Zato èini sve što ti je Gospod kazao. ¹⁷ I podiže se Jakov, i metnu djecu svoju i žene svoje na kamile; ¹⁸ I odvede svu stoku svoju i sve blago što bješe stekao, stoku koju bješe stekao u Padan-Aramu, i pođe k Isaku ocu svojem u zemlju Hanansku. ¹⁹ A Lavan bješe otišao da striže ovce svoje; i Rahilja ukrade idole ocu svojem. ²⁰ I Jakov otide kradom od Lavana Sirina ne javivši mu da hoæe da ide. ²¹ I pobježe sa svijem blagom svojim, i podiže se te prijeđe preko vode, i uputi se ka gori Galadu. ²² A treæi dan javiše Lavanu da je pobjegao Jakov. ²³ I uze sa sobom braæu svoju, i pođe za njim u potjeru, i za sedam dana stiže ga na gori Galadu. ²⁴ Ali Bog dođe Lavanu Sirinu noæu u snu, i reèe mu: èuvaj se da ne govoriš s Jakovom ni lijepo ni ružno. ²⁵ I stiže Lavan Jakova; a Jakov bješe razapeo šator svoj na gori, pa i Lavan takoðer razape svoj s braæom svojom na gori Galadu. ²⁶ I Lavan reèe Jakovu: šta uèini te kradom pobježe od mene i odvede kæeri moje kao na maè otete? ²⁷ Zašto tajno pobježe i kradom otide od mene? niti mi reèe da te ispratim s veseljem i s pjesmama, s bubnjima i guslama? ²⁸ Niti mi dade da izljubim sinove svoje i kæeri svoje? ludo si radio. ²⁹ Mogao bih vam dosaditi; ali Bog oca vašega noæas mi reèe govoreæi: èuvaj se da ne govoriš s Jakovom ni lijepo ni ružno. ³⁰ Idi dakle kad si se tako uželio kuæe oca svojega; ali zašto ukrade bogove moje? ³¹ A Jakov odgovori i reèe: bojah se i mišljah: hoæeš silom oteti kæeri svoje od mene. ³² A

bogove svoje u koga nađeš, onaj neka ne živi više; pred našom braćom traži što je tvoje u mene, pa uzmi. Jer Jakov nije znao da ih je ukrala Rahilja. ³³ I uđe Lavan u šator Jakovljev i u šator Lijin i u šator dviju robinja, i ne nađe ih; i izašav iz šatora Lijina uđe u šator Rahiljin. ³⁴ A Rahilja uze idole i sakri ih pod samar kamile svoje i sjede ozgo; i Lavan pipaše po cijelom šatoru, i ne nađe. ³⁵ A ona reče ocu svojemu: nemoj se srditi, gospodaru, što ti ne mogu ustati, jer mi je što u žena biva. Traživ dakle ne nađe idola svojih. ³⁶ I Jakov se rasrdi, i stade koriti Lavana, i govoreći reče mu: šta sam učinio, šta sam skrivio, te si me tako žestoko tjerao? ³⁷ Pipao si sav prtljag moj, pa šta si našao iz svoje kuće? daj ovamo pred moju i svoju braću, neka rasude između nas dvojice. ³⁸ Evo dvadeset godina bijah kod tebe: ovce tvoje i koze tvoje ne jaloviše se, a ovnova iz stada tvojega ne jedoh. ³⁹ Što bi zvijerje zaklalo nijesam ti donosio, sam sam podmirivao; od mene si iskao što bi mi bilo ukradeno danju ili noću. ⁴⁰ Danju me ubijaše vrućina a noću mraz; i san mi ne padaše na oči. ⁴¹ Tako mi je bilo dvadeset godina u tvojoj kući; služio sam ti èetrnaest godina za dvije kœeri tvoje i šest godina za stoku tvoju, i platu si mi mijenjao deset puta. ⁴² Da nije Bog oca mojega, Bog Avramov, i strah Isakov bio sa mnom, bi me zacijelo otpustio prazna. Ali je Bog vidio nevolju moju i trud ruku mojih, pa te ukori noćas. ⁴³ A Lavan odgovori Jakovu i reče: ove su kœeri moje kœeri, i ovi su sinovi moji sinovi, i ova stoka moja stoka, i što god vidiš sve je moje; pa šta bih učinio danas kœerima svojim ili sinovima njihovijem koje rodiše? ⁴⁴ Nego hajde da uhvatimo vjeru, ja i ti, da bude svjedokanstvo između mene i tebe. ⁴⁵ I Jakov uze kamen i utvrdi ga za spomen. ⁴⁶ I reče Jakov braći svojoj: nakupite kamenja. I nakupiše kamenja i složiše na gomilu, i jedoše na gomili. ⁴⁷ I Lavan

ga nazva Jegar-Sahadut, a Jakov ga nazva Galed. ⁴⁸ I reèe Lavan: ova gomila neka bude svjedok između mene i tebe danas. Zato se prozva Galed. ⁴⁹ A prozva se i Mispa, jer reèe Lavan: neka Gospod gleda između mene i tebe, kad ne uzmožemo vidjeti jedan drugoga. ⁵⁰ Ako ucvijeliš kæeri moje i ako uzmeš žene preko mojih kæeri, neæe èovjek biti između nas, nego gle Bog svjedok između mene i tebe. ⁵¹ I još reèe Lavan Jakovu: gledaj ovu gomilu i gledaj ovaj spomenik, koji podigoh između sebe i tebe. ⁵² Svjedok je ova gomila i svjedok je ovaj spomenik: da ni ja neæu prijeæi preko ove gomile k tebi ni ti k meni da neæeš prijeæi preko ove gomile i spomenika ovoga na zlo. ⁵³ Bog Avramov i bogovi Nahorovi, bogovi oca njihova, neka sude među nama. A Jakov se zakle strahom oca svojega Isaka. ⁵⁴ I Jakov prinese žrtvu na gori, i sazva braæu svoju na veèeru; i jedoše pa noæiše na gori. ⁵⁵ A ujutru rano usta Lavan, i izljubi svoju unuèad i kæeri svoje, i blagoslovi ih, pa otide i vrati se u svoje mjesto.

32

¹ A Jakov otide svojim putem; i sretoše ga anđeli Božiji; ² A kad ih ugleda Jakov, reèe: ovo je oko Božji. I prozva ono mjesto Mahanaim. ³ I Jakov posla pred sobom glasnike k Isavu bratu svojem u zemlju Sir, krajinu Edomsku. ⁴ I zapovjedi im govoreæi: ovako kažite gospodaru mojemu Isavu: sluga tvoj Jakov ovako kaže: bio sam došljak kod Lavana i bavio se dosad. ⁵ A imam volova i magaraca, ovaca i sluga i sluškinja, i poslah da javim tebi gospodaru svojem, eda bih našao milost pred tobom. ⁶ I vratiše se glasnici k Jakovu i rekoše mu: idosmo do brata tvajega Isava, i eto on ti ide na susret s èetiri stotine momaka. ⁷ A Jakov se uplaši jako i zabrinu se; pa razdijeli svoje ljude i ovce i goveda i kamile u dvije èete. ⁸ I reèe:

ako Isav udari na jednu èetu i razbije je, da ako druga uteèe. ⁹ I reèe Jakov: Bože oca mojega Avrama i Bože oca mojega Isaka, Gospode, koji si mi kazao: vrati se u zemlju svoju i u rod svoj, i ja æu ti biti dobrotvor! ¹⁰ Nijesam vrijedan tolike milosti i tolike vjere što si uèinio sluzi svojemu; jer samo sa štapom svojim prijeđoh preko Jordana, a sada sam gospodar od dvije èete. ¹¹ Izbavi me iz ruke brata mojega, iz ruke Isavove, jer se bojim da ne dođe i ubije mene i mater s djecom. ¹² A ti si kazao: zaista ja æu ti biti dobrotvor, i uèiniæu sjeme tvoje da ga bude kao pijeska morskoga, koji se ne može izbrojiti od množine. ¹³ I zanoæi ondje onu noæ, i uze što mu dođe do ruke, da pošlje na dar Isavu bratu svojemu, ¹⁴ Dvjesto koza s dvadeset jaraca, dvjesto ovaca s dvadeset ovnova, ¹⁵ Trideset kamila dojljica s kamiladma, èetrdeset krava s desetoro teladi, dvadeset magarica s desetoro magaradi. ¹⁶ I predade ih slugama svojim, svako stado napose, i reèe slugama: idite naprijed preda mnom, ostavljajuæi dosta mjesta između jednoga stada i drugoga. ¹⁷ I zapovjedi prvomu govoreæi: kad sreteš Isava brata mojega, pa te zapita: èiji si? i kuda ideš? i èije je to što goniš pred sobom? ¹⁸ A ti reci: sluge tvojega Jakova, a ovo šalje na dar gospodaru svojemu Isavu, a eto i sam ide za nama. ¹⁹ Tako zapovjedi i drugomu i treæemu i svijema koji iđahu za stadom, i reèe: tako kažite Isavu kad naiđete na nj. ²⁰ I još kažite: eto, Jakov sluga tvoj ide za nama. Jer govoraše: ublažiæu ga darom koji ide preda mnom, pa æu mu onda vidjeti lice, da ako me lijepo primi. ²¹ Tako otide dar naprijed, a on prenoæi onu noæ kod èete svoje. ²² I po noæi usta, i uze obje žene i dvije robinje i jedanaestoro djece svoje; i prebrodi brod Javok. ²³ A pošto njih uze i prevede preko potoka, preturi i ostalo što imaše. ²⁴ A kad osta Jakov sam, tada se jedan èovjek rvaše s njim do zore.

²⁵ I kad vidje da ga ne može svladati, udari ga po zglavku u stegnu, te se Jakovu išèaši stegno iz zglavka, kad se èovjek rvaše s njim. ²⁶ Pa onda reèe: pusti me, zora je. A Jakov mu reèe: neæu te pustiti dokle me ne blagosloviš. ²⁷ A èovjek mu reèe: kako ti je ime? A on odgovori: Jakov. ²⁸ Tada mu reèe: otsele se neæeš zvati Jakov, nego Izrailj; jer si se junaèki borio i s Bogom i s ljudma, i odolio si. ²⁹ A Jakov zapita i reèe: kaži mi kako je tebi ime. A on reèe: što pitaš kako mi je ime? I blagoslovi ga ondje. ³⁰ I Jakov nadjede ime onomu mjestu Fanuil; jer, veli, Boga vidjeh licem k licu, i duša se moja izbavi. ³¹ I sunce mu se rodi kad prođe Fanuil, i hramaše na stegno svoje. ³² Zato sinovi Izrailjevi ne jedu krajeva od mišiæa na zglavku u stegnu do današnjega dana, što se Jakovu povrijediše krajevi od mišiæa na zglavku u stegnu.

33

¹ A Jakov podigav oèi svoje pogleda, a to Isav ide, i èetiri stotine ljudi s njim. I razdijeli djecu uz Liju i uz Rahilju i uz dvije robinje. ² I namjesti naprijed robinje i njihovu djecu, pa Liju i njezinu djecu za njima, a najposlije Rahilju i Josifa. ³ A sam prođe naprijed, i pokloni se do zemlje sedam puta dokle dođe do brata svojega. ⁴ A Isav pritrèa preda nj i zagrli ga i pade mu oko vrata i cjeliva ga, i obojica se zaplakaše, ⁵ I Isav podigav oèi ugleda žene i djecu, pa reèe: ko su ti ono? A Jakov reèe: djeca, koju Bog milostivo darova sluzi tvojemu. ⁶ I pristupiše robinje s djecom svojom, i pokloniše se. ⁷ Potom pristupi i Lija i djeca njezina, i pokloniše se; a najposlije pristupi Josif i Rahilja, i pokloniše se. ⁸ A Isav reèe: šta æ ti èitava vojska ona koju sretoh? A on reèe: da naðem milost pred gospodarom svojim. ⁹ A Isav reèe: ima, brate, u mene dosta; neka tebi što je tvoje. ¹⁰ A Jakov reèe: ne; ako sam

sada našao milost pred tobom, primi dar iz moje ruke, jer vidjeh lice tvoje kao da vidjeh lice Božje, tako si me lijepo dočekao. ¹¹ Primi dar moj, koji ti je doveden; jer me je obilato obdario Bog, i imam svega. I navali na nj, te primi. ¹² Poslije reèe Isav: hajde da idemo, iæi æu i ja s tobom. ¹³ A Jakov mu reèe: zna gospodar moj da su ova djeca nejaka, i imam ovaca i krava dovilica, pa ako ih ustjeram jedan dan, poginuæe mi sve stado. ¹⁴ Nego gospodar moj neka ide pred slugom svojim, a ja æu polako iæi koliko mogu djeca i stoka, dokle doðem ka gospodaru svojemu u Sir. ¹⁵ A Isav reèe: a ono da ti ostavim nekoliko ljudi što su sa mnom. A on reèe: našto? daj da naðem milost pred gospodarom svojim. ¹⁶ I tako Isav vrati se isti dan svojim putem u Sir. ¹⁷ A Jakov otide u Sokot, i ondje naèini sebi kuæu a stoci svojoj naèini staje; zato nazva ono mjesto Sokot. ¹⁸ Poslije doðe Jakov zdravo u grad Sihem u zemlji Hananskoj, vrativ se iz Padan-Arama, i namjesti se prema gradu. ¹⁹ I kupi komad zemlje, gdje razape šator svoj, od sinova Emora oca Sihemova za sto novaca. ²⁰ I naèini ondje žrtvenik, i nazva ga: Silni Bog Izrailjev.

34

¹ A Dina kæi Lijina, koju rodi Jakovu, izaðe da gleda djevojke u onom kraju. ² A ugleda je Sihem, sin Emora Evejina, kneza od one zemlje, i uze je i leže s njom i osramoti je. ³ I prionu srce njegovo za Dinu kæer Jakovljevu, i djevojka mu omilje, i on joj se umiljavaše. ⁴ I reèe Sihem Emoru ocu svojemu govoreæi: oženi me ovom djevojkom. ⁵ A Jakov èu da je osramotio Dinu kæer njegovu; a sinovi njegovi bijahu u polju sa stokom njegovom, i Jakov oæutje dokle oni ne doðu. ⁶ A Emor otac Sihemov izide k Jakovu da se razgovori s njim. ⁷ A kad doðuše sinovi Jakovljevi iz polja i èuše šta je bilo, žao bi ljudima vrlo i razgnjeviše se

veoma, što uèini sramotu Izrailju obležav kæer Jakovljevu, kako ne bi valjalo èiniti. ⁸Tada im reèe Emor govoreæi: sin moj Sihem srcem prionu za vašu kæer; podajte mu je za ženu. ⁹I oprijateljite se s nama; kæeri svoje udajte za nas i kæerima našim ženite se. ¹⁰Pa živite s nama, i zemlja æe vam biti otvorena; nastanite se i trgujte i držite baštine u njoj. ¹¹I reèe Sihem ocu djevojèinu i braæi joj: da naðem milost pred vama, i daæu što mi god kažete. ¹²Ištite mi koliko god hoæete uzdarja i dara, ja æu dati što god kažete; samo mi dajte djevojku za ženu. ¹³A sinovi Jakovljevi odgovoriše Sihemu i Emoru ocu njegovu prijeverno, jer osramoti Dinu sestru njihovu. ¹⁴I rekoše im: ne možemo to uèiniti ni dati sestre svoje za èovjeka neobrezana, jer je to sramota nama. ¹⁵Nego æemo vam uèiniti po volji, ako æete se izjednaèiti s nama i obrezati sve muškinje između sebe. ¹⁶Onda æemo udavati svoje kæeri za vas i ženiaemo se vašim kæerima, i postaaemo jedan narod. ¹⁷Ako li ne pristanete da se obrežete, mi æemo uzeti svoju djevojku i otiaæi æemo. ¹⁸I po volji biše rijeèi njihove Emoru i Sihemu sinu Emorovu. ¹⁹I momak ne oklijevaše uèiniti to; jer mu kæi Jakovljeva omilje veoma; i on bješe najviše poštovan između svijeh u kuæi oca svojega. ²⁰I otide Emor i sin mu Sihem na vrata grada svojega, i rekoše graðanima govoreæi: ²¹Ovi ljudi hoæe mirno da žive s nama, da se nastane u ovoj zemlji i da trguju po njoj; a evo zemlja je široka i za njih; pa æemo se kæerima njihovijem ženiti i svoje æemo kæeri udavati za njih. ²²Ali æe tako pristati da žive s nama i da postanemo jedan narod, ako se sve muškinje meðu nama obreže, kao što su oni obrezani. ²³Njihova stoka i njihovo blago i sva goveda njihova neæe li biti naša? složimo se samo s njima, pa æe ostati kod nas. ²⁴I koji god izlažahu na vrata grada njegova, svi poslušaaše Emora i Sihema sina njegova; i obreza se sve muškinje, svi

koji izlažahu na vrata grada njegova. ²⁵ A treæi dan kad oni bijahu u bolovima, uzeše dva sina Jakovljeva, Simeun i Levije, braæa Dinina, svaki svoj maè i uðoše slobodno u grad i pobiše sve muškinje. ²⁶ Ubiše i Emora i sina mu Sihema oštrim maèem, i uzevši Dinu iz kuæe Sihemove otidoše. ²⁷ Tada doðoše sinovi Jakovljevi na pobijene, i oplijeniše grad, jer u njemu bi osramoæena sestra njihova. ²⁸ I uzeše ovce njihove i goveda njihova i magarce njihove, što god bješe u gradu i što god bješe u polju. ²⁹ I sve blago njihovo, i svu djecu i žene njihove pohvataše i odvedoše, i što god bješe u kojoj kuæi. ³⁰ A Jakov reèe Simeunu i Leviju; smetoste me, i omraziste me narodu ove zemlje, Hananejima i Ferezejima; u mene ima malo ljudi, pa ako se skupe na me, hoæe me ubiti te æu se istrijebiti ja i dom moj. ³¹ A oni rekoše: zar sa sestrom našom da rade kao s kurvom?

35

¹ A Bog reèe Jakovu: ustani, idi gore u Vetilj i ondje stani; i naèini ondje žrtvenik Bogu, koji ti se javio kad si bježao od Isava brata svojega. ² I Jakov reèe porodici svojoj i svijema koji bijahu s njim: bacite tuđe bogove što su u vas, i oèistite se i preobucite se; ³ Pa da se dignemo i idemo gore u Vetilj, da naèinim ondje žrtvenik Bogu, koji me je èuo u dan nevolje moje i bio sa mnom na putu kojim sam išao. ⁴ I dadoše Jakovu sve bogove tuđe koji bijahu u njihovijem rukama, i oboce, koje imahu u ušima; i Jakov ih zakopa pod hrastom kod Sihema. ⁵ Potom otidoše. A strah Božji dođe na gradove koji bijahu oko njih, te se ne digoše u potjeru za sinovima Izrailjevijem. ⁶ I Jakov i sva èeljad što bijaše s njim doðoše u Luz u zemlji Hananskoj, a to je Vetilj. ⁷ I ondje naèini žrtvenik, i nazva ono mjesto: Bog Vetiljski, jer mu se ondje javi Bog, kad je bježao od

brata svojega. ⁸ Tada umrije Devora dojkinja Reveèina, i pogreboše je ispod Vetilja pod hrastom, koji nazva Jakov Alon-Vakut. ⁹ I javi se Bog Jakovu opet, pošto izide iz Padan-Arama, i blagoslovi ga, ¹⁰ I reèe mu Bog: ime ti je Jakov; ali se otsele neæeš zvati Jakov, nego æe ti ime biti Izrailj. I nadjede mu ime Izrailj. ¹¹ I još mu reèe Bog: ja sam Bog svemoguæi; rasti i množi se; narod i mnogi æe narodi postati od tebe, i carevi æe izaæi iz bedara tvojih. ¹² I daæu ti zemlju koju sam dao Avramu i Isaku, i nakon tebe sjemenu tvojemu daæu zemlju ovu. ¹³ Potom otide od njega Bog s mjesta gdje mu govori. ¹⁴ A Jakov metnu spomenik na istom mjestu gdje mu Bog govori; spomenik od kamena, i pokropi ga kroljenjem, i preli ga uljem. ¹⁵ I Jakov prozva mjesto gdje mu govori Bog Vetilj. ¹⁶ I otidoše od Vetilja. A kad im osta još malo puta do Efrate, porodi se Rahilja, i bješe joj težak poroðaj. ¹⁷ I kad se veoma muæaše, reèe joj babica: ne boj se, imaæeš još jednoga sina. ¹⁸ A kad se rastavljaše s dušom te umiraše, nazva ga Venonija; ali mu otac nadjede ime Venijamin. ¹⁹ I umrije Rahilja, i pogreboše je na putu koji ide u Efratu, a to je Vitlejem. ²⁰ I metnu Jakov spomenik na grob njezin. To je spomenik na grobu Rahiljinu do današnjega dana. ²¹ Odatle otišav Izrailj razape šator svoj iza kule Migdolederske. ²² I kad Izrailj življaše u onoj zemlji, otide Ruvim i leže s Valom inoèom oca svojega. I to doèu Izrailj. A imaše Jakov dvanaest sinova. ²³ Sinovi Lijini bjehu: Ruvim prvenac Jakovljevi, i Simeun i Levije i Juda i Isahar i Zavulon; ²⁴ A sinovi Rahiljini: Josif i Venijamin; ²⁵ A sinovi Vale robinje Rahiljine: Dan i Neftalim; ²⁶ A sinovi Zelfe robinje Lijine: Gad i Asir. To su sinovi Jakovljevi, koji mu se rodiše u Padan-Aramu. ²⁷ I Jakov dođe k Isaku ocu svojemu u Mamriju u Kirijat-Arvu, koje je Hevron, gdje Avram i Isak bijahu došljaci. ²⁸ A Isaku bješe sto i osamdeset godina; ²⁹ I

onemoæav umrije Isak, i bi pribran k rodu svojemu star i sit života; i pogreboše ga Isav i Jakov sinovi njegovi.

36

¹ A ovo je pleme Isavovo, a on je Edom. ² Isav se oženi između kæeri Hananejskih Adom kæerju Eloma Hetejina, i Olivemom kæerju Ane sina Sevegona Evejina, ³ I Vasematom kæerju Ismailovom, sestrom Navaotovom. ⁴ I rodi Ada Isavu Elifasa, a Vasemata rodi Raguila. ⁵ A Olivema rodi Jeusa i Jegloma i Koreja. To su sinovi Isavovi, koji mu se rodiše u zemlji Hananskoj. ⁶ I Isav uze žene svoje i sinove svoje i kæeri svoje i sve domašnje svoje, i stada svoja i svu stoku svoju i sve blago svoje što bješe stekao u zemlji Hananskoj; pa otide u drugu zemlju daleko od Jakova brata svojega. ⁷ Jer im blago bijaše vrlo veliko, te ne mogahu živjeti zajedno; niti ih zemlja gdje bijahu došljaci mogaše nositi od mnoštine stoke njihove. ⁸ I Isav življaše na planini Siru. Isav je Edom. ⁹ A ovo je pleme Isava oca Edomcima na planini Siru. ¹⁰ Ovo su imena sinova Isavovijeh: Elifas sin Ade žene Isavove, i Raguilo sin Vasemate žene Isavove. ¹¹ A Elifasovi sinovi bjehu: Teman, Omar, Sofar, Gotom i Kenez. ¹² A Tamna bješe inoèa Elifasu sinu Isavovu, i rodi Elifasu Amalika. To su sinovi Ade žene Isavove. ¹³ A ovo su sinovi Raguilovi: Nahot, Zare, Some i Moze. To bjehu sinovi Vasemate žene Isavove. ¹⁴ A ovo su sinovi Oliveme kæeri Ane sina Sevegona, žene Isavove. Ona rodi Isavu Jeusa i Jegloma i Koreja. ¹⁵ Ovo su starješine sinovima Isavovijem: sinovi Elifasa prvenca Isavova: starješina Teman, starješina Omar, starješina Sofar, starješina Kenez, ¹⁶ Starješina Korej, starješina Gotim, starješina Amalik. To su starješine od Elifasa u zemlji Edomskoj. To su sinovi Adini. ¹⁷ A sinovi Raguila sina Isavova: starješina Nahot,

starješina Zare, starješina Some, starješina Moze. To su starješine od Raguila u zemlji Edomskoj. To su sinovi Vasemate žene Isavove. ¹⁸ A sinovi Oliveme žene Isavove: starješina Jeus, starješina Jeglom, starješina Korej. To su starješine od Oliveme kæeri Anine, žene Isavove. ¹⁹ To su sinovi Isavovi, i to su starješine njihove; a on je Edom. ²⁰ A ovo su sinovi Sira Horejina, koji življahu u onoj zemlji: Lotan i Soval i Sevegon i Ana, ²¹ I Dison i Asar i Rison. To su starješine Horejima, sinovi Sirovi u zemlji Edomskoj. ²² A sinovi Lotanovi bjehu Horija i Eman, a sestra Lotanova bješe Tamna. ²³ A ovo su sinovi Savalovi: Golam i Manahat i Gevil i Sofar i Omar. ²⁴ A ovo su sinovi Sevegonovi: Aije i Ana. A taj je Ana koji pronađe tople izvore u pustinji pasuæi magarce Sevegona oca svojega. ²⁵ A ovo su djeca Anina: Dison i Olivema kæi Anina. ²⁶ A ovo su sinovi Disonovi: Amada i Asvan i Itran i Haran. ²⁷ A ovo su sinovi Asarovi: Valam i Zavan i Akan. ²⁸ A ovo su sinovi Risonovi: Uz i Aran. ²⁹ I ovo su starješine Horejima: starješina Lotan, starješina Soval, starješina Sevegon, starješina Ana, ³⁰ Starješina Dison, starješina Asar, starješina Rison. To su starješine Horejima, kako im starješovahu u zemlji Siru. ³¹ A ovo su carevi koji carovaše u zemlji Edomskoj prije nego se zacari car nad sinovima Izrailjevijem. ³² Carova u Edomskoj Valak sin Veorov, a gradu mu bješe ime Denava. ³³ A kad umrije Valak, zacari se na njegovo mjesto Jovav sin Zarin od Vosore. ³⁴ A kad umrije Jovav, zacari se na njegovo mjesto Asom od zemlje Temanovske. ³⁵ A kad umrije Asom, zacari se na njegovo mjesto Adad sin Varadov, koji isijeèe Madijance u polju Moavskom, a gradu mu bješe ime Geten. ³⁶ A kad umrije Adad, zacari se na njegovo mjesto Samada iz Masekasa. ³⁷ A kad umrije Samada, zacari se na njegovo mjesto Saul iz Rovota na rijeci. ³⁸ A kad umrije Saul, zacari se na njegovo mjesto Valenon sin Ahovorov. ³⁹ A kad umrije Valenon sin

Ahovorov, zacari se na njegovo mjesto Adar, a grad mu se zvaše Fogor, a ženi mu bješe ime Meteveilja, koja bješe kæi Matraide kæeri Mezevove. ⁴⁰ I ovo su imena starješinama od Isava po porodicama njihovijem, po mjestima njihovijem, po imenima njihovijem: starješina Tamna, starješina Gola, starješina Jeter, ⁴¹ Starješina Olivema, starješina Ila, starješina Finon, ⁴² Starješina Kenez, starješina Teman, starješina Mazar, ⁴³ Starješina Magedilo, starješina Zafoj. To su starješine Edomske kako nastavahu u svojoj zemlji. Ovaj Isav bi otac Edomcima.

37

¹ A Jakov življaše u zemlji gdje mu je otac bio došljak, u zemlji Hananskoj. ² Ovo su događaji Jakovljevi. Josif kad bješe momak od sedamnaest godina, pasijaše stoku s braæom svojom, koju rodiše Vala i Zelfa žene oca njegova; i donošaše Josif zle glasove o njima ocu svojemu. ³ A Izrailj ljubljaše Josifa najveæma između svijeh sinova svojih, jer mu se rodio pod starost; i naèini mu šarenu haljinu. ⁴ A braæa videæi gdje ga otac ljubi najveæma između sve braæe njegove, stadoše mrziti na nj tako da mu ne mogahu lijepe rijeèi progovoriti. ⁵ Uz to usni Josif san i pripovjedi braæi svojoj, te oni još veæma omrznu na nj. ⁶ Jer im reèe: da èujete san što sam snio: ⁷ Vezasmo snoplje u polju, pa moj snop usta i ispravi se, a vaši snopovi iðahu unaokolo i klanjahu se snopu mojemu. ⁸ Tada mu braæa rekoše: da neæeš još biti car nad nama i zapovijedati nam? Stoga još veæma stadoše mrziti na nj radi sanova njegovijeh i radi rijeèi njegovijeh. ⁹ Poslije opet usni drugi san, i pripovjedi braæi svojoj govoreæi: usnih opet san, a to se sunce i mjesec i jedanaest zvijezda klanjahu meni. ¹⁰ A pripovjedi i ocu svojemu i braæi svojoj; ali ga otac prekori i reèe mu: kakav je to san što si snio? eda li æemo doæi ja i

mati tvoja i braæa tvoja da se klanjamo tebi do zemlje?
¹¹ I zaviðahu mu braæa; ali otac njegov èuvaše ove rijeèi.
¹² A kad braæa njegova otidoše da pasu stoku oca svojega kod Sihema, ¹³ Reèe Izrailj Josifu: ne pasu li braæa tvoja stoku kod Sihema? hajde da te pošljem k njima. A on reèe: evo me. ¹⁴ A on mu reèe: idi, vidi kako su braæa tvoja i kako je stoka, pa doði da mi javiš. I opravi ga iz doline Hevronske, i on otide put Sihema. ¹⁵ I èovjek jedan naðe ga a on luta po polju, te ga zapita govoreæi: šta tražiš? ¹⁶ A on reèe: tražim braæu svoju; kaži mi, molim te, gdje su sa stokom? ¹⁷ A èovjek reèe: otišli su odavde, jer èuh gdje rekoše: hajdemo u Dotaim. I otide Josif za braæom svojom, i naðe ih u Dotaimu. ¹⁸ A oni ga ugledaše izdaleka; i dok još ne doðe blizu njih, stadoše se dogovarati da ga ubiju, ¹⁹ I rekoše meðu sobom: gle, evo onoga što sne sanja. ²⁰ Hajde sada da ga ubijemo i da ga bacimo u koju od ovijeh jama, pa æemo kazati: ljuta ga je zvjerka izjela. Onda æemo vidjeti šta æe biti od njegovijeh sanova. ²¹ Ali Ruvim kad èu to, izbavi ga iz ruku njihovijeh rekav: nemojte da ga ubijemo. ²² I još im reèe Ruvim: nemojte krvi proljevati; bacite ga u ovu jamu u pustinji, a ne dižite ruke na nj. A on ga šæaše izbaviti iz ruku njihovijeh i odvesti k ocu. ²³ I kad Josif doðe k braæi svojoj, svukoše s njega haljinu njegovu, haljinu šarenu, koju imaše na sebi. ²⁴ I uhvativši ga baciše ga u jamu; a jama bješe prazna, ne bješe vode u njoj. ²⁵ Poslije sjedoše da jedu. I podigavši oèi ugledaše, a to gomila Ismailjaca iðaše od Galada s kamilama natovarenim mirisavoga korijenja i tamjana i smirne, te nošahu u Misir. ²⁶ I reèe Juda braæi svojoj: kaka æe biti korist što æemo ubiti brata svojega i zatajiti krv njegovu? ²⁷ Hajde da ga prodamo ovijem Ismailjcima pa da ne dižemo ruke svoje na nj, jer nam je brat, naše je tijelo. I poslušашe ga braæa njegova. ²⁸ Pa

kad trgovci Madijamski bijahu pored njih, oni izvukoše i izvadiše Josifa iz jame, i prodadoše Josifa Ismailjcima za dvadeset srebrnika; i oni odvedoše Josifa u Misir. ²⁹ A kad se Ruvim vrati k jami, a to nema Josifa u jami; tada razdrije haljine svoje, ³⁰ Pa se vrati k braæi svojoj, i reèe: nema djeteta; a ja kuda æu? ³¹ Tada uzeše haljinu Josifovu, i zaklavši jare zamoèiše haljinu u krv, ³² Pa onda poslaše šarenu haljinu ocu njegovu poruèivši: naðosmo ovu haljinu, vidi je li haljina sina tvojega ili nije. ³³ A on je pozna i reèe: sina je mojega haljina; ljuta ga je zvjerka izjela; Josif je doista raskinut. ³⁴ I razdrije Jakov haljine svoje, i veza kostrijet oko sebe; i tužaše za sinom svojim dugo vremena. ³⁵ I svi sinovi njegovi i sve kæeri njegove ustadoše oko njega tješeæi ga, ali se on ne dadijaše utješiti, nego govoraše: s tugom æu u grob leæi za sinom svojim. Pa i njegov otac plakaše za njim. ³⁶ A Madijanci prodadoše ga u Misir Petefriju, dvoraninu Faraonovu, zapovjedniku stražarskom.

38

¹ A u to vrijeme dogodi se, te Juda otide od braæe svoje i uvrati se kod nekoga Odolamejca, kojemu ime bješe Iras. ² I ondje vidje Juda kæer nekoga Hananejca, kojemu ime bješe Sava, i uze je i leže s njom; ³ I ona zatrudnje i rodi sina, kojemu nadjede ime Ir. ⁴ I opet zatrudnjevši rodi sina, kojemu nadjede ime Avnan. ⁵ I opet rodi sina, i nadjede mu ime Silom; a Juda bijaše u Hasvi kad ona toga rodi. ⁶ I Juda oženi prvenca svojega Ira djevojkom po imenu Tamarom. ⁷ Ali Ir prvenac Judin bješe nevaljao pred Gospodom, i ubi ga Gospod. ⁸ A Juda reèe Avnanu: uði k ženi brata svojega i oženi se njom na ime bratovo, da podigneš sjeme bratu svojemu. ⁹ A Avnan znajuæi da neæe biti njegov porod, kad lijegaše

sa ženom brata svojega prosipaše na zemlju, da ne rodi djece bratu svojemu. ¹⁰ Ali Gospodu ne bi milo što èinjaše, te ubi i njega. ¹¹ I Juda reèe Tamari snasi svojoj: ostani udovicom u kuæi oca svojega dokle odraste Silom sin moj. Jer govoraše: da ne umre i on kao braæa mu. I otide Tamara, i življaše u kuæi oca svojega. ¹² A kad proðe mnogo vremena, umrije kæi Savina, žena Judina. I kad se Juda utješi, poðe u Tamnu k ljudima što mu strizijahu ovce, sam s Irasom prijateljem svojim Odolamejcem. ¹³ I javiše Tamari govoreæi: eto svekar tvoj ide u Tamnu da striže ovce svoje. ¹⁴ A ona skide sa sebe udovièko ruho svoje, i uze pokrivalo i pokri lice, i sjede na raskršæe na putu koji ide u Tamnu. Jer vidje da je Silom odrastao a nju još ne udaše za nj. ¹⁵ A Juda kad je vidje, pomisli da je kurva, jer bješe pokrila lice svoje. ¹⁶ Pa svrnu s puta k njoj i reèe joj: pusti da legnem s tobom. Jer nije poznao da mu je snaha. A ona reèe: šta æeš mi dati da legneš sa mnom? ¹⁷ A on reèe: poslaæu ti jare iz stada. A ona mu reèe: ali da mi daš zalog dokle ga ne pošlješ. ¹⁸ A on reèe: kakav zalog da ti dam? A ona reèe: eto, prsten i rubac, i štap što ti je u ruci. I on joj dade, te leže s njom, i ona zatrudnje od njega. ¹⁹ Poslije ustavši Tamara otide i skide pokrivalo sa sebe i obuèe udovièko ruho. ²⁰ A Juda posla jare po prijatelju svom Odolamejcu da mu donese natrag od žene zalog. Ali je on ne naðe. ²¹ Pa pitaše ljude po onom mjestu gdje je ona bila govoreæi: gdje je ona kurva što je bila na raskršæu na ovom putu? A oni rekoše: nije ovdje bilo kurve. ²² I vrati se k Judi i reèe: ne naðoh je, nego još rekoše mještani: nije ovdje bilo kurve. ²³ A Juda reèe: neka joj, da se ne sramotimo; ja sam slao jare, ali je ti ne naðe. ²⁴ A kad proðe do tri mjeseca dana, javiše Judi govoreæi: Tamara snaha tvoja uèini preljubu, i evo zatrudnje od preljube. A Juda reèe: izvedite je da

se spali. ²⁵ A kad je povedoše, posla k svekru svojemu i poruèi: s èovjekom èije je ovo zatrudnjela sam. I reèe: traži èiji je ovaj prsten i rubac i štap. ²⁶ A Juda pozna i reèe: pravija je od mene, jer je ne dadoh sinu svojemu Silomu. I više ne leže s njom. ²⁷ A kad dođe vrijeme da rodi, a to blizanci u utrobi njezinoj. ²⁸ I kad se porađaše, jedno dijete pomoli ruku, a babica uze i veza mu crven konac oko ruke govoreæi: ovaj je prvi. ²⁹ Ali on uvuèe ruku, i gle izađe brat njegov, a ona reèe: kako prodrije? prodiranje neka ti bude. I nadješe mu ime Fares. ³⁰ A poslije izađe brat mu, kojemu oko ruke bijaše crveni konac, i nadješe mu ime Zara.

39

¹ A Josifa odvedoše u Misir; i Petefrije dvoranin Faraonov, zapovjednik stražarski, èovjek Misirac, kupi ga od Ismailjaca, koji ga odvedoše onamo. ² I Gospod bješe s Josifom, te bi sreæan, i življaše u kuæi gospodara svojega Misirca. ³ I gospodar njegov vidje da je Gospod s njim i da sve što radi Gospod vodi u napredak u ruci njegovoj. ⁴ I Josif steèe milost u njega, i dvoraše ga; a najposlije postavi ga nad cijelijem domom svojim, i što god imaše njemu dade u ruke. ⁵ A kad ga postavi nad domom svojim i nad svijem što imaše, od tada Gospod blagoslovi dom toga Misirca radi Josifa; i blagoslov Gospodnji bješe na svemu što imaše u kuæi i u polju. ⁶ I ostavi u Josifovijem rukama sve što imaše, i ne razbiraše ni za što osim jela koje jeđaše. A Josif bijaše lijepa stasa i lijepa lica. ⁷ I dogodi se poslije, te se žena gospodara njegova zagleda u Josifa, i reèe: lezi sa mnom. ⁸ A on ne htje, nego reèe ženi gospodara svojega: eto gospodar moj ne razbira ni za što što je u kuæi, nego što god ima dade meni u ruke. ⁹ Ni sam nije veæi od mene u ovoj kuæi, i ništa ne krije od mene osim tebe,

jer si mu žena; pa kako bih uèinio tako grdno zlo i Bogu zgriješio? ¹⁰ I ona govoraše take rijeèi Josifu svaki dan, ali je ne posluša da legne s njom ni da se bavi kod nje. ¹¹ A jedan dan kad dođe Josif u kuæu da radi svoj posao, a ne bješe nikoga od domašnjih u kuæi, ¹² Ona ga uhvati za haljinu govoreæi: lezi sa mnom. Ali on ostaviv joj u rukama haljinu svoju pobježe i otide. ¹³ A kad ona vidje gdje joj ostavi u rukama haljinu svoju i pobježe, ¹⁴ Viknu èeljad svoju, i reèe im govoreæi: gledajte, doveo nam je èovjeka Jevrejina da nas sramoti; dođe k meni da legne sa mnom, a ja povikah iza glasa; ¹⁵ A on kad èu gdje vièm, ostavi haljinu svoju kod mene i pobježe i otide. ¹⁶ I ona ostavi haljinu njegovu kod sebe dok mu gospodar dođe kuæi. ¹⁷ A tada mu reèe ovako govoreæi: sluga Jevrejnin, kojega si nam doveo, dođe k meni da me osramoti; ¹⁸ A ja povikah iza glasa, te on ostaviv haljinu svoju kod mene pobježe. ¹⁹ A kad gospodar njegov èu rijeèi žene svoje gdje mu reèe: to mi je uèinio sluga tvoj, razgnjevi se vrlo. ²⁰ I gospodar Josifov uhvati ga, i baci ga u tamnicu, gdje ležahu sužnji carski; i bi ondje u tamnici. ²¹ Ali Gospod bješe s Josifom i raširi milost svoju nad njim i uèini te omilje tamnièaru. ²² I povjeri tamnièar Josifu sve sužnje u tamnici, i što je god trebalo ondje èiniti on uređivaše. ²³ I tamnièar ne nadgledaše ništa što bješe u Josifovoj ruci, jer Gospod bješe s njim; i što god èinjaše, Gospod vođaše u napredak.

40

¹ Poslije toga dogodi se, te peharnik cara Misirskoga i hljebar skriviše gospodaru svomemu, caru Misirskom. ² I Faraon se razgnjevi na ta dva dvoranina, na starješinu nad peharnicima i na starješinu nad hljebarima; ³ I baci ih u tamnicu u kuæi zapovjednika stražarskoga, gdje Josif

bješe sužanj. ⁴ A zapovjednik stražarski odredi im Josifa da ih služi; i bijahu dugo u tamnici. ⁵ I usniše san obojica u jednu noć, svaki po značenju svojega sna za sebe, i peharnik i hljebar cara Misirskoga, koji bijahu sužnji u tamnici. ⁶ I sjutradan kad dođe Josif k njima, pogleda ih, a oni bjehu vrlo neveseli. ⁷ Pa zapita dvorane Faraonove, koji bijahu sužnji s njim u kući gospodara njegovog, i reče: što ste danas lica nevesela? ⁸ A oni mu rekoše: san usnismo obojica, a nema ko da nam kaže šta znae. A Josif im reče: šta znae, nije li u Boga? ali pripovjedite mi. ⁹ I starješina nad peharnicima pripovjedi san svoj Josifu govoreći: snih, a preda mnogom èokot; ¹⁰ I na èokotu bjehu tri loze, i napupi i procvate, i grožđe na njemu uzre; ¹¹ A u ruci mi bješe èaša Faraonova, te pobrah zrelo grožđe i iscijedih ga u èašu Faraonovu, i dodadoh èašu Faraonu. ¹² A Josif mu reče: ovo znae: tri su loze tri dana. ¹³ Još tri dana, i Faraon brojeći svoje dvorane uzeæe i tebe, i opet te postaviti u pređašnju službu, i opet æeš mu dodavati èašu kao i pređe dok si mu bio peharnik. ¹⁴ Ali nemoj zaboraviti mene kad budeš u dobru, uèini milost i pomeni za me Faraonu, i izvadi me iz ove kuæe. ¹⁵ Jer su me ukrali iz zemlje Jevrejske, a ovdje nijesam ništa uèinio da me bace u ovu jamu. ¹⁶ A kad vidje starješina nad hljebarima kako lijepo kaza san, reče Josifu: i ja snih, a meni na glavi tri kotarice bijele; ¹⁷ I u najgornjoj kotarici bijaše svakojakih kolaèa za Faraona, i ptice jeđahu iz kotarice na mojoj glavi. ¹⁸ A Josif odgovori i reče: ovo znae: tri kotarice tri su dana. ¹⁹ Još tri dana, i Faraon brojeći dvorane svoje izbaciae te i objesiaæ te na vješala, i ptice æe jesti s tebe meso. ²⁰ I kad dođe treći dan, to bješe dan u koji se rodio Faraon, i uèini Faraon gozbu svima slugama svojim, i naiđe među slugama svojim na starješinu nad peharnicima i na starješinu nad hljebarima; ²¹ I povrati starješinu nad pe-

harnicima u službu da dodaje èašu Faraonu; ²² A starješinu nad hljebarima objesi, kao što kaza Josif. ²³ I starješina nad peharnicima ne opomenu se Josifa, nego ga zaboravi.

41

¹ A poslije dvije godine dana usni Faraon, a on stoji na jednoj rijeci. ² I gle, iz rijeke izađe sedam krava lijepijeh i debelijeh, i stadoše pasti po obali. ³ I gle, iza njih izađe iz rijeke sedam drugih krava, ružnijeh i mršavijeh, i stadoše pored onijeh krava na obali. ⁴ I ove krave ružne i mršave pojedoh onijeh sedam krava lijepijeh i debelijeh. U tom se probudi Faraon. ⁵ Pa opet zaspav usni drugom, a to sedam klasova izraste iz jednoga stabla jedrijeh i lijepijeh; ⁶ A iza njih isklija sedam klasova malijeh i šturijeh; ⁷ Pa ovi klasovi mali pojedoh onijeh sedam velikijeh i jedrijeh. U tom se probudi Faraon i vidje da je san. ⁸ I kad bi ujutru, on se zabrinu u duhu, i poslav sazva sve gatare Misirske i sve mudarce, i pripovjedi im šta je snio; ali niko ne može kazati Faraonu šta znaèi. ⁹ Tada progovori starješina nad peharnicima Faraonu i reèe: danas se opomenuh grijeha svojega. ¹⁰ Kad se Faraon rasrdi na sluge svoje i baci u tamnicu u kuæi zapovjednika stražarskoga mene i starješinu nad hljebarima, ¹¹ Usnismo u jednu noæ ja i on, svaki za sebe po znaèenju sna svojega usnismo. ¹² A ondje bijaše s nama momèe Jevrejèe, sluga zapovjednika stražarskoga, i mi mu pripovjedismo sne, a on nam kaza šta èiji san znaèi. ¹³ I zbi se kako nam kaza: mene povrati Faraon u službu, a onoga objesi. ¹⁴ Tada Faraon posla po Josifa, i brže ga izvedoh iz tamnice, a on se obrija i preobue se, te izađe pred Faraona. ¹⁵ A Faraon reèe Josifu: usnih san, pa mi niko ne umije da kaže šta znaèi; a za tebe èujem da umiješ kazivati sne. ¹⁶ A Josif odgovori Faraonu i reèe: to nije u mojoj vlasti, Bog æe javiti dobro Faraonu.

¹⁷ I reèe Faraon Josifu: usnih, a ja stojim kraj rijeke na obali. ¹⁸ I gle, iz rijeke izaèe sedam krava debelijeh i lijepijeh, te stadoše pasti po obali. ¹⁹ I gle, iza njih izaèe sedam drugih krava rðavijeh, i vrlo ružnijeh i mršavijeh, kakvijeh nijesam vidio u cijeloj zemlji Misirskoj. ²⁰ I ove krave mršave i ružne pojedoh onijeh sedam debelijeh, ²¹ I kad im biše u trbuhu, ne poznaše se da su im u trbuhu, nego opet bjehu onako ružne kao prije. U tom se probudih. ²² Pa opet usnih, a to sedam klasova izraste iz jednoga stabla jedrijeh i lijepijeh; ²³ A iza njih iskljia sedam malijeh, tankijeh i šturijeh. ²⁴ I ovi tanki klasovi proždriješeh onijeh sedam lijepijeh. I ovo pripovjedih gatarima, ali mi nijedan ne zna kazati šta znaèi. ²⁵ A Josif reèe Faraonu: oba su sna Faraonova jednaka; Bog javlja Faraonu šta je naumio. ²⁶ Sedam lijepijeh krava jesu sedam godina, i sedam lijepijeh klasova jesu sedam godina; oba su sna jednaka. ²⁷ A sedam krava mršavijeh i ružnijeh, što izaèoh iza onijeh, jesu sedam godina; i sedam klasova sitnijeh i šturijeh biæe sedam godina gladnijeh. ²⁸ To je što rekoh Faraonu: Bog kaže Faraonu šta je naumio. ²⁹ Evo doæi æe sedam godina vrlo rodnijeh svoj zemlji Misirskoj. ³⁰ A iza njih nastæe sedam gladnijeh godina, gdje æe se zaboraviti sve obilje u zemlji Misirskoj, jer æe glad satrti zemlju, ³¹ Te se neæe znati to obilje u zemlji od gladi potonje, jer æe biti vrlo velika. ³² A što je dva puta zasopce Faraon snio, to je zato što je zacijelo Bog tako naumio, i naskoro æe to uèiniti Bog. ³³ Nego sada neka potraži Faraon èovjeka mudra i razumna, pa neka ga postavi nad zemljom Misirskom. ³⁴ I neka gleda Faraon da postavi starješine po zemlji, i pokupi petinu po zemlji Misirskoj za sedam rodnijeh godina; ³⁵ Neka skupljaju od svakoga žita za rodnijeh godina koje idu, i neka snesu pod ruku Faraonovu svakoga žita u sve gradove, i neka èuvaju,

³⁶ Da se nađe hrane zemlji za sedam godina gladnijeh, kad nastanu, da ne propadne zemlja od gladi. ³⁷ I ovo se uèini dobro Faraonu i svijem slugama njegovijem. ³⁸ I reèe Faraon slugama svojim: možemo li naèi èovjeka kakav je ovaj, u kojem bi bio duh Božji? ³⁹ Pa reèe Faraon Josifu: kad je tebi javio Bog sve ovo, nema nikoga tako mudra i razumna kao što si ti. ⁴⁰ Ti æeš biti nad domom mojim, i sav æe ti narod moj usta ljubiti; samo æu ovijem prijestolom biti veæi od tebe. ⁴¹ I još reèe Faraon Josifu: evo, postavljam te nad svom zemljom Misirskom. ⁴² I skide Faraon prsten s ruke svoje i metnu ga Josifu na ruku, i obuèe ga u haljine od tankoga platna, i objesi mu zlatnu verižicu o vratu, ⁴³ I posadi ga na kola koja bijahu druga za njegovijem, i zapovjedi da pred njim vièu: klanjajte se! i da ga je postavio nad svom zemljom Misirskom. ⁴⁴ I još reèe Faraon Josifu: ja sam Faraon, ali bez tebe neæe niko maèi ruke svoje ni noge svoje u svoj zemlji Misirskoj. ⁴⁵ I nadje Faraon Josifu ime Psontomfanih, i oženi ga Asenetom kæerju Potifere sveštenika Onskoga. I pođe Josif po zemlji Misirskoj. ⁴⁶ A bijaše Josifu trideset godina kad izađe pred Faraona cara Misirskoga. I otišav od Faraona obiđe svu zemlju Misirsku. ⁴⁷ I za sedam rodnijeh godina rodi zemlja svašta izobila. ⁴⁸ I stade Josif kupiti za tiješ sedam godina svakoga žita što bješe po zemlji Misirskoj, i snositi žito u gradove; u svaki grad snošaše žito s njiva koje bjehu oko njega. ⁴⁹ Tako nakupi Josif žita vrlo mnogo koliko je pijeska morskoga, tako da ga presta mjeriti, jer mu ne bješe broja. ⁵⁰ I dokle još ne nasta gladna godina, rodiše se Josifu dva sina, koje mu rodi Aseneta kæi Potifere sveštenika Onskoga. ⁵¹ I prvencu nadjede Josif ime Manasija, govoreæi: jer mi Bog dade da zaboravim svu muku svoju i sav dom oca svojega. ⁵² A drugome nadjede ime Jefrem, govoreæi: jer mi Bog dade da rastem u zemlji

nevolje svoje. ⁵³ Ali prođe sedam godina rodnijeh u zemlji Misirskoj; ⁵⁴ I nastu sedam godina gladnijeh, kao što je Josif naprijed kazao. I bješe glad po svijem zemljama, a po svoj zemlji Misirskoj bješe hljeba. ⁵⁵ Ali najposlije nastu glad i po svoj zemlji Misirskoj, i narod povika k Faraonu za hljeb; a Faraon reèe svima Misircima: idite k Josifu, pa što vam on kaže ono èinite. ⁵⁶ I kad glad bješe po svoj zemlji, otvori Josif sve žitnice, i prodavaše Misircima. I glad posta vrlo velika u zemlji Misirskoj. ⁵⁷ I iz svijeh zemalja dolazahu u Misir k Josifu da kupuju; jer posta velika glad u svakoj zemlji.

42

¹ A Jakov videæi da ima žita u Misiru, reèe sinovima svojim: šta gledate jedan na drugoga? ² I reèe: eto èujem da u Misiru ima žita; idite onamo te nam kupite otuda, da ostanemo živi i ne pomremo. ³ I desetorica braæe Josifove otidoše da kupe žita u Misiru. ⁴ A Venijamina brata Josifova ne pusti otac s braæom govoreæi: da ga ne bi zadesilo kakvo zlo. ⁵ I dođoše sinovi Izrailjevi da kupe žita s ostalima koji dolazahu; jer bješe glad u zemlji Hananskoj. ⁶ A Josif upravljao zemljom, i prodavaše žito svemu narodu po zemlji. I braæa Josifova došavši pokloniše mu se licem do zemlje. ⁷ A Josif ugledav braæu svoju pozna ih; ali se uèini da ih ne poznaje, i oštro im progovori i reèe: odakle ste došli? A oni rekoše: iz zemlje Hananske, da kupimo hrane. ⁸ Josif dakle pozna braæu svoju; ali oni njega ne poznaše. ⁹ I opomenu se Josif sanova koje je snio za njih; i reèe im: vi ste uhode; došli ste da vidite gdje je zemlja slaba. ¹⁰ A oni mu rekoše: nijesmo, gospodar; nego sluge tvoje dođoše da kupe hrane. ¹¹ Svi smo sinovi jednoga èovjeka, poštenu ljudi, nigda nijesu sluge tvoje bile uhode. ¹² A on im reèe: nije istina, nego

ste došli da vidite gdje je zemlja slaba. ¹³ A oni rekoše: nas je bilo dvanaest braæe, sluga tvojih, sinova jednoga èovjeka u zemlji Hananskoj; i eno, najmlaði je danas kod oca našega, a jednoga nema više. ¹⁴ A Josif im reèe: kaæem ja da ste vi uhode. ¹⁵ Nego hoæu da se uvjerim ovako: tako živ bio Faraon, neæete izaæi odavde dokle ne doæe amo najmlaði brat vaæ. ¹⁶ Poæljite jednoga između sebe neka dovede brata vaæega, a vi æete ostati ovdje u tamnici, pa æu vidjeti je li istina æto govorite; inaèe ste uhode, tako živ bio Faraon! ¹⁷ I zatvori ih u tamnicu na tri dana. ¹⁸ A treæi dan reèe im Josif: ako ste radi æivotu, ovo uèinite, jer se ja Boga bojim: ¹⁹ Ako ste poæteni ljudi, jedan brat između vas neka ostane u tamnici, a vi idite i odnesite æita koliko treba porodicama vaæim. ²⁰ Pa onda dovedite k meni najmlaðega brata svojega da se posvjedoèe rijeèi vaæe i da ne izginete. I oni uèiniæe tako. ²¹ I rekoæe jedan drugom: doista se ogrijeæismo o brata svojega, jer vidjesmo muku duæe njegove kad nam se moljaæe, pa ga se ogluæismo; zato doæe na nas ova muka. ²² A Ruvim odgovori im govoreæi: nijesam li vam govorio: nemojte se grijeæiti o dijete? ali me ne posluæaste; i zato se evo traæi od nas krv njegova. ²³ A oni ne znadijahu da ih Josif razumije, jer se s njim razgovarahu preko tumaèa. ²⁴ A Josif okrete se od njih, i zaplaka se. Potom se opet okrete k njima, i progovori s njima, i uzev između njih Simeuna veza ga pred njima. ²⁵ I zapovjedi Josif da im naspu vreæe æita, pa i novce æto je koji dao da metnu svakome u vreæu, i da im dadu braænjenice na put. I tako bi uèinjeno. ²⁶ I natovarivæi æito svoje na magarce svoje otidoæe. ²⁷ A jedan od njih otvoriv svoju vreæu da nahrani magarca svojega u jednoj gostionici, vidje novce svoje ozgo u vreæi. ²⁸ I reèe braæi svojoj: ja dobih natrag novce svoje, evo ih u mojoj vreæi. I zadrhta srce u njima i uplaæiæe se govoreæi

jedan drugome: što nam to uèini Bog? ²⁹ I došavši k Jakovu ocu svojemu u zemlju Hanansku, pripovjediše mu sve što im se dogodi, govoreæi: ³⁰ Oštro govoraše s nama èovjek, koji zapovijeda u onoj zemlji, i doèeka nas kao uhode. ³¹ A kad mu rekosmo: mi smo poštene ljudi, nigda nijesmo bili uhode; ³² Bilo nas je dvanaest braæe, sinova oca našega; jednoga veæ nema, a najmlaði je danas kod oca našega u zemlji Hananskoj; ³³ Reèe nam èovjek, koji zapovijeda u onoj zemlji: ovako æu doznati jeste li poštene ljudi: brata jednoga između sebe ostavite kod mene, a što vam treba za porodice vaše gladi radi, uzmite i idite. ³⁴ Poslije dovedite k meni brata svojega najmlaðega, da se uvjerim da nijeste uhode nego poštene ljudi; brata æu vam vratiti, i moæi æete trgovati po ovoj zemlji. ³⁵ A kad izruèivahu vreæe svoje, gle, svakome u vreæi bjehu u zavežljaju novci njegovi; i vidjevši zavežljaje novaca svojih uplašise se i oni i otac im. ³⁶ I reèe im Jakov otac njihov: potrstite mi djecu; Josifa nema, Simeuna nema, pa hoæete i Venijamina da uzmete; sve se skupilo na me. ³⁷ A Ruvim progovori i reèe ocu svojemu: dva sina moja ubij, ako ti ga ne dovedem natrag; daj ga u moje ruke, i ja æu ti ga opet dovesti. ³⁸ A on reèe: neæe iæi sin moj s vama, jer je brat njegov umro i on osta sam, pa ako bi ga zadesilo kako zlo na putu na koji æete iæi, svalili biste me stara s tugom u grob.

43

¹ Ali glad bješe vrlo velika u onoj zemlji. ² Pa kad pojedoše žito koje bijahu donijeli iz Misira, reèe im otac: idite opet, i kupite nam malo hrane. ³ A Juda mu progovori i reèe: tvrdo nam se zarekao onaj èovjek govoreæi: neæete vidjeti lica mojega, ako ne bude s vama brat vaš. ⁴ Ako æeš pustiti s nama brata našega, iæi æemo i kupiæemo ti hrane. ⁵ Ako li neæeš pustiti, neæemo iæi, jer nam je

kazao onaj èovjek: neæete vidjeti lica mojega, ako ne bude s vama brat vaš. ⁶ A Izrailj reèe: što mi to zlo uèinite i kazaste èovjeku da imate još jednoga brata? ⁷ A oni rekoše: èovjek je potanko raspitivao za nas i za rod naš govoreæi: je li vam jošte živ otac? imate li još braæe? a mi mu odgovarasmu kako nas pitaše. Jesmo li mogli kako znati da æe kazati: dovedite brata svojega? ⁸ I reèe Juda Izrailju ocu svojemu: pusti dijete sa mnom, pa æemo se podignuti i otiaæi, da ostanemo živi i ne pomremo i mi i ti i naša djeca. ⁹ Ja ti se jamèim za nj, iz moje ga ruke išti; ako ti ga ne dovedem natrag i preda te ne stavim, da sam ti kriv dovijeka. ¹⁰ Da nijesmo toliko oklijevali, do sada bismo se dva puta vratili. ¹¹ Onda reèe Izrailj otac njihov: kad je tako, uèinite ovo: uzmite što najljepše ima u ovoj zemlji u svoje vreæe, i ponesite èovjeku onom dar: malo tamjana i malo meda, mirisava korijenja i smirne, urme i badema. ¹² A novaca ponesite dvojinom, i uzmite novce što bijahu ozgo u vreæama vašim i odnesite natrag, može biti da je pogrješka. ¹³ I uzmite brata svojega, pa ustanite i idite opet k onom èovjeku. ¹⁴ A Bog svemoguæi da vam da da naðete milost u onoga èovjeka, da vam pusti brata vašega drugoga i Venijamina; ako li ostanem bez djece, nek ostanem bez djece. ¹⁵ Tada uzevši dare i novaca dvojinom, uzevši i Venijamina, podigoše se i otidoše u Misir, i izaðoše pred Josifa. ¹⁶ A Josif kad vidje s njima Venijamina, reèe èovjeku koji upravljaše kuæom njegovom: odvedi ove ljude u kuæu, pa nakolji mesa i zgotovi, jer æe u podne sa mnom jesti ovi ljudi. ¹⁷ I uèini èovjek kako Josif reèe, i uvede ljude u kuæu Josifovu. ¹⁸ A oni se bojahu kad ih èovjek voðaše u kuæu Josifovu, i rekoše: za novce koji preðe bjehu metnuti u vreæe naše vodi nas, dokle smisli kako æe nas okriviti, da nas zarobi i uzme naše magarce. ¹⁹ Pa pristupivši k èovjeku koji

upravljaše kuæom Josifovom, progovoriše mu na vratima kuænim, ²⁰ I rekoše: èuj, gospodaru; došli smo bili i pređe, i kupismo hrane; ²¹ Pa kad dođosmo u jednu gostionicu i otvorismo vreæe, a to novci svakoga nas bijahu ozgo u vreæi njegovoj, novci naši na mjeru; i evo smo ih donijeli natrag; ²² A druge smo novce donijeli da kupimo hrane; ne znamo ko nam metnu novce naše u vreæe. ²³ A on im reèe: budite mirni, ne bojte se; Bog vaš i Bog oca vašega metnuo je blago u vreæe vaše; novci su vaši bili u mene. I izvede im Simeuna. ²⁴ I uvede ih èovjek u kuæu Josifovu, i donese im vode te oprawe noge, i magarcima njihovijem položi. ²⁵ I pripraviše dar èekajuæi dokle dođe Josif u podne, jer èuše da æe oni ondje objedovati. ²⁶ I kad Josif dođe kuæi, iznesoše mu dar koji imahu kod sebe, i pokloniše mu se do zemlje. ²⁷ A on ih zapita kako su, i reèe: kako je otac vaš stari, za koga mi govoriste? je li jošte živ? ²⁸ A oni rekoše: dobro je sluga tvoj, otac naš; još je živ. I pokloniše mu se. ²⁹ A on pogledav vidje Venijamina brata svojega, sina matere svoje, i reèe: je li vam to najmlađi brat vaš za kojega mi govoriste? I reèe: Bog da ti bude milostiv, sinko! ³⁰ A Josifu goraše srce od ljubavi prema bratu svojemu, te brže potraži gdje æe plakati, i ušav u jednu sobu plaka ondje. ³¹ Poslije umiv se izađe, i ustežuæi se reèe: dajte objed. ³² I donesoše njemu napose, i njima napose, i Misircima koji objedovahu u njega napose, jer ne mogahu Misirci jesti s Jevrejima, jer je to neèisto Misircima. ³³ A sjeđahu pred njim stariji po starješinstvu svojem a mlađi po mladosti svojoj. I zgledahu se od èuda. ³⁴ I uzimajuæi jela ispred sebe slaše njima, i Venijaminu dopade pet puta više nego drugima. I piše i napiše se s njim.

44

¹ I zapovjedi Josif èovjeku što upravljaše kuæom nje-

govom govoreæi: naspi ovijem ljudima u vreæe žita koliko mogu ponijeti, i svakome u vreæu metni ozgo novce njegove. ² I èašu moju, èašu srebrnu, metni najmlaðemu u vreæu ozgo i novce za njegovo žito. I uèini kako mu Josif reèe. ³ A ujutru kad svanu, otpustiše ljude s magarcima njihovijem. ⁴ A kad izaðoše iz mjesta i još ne bijahu daleko, reèe Josif èovjeku što upravljaše kuæom njegovom: ustani, idi brže za onijem ljudima, i kad ih stigneš reci im: zašto vraæate zlo za dobro? ⁵ Nije li to èaša iz koje pije moj gospodar? i neæe li po njoj zacijelo poznati kakvi ste? zlo ste radili što ste to uèinili. ⁶ I on ih stiže, i reèe im tako. ⁷ A oni mu rekoše: zašto govoriš, gospodaru, take rijeèi? Saèuvaj Bože da sluge tvoje uèine tako što! ⁸ Eno smo ti donijeli natrag iz zemlje Hananske novce koje naðosmo ozgo u vreæama svojim, pa kako bismo ukrali iz kuæe gospodara tvojega srebro ili zlato? ⁹ U kojega se između sluga tvojih naðe, onaj neka pogine, i svrh toga mi æemo biti robovi gospodaru mojemu. ¹⁰ A on reèe: neka bude kako rekoste; ali u koga se naðe, onaj da mi bude rob, a vi ostali neæete biti krivi. ¹¹ I brže poskidaše svi na zemlju vreæe svoje, i razdriješiše svaki svoju vreæu. ¹² A on stade tražiti poèev od najstarijega, i kad dođe na najmlaðega, naðe se èaša u vreæi Venijaminovoj. ¹³ Tada razdriješe haljine svoje, i natovarivši svaki svoj tovar na svojega magarca vratili se u grad. ¹⁴ I dođe Juda s braæom svojom Josifu u kuæu, dok on još bijaše kod kuæe, i padoše pred njim na zemlju. ¹⁵ A Josif im reèe: šta ste to uèinili? zar nijeste znali da èovjek kao što sam ja može zacijelo doznati? ¹⁶ Tada reèe Juda: šta da ti reèemo, gospodaru? šta da govorimo? kako li da se pravdamo? Bog je otkrio zloèinstvo tvojih sluga. Evo, mi smo svi robovi tvoji, gospodaru, i mi i ovaj u koga se našla èaša. ¹⁷ A Josif reèe: Bože saèuvaj! neæu ja to; u koga se našla èaša on neka

Postanak 44:18 78 Postanak 44:34

mi bude rob, a vi idite s mirom ocu svojemu. ¹⁸ Ali Juda pristupiv k njemu reèe: èuj me, gospodaru; dopusti da progovori sluga tvoj gospodaru svojemu, i neka se gnjev tvoj ne raspali na slugu tvojega, jer si ti kao sam Faraon. ¹⁹ Gospodar moj zapita sluge svoje govoreæi: imate li oca ili brata? ²⁰ A mi rekosmo gospodaru svojemu: imamo stara oca i brata najmlaðega, koji mu se rodi u starosti; a njegov je brat umro, i on osta sam od matere svoje, i otac ga pazi. ²¹ A ti reèe slugama svojim: dovedite mi ga da ga vidim svojim oèima. ²² I rekosmo gospodaru svojemu: neæe moæi dijete ostaviti oca svojega; da ostavi oca svojega, odmah æe otac umrijeti. ²³ A ti reèe slugama svojim: ako ne doðe s vama brat vaø najmlaði, neæete viøe vidjeti lica mojega. ²⁴ A kad se vratismo k sluzi tvojemu a ocu mojemu, kazasmo mu rijeèi gospodara mojega. ²⁵ Poslije reèe nam otac: idite opet, kupite nam hrane. ²⁶ A mi rekosmo: ne moøemo iæi, osim ako bude brat naø najmlaði s nama, onda æemo iæi, jer ne moøemo vidjeti lica onoga èovjeka, ako ne bude s nama brat naø najmlaði. ²⁷ A sluga tvoj, otac moj, reèe nam: znate da mi je øena rodila dva sina. ²⁸ I jedan od njih otide od mene, i rekoh: zacijelo ga je raskinula zvjerka; i do sada ga ne vidjeh. ²⁹ Ako i ovoga odvedete od mene i zadesi ga kakvo zlo, svaliæete me stara u grob s tugom. ³⁰ Pa sada da otidem k sluzi tvojemu, ocu svojemu, a ovo dijete da ne bude s nama, kako je duøa onoga vezana za duøu ovoga, ³¹ Umrijeæe kad vidi da nema djeteta, te æe sluge tvoje svaliti staroga slugu tvojega a oca svojega s tugom u grob. ³² A tvoj se sluga podjemèio za dijete ocu svojemu rekav: ako ti ga ne dovedem natrag, da sam kriv ocu svojemu dovijeka. ³³ Zato neka sluga tvoj ostane mjesto djeteta da bude rob gospodaru mojemu a dijete neka ide s braæom svojom. ³⁴ Jer kako bih se vratio k ocu svojemu bez djeteta,

da gledam jade koji bi mi oca zadesili?

45

¹ Tada Josif ne moguæi se uzdržati pred ostalima koji stajahu oko njega, povika: izađite svi napolje. Tako ne osta niko kod njega kad se Josif pokaza braæi svojoj. ² Pa briznu plakati tako da èuše Misirci, èu i dom Faraonov. ³ I reèe Josif braæi svojoj: ja sam Josif; je li mi otac još u životu? Ali mu braæa ne mogahu odgovoriti, jer se prepadoše od njega. ⁴ A Josif reèe braæi svojoj: pristupite bliže k meni. I pristupiše; a on reèe: ja sam Josif brat vaš, kojega prodadoste u Misir. ⁵ A sada nemojte žaliti niti se kajati što me prodadoste ovamo, jer Bog mene posla pred vama radi života vašega. ⁶ Jer je veæ dvije godine dana glad u zemlji, a biæe još pet godina, gdje neæe biti ni oranja ni žetve. ⁷ A Bog me posla pred vama, da vas saèuva na zemlji i da vam izbavi život izbavljanjem prevelikim. ⁸ I tako nijeste me vi opravili ovamo nego sam Bog, koji me postavi ocem Faraonu i gospodarem od svega doma njegova i starješinom nad svom zemljom Misirskom. ⁹ Vratite se brže k ocu mojemu i kažite mu: ovako veli sin tvoj Josif: Bog me je postavio gospodarem svemu Misiru, hodi k meni, nemoj oklijevati. ¹⁰ Sjedjeæeš u zemlji Gesemskoj i biæeš blizu mene, ti i sinovi tvoji i sinovi sinova tvojih, i ovce tvoje i goveda tvoja i što je god tvoje. ¹¹ I ja æu te hraniti ondje, jer æe još pet godina biti glad, da ne pogineš od gladi ti i dom tvoj i što je god tvoje. ¹² A eto vidite oèima svojima, i brat moj Venijamin svojima oèima, da vam ja iz usta govorim. ¹³ Kažite ocu mojemu svu slavu moju u Misiru i što ste god vidjeli; pohitajte i dovedite ovamo oca mojega. ¹⁴ Tada pade oko vrata Venijaminu bratu svojemu i plaka. I Venijamin plaka o vratu njegovu. ¹⁵ I izljubi svu braæu svoju i isplaka

se nad njima. Potom se braæa njegova razgovarahu s njim. ¹⁶ I èu se glas u kuæi Faraonovoj, i rekoše: doðoše braæa Josifu. I mило bi Faraonu i slugama njegovijem; ¹⁷ I reèe Faraon Josifu: kaži braæi svojoj: ovako uèinite: natovarite magarce svoje, pa idite i vratite se u zemlju Hanansku, ¹⁸ Pa uzmite oca svojega i èeljad svoju, i doðite k meni, i daæu vam najbolje što ima u zemlji Misirskoj, i ješæete najbolje obilje ove zemlje. ¹⁹ A ti im zapovjedi: ovako uèinite: uzmite sa sobom iz zemlje Misirske kola za djecu svoju i za žene svoje, i povežite oca svojega i doðite ovamo; ²⁰ A na pokuæstvo svoje ne gledajte, jer što ima najbolje u svoj zemlji Misirskoj vaše je. ²¹ I sinovi Izrailjevi uèiniše tako; i Josif im dade kola po zapovijesti Faraonovoj; dade im i brašnjenice na put. ²² I svakome dade po dvoje haljine, a Venijaminu dade trista srebrnika i petore haljine. ²³ A ocu svojem u poslao još deset magaraca natovarenijeh najljepšijeh stvari što ima u Misiru, i deset magarica natovarenijeh žita i hljeba i jestiva ocu na put. ²⁴ Tako opravi braæu svoju, i poðoše; i reèe im: nemojte se koriti putem. ²⁵ Tako se vratiše iz Misira, i doðoše u zemlju Hanansku k Jakovu ocu svojem. ²⁶ I javiše mu i rekoše: još je živ Josif, i zapovjeda nad svom zemljom Misirskom. A u njemu srce prenemože, jer im ne vjerovaše. ²⁷ Ali kad mu kazaše sve rijeèi Josifove, koje im je Josif rekao, i vidje kola, koja poslao Josif po oca, tada oživje duh Jakova oca njihova; ²⁸ I reèe Izrailj: dosta mi je kad je još živ sin moj Josif; idem da ga vidim dokle nijesam umro.

46

¹ Tada poðe Izrailj sa svijem što imaše, i došav u Virsaveju prinese žrtvu Bogu oca svojega Isaka. ² I Bog reèe Izrailju noæu u utvari: Jakove! Jakove! A on odgovori: evo me. ³ I Bog mu reèe: ja sam Bog, Bog oca tvojege; ne

boj se otiaei u Misir; jer æu ondje naèiniti od tebe narod velik. ⁴Ja æu iaei s tobom u Misir, i ja æu te odvesti onamo, i Josif æe metnuti ruku svoju na oèi tvoje. ⁵I poðe Jakov od Virsaveje; i sinovi Izrailjevi posadiše Jakova oca svojega i djecu svoju i žene svoje na kola koja posla Faraon po nj. ⁶I uzeše stoku svoju i blago svoje što bijahu stekli u zemlji Hananskoj; i doðoše u Misir Jakov i sva porodica njegova. ⁷Sinove svoje i sinove sinova svojih, kæeri svoje i kæeri sinova svojih, i svu porodicu svoju dovede sa sobom u Misir. ⁸A ovo su imena djece Izrailjeve što doðoše u Misir: Jakov i sinovi njegovi. Prvenac Jakovljevi Ruvim; ⁹I sinovi Ruvimovi: Enoh, Faluj, Esron i Harmija. ¹⁰A sinovi Simeunovi: Jemuilo, Jamin, Aod, Jahin, Soar i Saul, sin jedne Hananejke. ¹¹Sinovi Levijevi: Girson, Kat i Merarije. ¹²Sinovi Judini: Ir, Avnan, Silom, Fares i Zara; a umrli bjehu Ir i Avnan u zemlji Hananskoj, ali bijahu sinovi Faresovi Esrom i Jemuilo. ¹³Sinovi Isaharovi: Tola, Fuva, Jov i Simron. ¹⁴Sinovi Zavulonovi: Sered, Alon, i Ahojilo. ¹⁵To su sinovi Lijini, koje rodi Jakovu u Padan-Aramu, i jošte Dina kæi njegova. Svega duša, sinova njegovijeh i kæeri njegovijeh bješe trideset i tri. ¹⁶Sinovi Gadovi: Sifon, Agije, Sunije, Esvon, Irije, Arodije i Arilije. ¹⁷Sinovi Asirovi: Jemna, Jesva, Jesvija i Verija, i sestra njihova Sara. A sinovi Verijini Hovor i Melhilo. ¹⁸To su sinovi Zelfe, koju dade Lavan Liji kæeri svojoj, i ona ih rodi Jakovu, šesnaest duša. ¹⁹A sinovi Rahilje žene Jakovljeve: Josif i Venijamin. ²⁰A Josifu se rodiše u Misiru od Asenete kæeri Potifere sveštenika Onskoga: Manasija i Jefrem. ²¹A sinovi Venijaminovi: Vela, Veher, Asvil, Gira, Naman, Ihije, Ros, Mupim, Upim i Arad. ²²To su sinovi Rahiljini što se rodiše Jakovu, svega èetrnaest duša. ²³I sin Danov: Asom. ²⁴A sinovi Neftalimovi: Asilo, Gunije, Jeser i Silim. ²⁵To su sinovi Vale, koju dade Lavan Rahilji kæeri svojoj i ona

ih rodi Jakovu; svega sedam duša. ²⁶ A svega duša što dođoše s Jakovom u Misir a izađoše od bedara njegovijeh, osim žena sinova Jakovljevijeh, svega duša bješe šezdeset i šest. ²⁷ I dva sina Josifova koji mu se rodiše u Misiru; svega dakle duša doma Jakovljeva, što dođoše u Misir, bješe sedamdeset. ²⁸ A Judu posla Jakov naprijed k Josifu, da mu javi da izađe preda nj u Gesem. I dođoše u zemlju Gesemsku. ²⁹ A Josif upreže u kola svoja, i izađe na susret Izrailju ocu svojemu u Gesem; i kad ga vidje Jakov, pade mu oko vrata, i plaka dugo o vratu njegovu. ³⁰ I reèe Izrailj Josifu: sada ne marim umrijeti kad sam te vidio da si jošte živ. ³¹ A Josif reèe braæi svojoj i domu oca svojega: idem da javim Faraonu; ali æu mu kazati: braæa moja i dom oca mojega iz zemlje Hananske dođoše k meni; ³² A ti su ljudi pastiri i svagda su se bavili oko stoke, i dovedoše ovce svoje i goveda svoja i što god imaju. ³³ A kad vas Faraon dozove, reæi æe vam: kakvu radnju radite? ³⁴ A vi kažite: pastiri su bile sluge tvoje od mladosti, i mi i stari naši; da biste ostali u zemlji Gesemskoj; jer su Misircima svi pastiri neèisti.

47

¹ I otišav Josif javi Faraonu i reèe: otac moj i braæa moja s ovcama svojim i s govedima svojim i sa svijem što imaju dođoše iz zemlje Hananske, i evo ih u zemlji Gesemskoj. ² I uzev nekolicinu braæe svoje, pet ljudi, izvede ih pred Faraona. ³ A Faraon reèe braæi njegovoj: kakvu radnju radite? A oni rekoše Faraonu: pastiri su sluge tvoje, i mi i naši stari. ⁴ Još rekoše Faraonu: dođosmo da živimo kao došljaci u ovoj zemlji, jer nema paše za stoku tvojih sluga, jer je velika glad u zemlji Hananskoj; a sada dopusti da žive u zemlji Gesemskoj sluge tvoje. ⁵ A Faraon reèe Josifu: otac tvoj i braæa tvoja dođoše k tebi; ⁶ U tvojoj je vlasti zemlja

Misirska; na najboljem mjestu u ovoj zemlji naseli oca svojega i braæu svoju, neka žive u zemlji Gesemskoj; i ako koje znaš između njih da su vrijedni ljudi, postavi ih nad mojom stokom. ⁷ Poslije dovede Josif i Jakova oca svojega i izvede ga pred Faraona, i blagoslovi Jakov Faraona. ⁸ A Faraon reèe Jakovu: koliko ti ima godina? ⁹ Odgovori Jakov Faraonu: meni ima sto i trideset godina, kako sam došljak. Malo je dana života mojega i zli su bili, niti stižu vijeka otaca mojih, koliko su oni živjeli. ¹⁰ I blagosloviv Jakov Faraona otide od Faraona. ¹¹ A Josif naseli oca svojega i braæu svoju, i dade im dobro u zemlji Misirskoj na najboljem mjestu te zemlje, u zemlji Rameskoj, kao što zapovjedi Faraon. ¹² I hranjaše Josif hljebom oca svojega i braæu svoju i sav dom oca svojega do najmanjega. ¹³ Ali nesta hljeba u svoj zemlji, jer glad bijaše vrlo velika, i uzmuèi se zemlja Misirska i zemlja Hananska od gladi. ¹⁴ I pokupi Josif sve novce što se nalažahu po zemlji Misirskoj i po zemlji Hananskoj za žito koje kupovahu, i sлагаše novce u kuæu Faraonovu. ¹⁵ A kad nesta novaca u zemlji Misirskoj i u zemlji Hananskoj, stadoše svi Misirci dolaziti k Josifu govoreæi: daj nam hljeba; zašto da mremo kod tebe, što novaca nema? ¹⁶ A Josif im govoraše: dajte stoku svoju, pa æu vam dati hljeba za stoku, kad je nestalo novaca. ¹⁷ I dovođahu stoku svoju k Josifu, i Josif im davaše hljeba za konje i za ovce i za goveda i za magarce. Tako ih prehrani onu godinu hljebom za svu stoku njihovu. ¹⁸ A kad prođe ona godina, stadoše opet dolaziti k njemu druge godine govoreæi: ne možemo tajiti od gospodara svojega, ali je novaca nestalo, i stoka koju imasmo u našega je gospodara; i nije ostalo ništa da donesemo gospodaru svojemu osim tjelesa naših i njiva naših. ¹⁹ Zašto da mremo na tvoje oèi? evo i nas i naših njiva; kupi nas i njive naše za hljeb, da s njivama svojim budemo robovi

Faraonu, i daj žita da ostanemo živi i ne pomremo i da zemlja ne opusti. ²⁰ Tako pokupova Josif Faraonu sve njive u Misiru, jer Misirci prodavahu svaki svoju njivu, kad glad uze jako mah među njima. I zemlja posta Faraonova. ²¹ A narod preseli u gradove od jednoga kraja Misira do drugoga. ²² Samo ne kupi svešteničkih njiva; jer Faraon odredi dio sveštenicima, i hranjahu se od svojega dijela, koji im dade Faraon, te ne prodaše svojih njiva. ²³ A Josif reče narodu: evo kupih danas vas i njive vaše Faraonu; evo vam sjemena, pa zasijte njive. ²⁴ A što bude roda, daæete peto Faraonu, a èetiri dijela neka budu vama za sjeme po njivama i za hranu vama i onijema koji su po kuæama vašim i za hranu djeci vašoj. ²⁵ A oni rekoše: ti si nam život saèuvao; neka naðemo milost pred gospodarem svojim da budemo robovi Faraonu. ²⁶ I postavi Josif zakon do današnjega dana za njive Misirske da se daje peto Faraonu; samo njive svešteničke ne postaaše Faraonove. ²⁷ A djeca Izrailjeva življahu u zemlji Misirskoj u kraju Gesemskom, i držahu ga, i narodiše se i namnožiše se veoma. ²⁸ I Jakov poživje u zemlji Misirskoj sedamnaest godina; a svega bi Jakovu sto i èetrdeset i sedam godina. ²⁹ A kad se približi vrijeme Izrailju da umre, dozva sina svojega Josifa, i reče mu: ako sam našao milost pred tobom, metni ruku svoju pod stegno moje, i uèini mi milost i vjeru, nemoj me pogrepsti u Misiru; ³⁰ Nego neka ležim kod otaca svojih; i ti me odnesi iz Misira i pogrebi me u grobu njihovu. A on reče: uèiniæu kako si kazao. ³¹ I reče mu Jakov: zakuni mi se. I on mu se zakle. I pokloni se Izrailj preko uzglavlja od odra svojega.

48

¹ Poslije javiše Josifu: eno, otac ti je bolestan. A on povede sa sobom dva sina svoja, Manasiju i Jefrema. ² I

javiše Jakovu i rekoše: evo sin tvoj Josif ide k tebi. A Izrailj se okrijepi, te sjede na postelji svojoj. ³ I reèe Jakov Josifu: Bog svemoguæi javi se meni u Luzu u zemlji Hananskoj, i blagoslovi me; ⁴ I reèe mi: uèiniæu te da narasteš i namnožiš se; i uèiniæu od tebe mnoštvo naroda, i daæu zemlju ovu sjemenu tvojemu nakon tebe da je njihova do vijeka. ⁵ Sada dakle dva sina tvoja, što ti se rodiše u zemlji Misirskoj prije nego dođoh k tebi u Misir, moji su, Jefrem i Manasija kao Ruvim i Simeun neka budu moji. ⁶ A djeca koju rodiš poslije njih, neka budu tvoja i neka se po imenu braæe svoje zovu u našljedstvu svojem. ⁷ Jer kad se vratih iz Padana, umrije mi Rahilja u zemlji Hananskoj na putu, kad bješe još malo do Efrate; i pogreboh je na putu u Efratu, a to je Vitlejem. ⁸ A vidjev Izrailj sinove Josifove, reèe: ko su ovi? ⁹ A Josif reèe ocu svojem: moji sinovi, koje mi Bog dade ovdje. A on reèe: dovedi ih k meni, da ih blagoslovim. ¹⁰ A oèi bjehu Izrailju otežale od starosti, te ne mogaše dobro vidjeti. A kad mu ih privede, cjeliva ih i zagrli. ¹¹ I reèe Izrailj Josifu: nijesam mislio da æu vidjeti lice tvoje; a gle, Bog mi dade da vidim i porod tvoj. ¹² A Josif odmaèe ih od koljena njegovijeh i pokloni se licem do zemlje. ¹³ Pa ih uze Josif obojicu, Jefrema sebi s desne strane a Izrailju s lijeve, Manasiju pak sebi s lijeve strane a Izrailju s desne; i tako ih primaèe k njemu. ¹⁴ A Izrailj pruživ desnu ruku svoju metnu je na glavu Jefremu mlaðemu, a lijevu na glavu Manasiji, tako namjestiv ruke navlaš, ako i jest Manasija bio prvenac. ¹⁵ I blagoslovi Josifa govoreæi: Bog, kojemu su svagda ugaðali oci moji Avram i Isak, Bog, koji me je hranio otkako sam postao do današnjega dana, ¹⁶ Anðeo, koji me je izbavljao od svakoga zla, da blagoslovi djecu ovu, i da se po mojem imenu i po imenu otaca mojih Avrama i Isaka prozovu, i da se kao ribe namnože na zemlji! ¹⁷ A Josif kad vidje gdje

otac metnu desnu ruku svoju na glavu Jefremu, ne bi mu milo, pa uhvati za ruku oca svojega da je premjesti s glave Jefremove na glavu Manasijinu. ¹⁸ I reèe Josif ocu svojemu: ne tako, oèe; ovo je prvenac, metni desnicu njemu na glavu. ¹⁹ Ali otac njegov ne htje, nego reèe: znam, sine, znam; i od njega æe postati narod, i on æe biti velik; ali æe mlaði brat njegov biti veæi od njega, i sjeme æe njegovo biti veliko mnoštvo naroda. ²⁰ I blagoslovi ih u onaj dan i reèe: tobom æe Izrailj blagosiljati govoreæi: Bog da te uèini kao Jefrema i kao Manasiju. Tako postavi Jefrema pred Manasiju. ²¹ Poslije reèe Izrailj Josifu: evo ja æu skoro umrijeti; ali æe Bog biti s vama i odvešæe vas opet u zemlju otaca vaših. ²² I ja ti dajem jedan dio više nego braæi tvojoj, koji uzeh iz ruku Amorejskih maèem svojim i lukom svojim.

49

¹ Poslije sazva Jakov sinove svoje i reèe: skupite se da vam javim šta æe vam biti do pošljedka. ² Skupite se i poslušajte, sinovi Jakovljevi, poslušajte Izrailja oca svojega. ³ Ruvime, ti si prvenac moj, krjepost moja i poèetak sile moje; prvi gospodstvom i prvi snagom. ⁴ Navro si kao voda; neæeš biti prvi; jer si stao na postelju oca svojega i oskvrnio je legav na nju. ⁵ Simeun i Levi, braæa, maèevi su im oružje nepravdi. ⁶ U tajne njihove da ne ulazi duša moja, sa zborom njihovijem da se ne sastavlja slava moja; jer u gnjevu svojem pobiše ljude, i za svoje veselje pokidaše volove. ⁷ Proklet da je gnjev njihov, što bješe nagao, i ljutina njihova, što bješe žestoka; razdjeljaæu ih po Jakovu, i rasuæu ih po Izrailju. ⁸ Juda, tebe æe hvaliti braæa tvoja, a ruka æe ti biti za vratom neprijateljima tvojim, i klanjaæe ti se sinovi oca svojega. ⁹ Laviaæu Juda! s plijena si se vratio, sine moj; spusti

se i leže kao lav i kao ljuti lav; ko æ ga probuditi?
¹⁰ Palica vladalaèka neæe se odvojiti od Jude niti od nogu njegovijeh onaj koji postavlja zakon, dokle ne dođe onaj kome pripada, i njemu æ se pokoravati narodi. ¹¹ Veže za èokot magare svoje, i za plemenitu lozu mlade od magarice svoje; u vinu pere haljinu svoju i ogrtaè svoj u soku od grožđa. ¹² Oèi mu se crvene od vina i zubi bijele od mlijeka. ¹³ Zavulon æ živjeti pokraj mora i gdje pristaju lađe, a međa æ mu biti do Sidona. ¹⁴ Isahar je magarac jak u kostima, koji leži u toru, ¹⁵ I vidjev da je poèivanje dobro i da je zemlja mila, sagnuæe ramena svoja da nosi, i plaææe danak. ¹⁶ Dan æ suditi svojemu narodu, kao jedno između plemena Izrailjevih. ¹⁷ Dan æ biti zmija na putu i guja na stazi, koja ujeda konja za kièicu, te pada konjik nauznako. ¹⁸ Gospode, tebe èekam da me izbaviš. ¹⁹ A Gad, njega æ vojska svladati; ali æ najposlije on nadvladati. ²⁰ U Asira æ biti obilata hrana, i on æ davati slasti carske. ²¹ Neftalim je košuta puštena, i govoriæe lijepe rijeèi. ²² Josif je rodna grana, rodna grana kraj izvora, kojoj se ogranci raširiše svrh zida. ²³ Ako ga i ucvijeliše ljuto i strijeljaše na nj, i biše mu neprijatelji strijelci, ²⁴ Opet osta jak luk njegov i ojaèaše mišice ruku njegovijeh od ruku jakoga Boga Jakovljeva, odakle posta pastir, kamen Izrailju, ²⁵ Od silnoga Boga oca tvojega, koji æ ti pomagati, i od svemoguæega, koji æ te blagosloviti blagoslovima ozgo s neba, blagoslovima ozdo iz bezdana, blagoslovima od dojaka i od materice. ²⁶ Blagoslovi oca tvojega nadvisiše blagoslove mojih starijeh svrh brda vjeènijeh, neka budu nad glavom Josifovom i nad tjemenom odvojenoga između braæe. ²⁷ Venijamin je vuk grabljivi, jutrom jede lov, a veèerom dijeli plijen. ²⁸ Ovo su dvanaest plemena Izrailjevih, i ovo im otac izgovori kad ih blagoslovi, svako blagoslovom njegovijem

blagoslovi ih. ²⁹ Potom im zapovjedi i reèe im: kad se priberem k rodu svojem, pogrebite me kod otaca mojih u peæini koja je na njivi Efrona Hetejina, ³⁰ U peæini koja je na njivi Makpelskoj prema Mamriji u zemlji Hananskoj, koju kupi Avram s njivom u Efrona Hetejina da ima svoj grob. ³¹ Ondje pogreboše Avrama i Saru ženu njegovu, ondje pogreboše Isaka i Reveku ženu njegovu, i ondje pogreboh Liju. ³² A kupljena je njiva i peæina na njoj u sinova Hetovijeh. ³³ A kad izgovori Jakov zapovjesti sinovima svojim, diže noge svoje na postelju, i umrije, i pribran bi k rodu svojem.

50

¹ Tada Josif pade na lice ocu svojem, i plaka nad njim cjelujuæi ga. ² I zapovjedi Josif slugama svojim ljekarima da mirisima pomažu oca njegov; i ljekari pomazaše mirisima Izrailja. ³ I navrši mu se èetrdeset dana, jer toliko dana treba onijem koje pomažu mirisima; i plakaše za njim Misirci sedamdeset dana. ⁴ A kad proðoše žalosni dani, reèe Josif domašnjima Faraonovijem govoreæi: ako sam našao milost pred vama, govorite Faraonu i recite: ⁵ Otac me je moj zakleo govoreæi: evo, ja æu skoro umrijeti; u grobu mojem, koji iskopah u zemlji Hananskoj, ondje me pogrebi. Pa sada da idem da pogrebem oca svojega, a poslije æu opet doæi. ⁶ A Faraon mu reèe: idi, pogrebi oca svojega kako te je zakleo. ⁷ I otide Josif da pogrebe oca svojega; i s njim poðoše sve sluge Faraonove, starješine od doma njegov i sve starješine od zemlje Misirske, ⁸ I sav dom Josifov i braæa njegov i dom oca njegov; samo djecu svoju i ovce svoje i goveda svoja ostaviše u zemlji Gesemskoj. ⁹ A poðe s njim i kola i konjika toliko da bješe vojska vrlo velika. ¹⁰ A kad doðoše na gumno Atadovo, koje je s onu stranu Jordana, plakaše

ondje mnogo i vrlo tužno; i Josif uèini žalost za ocem svojim za sedam dana. ¹¹ A ljudi iz one zemlje, Hananejci, kad vidješe plaè na gumnu Atadovu, rekoše: u velikoj su žalosti Misirci. Zato prozvaše ono mjesto s onu stranu Jordana žalost Misirska. ¹² I uèiniše mu sinovi njegovi kako im bješe zapovjedio. ¹³ Onesoše ga sinovi njegovi u zemlju Hanansku, i pogreboše ga u peæini na njivi Makpelskoj, koju kupi Avram da ima svoj grob u Efrona Hetejina prema Mamriji. ¹⁴ I pogrebavši oca svojega vrati se Josif u Misir i braæa njegova i svi koji bijahu izašli s njim da pogrebu oca njegova. ¹⁵ A braæa Josifova videæi gdje im otac umrije, rekoše: može biti da se Josif srdi na nas, pa æe nam se osvetiti za sve zlo što mu uèinismo. ¹⁶ Zato poruèiše Josifu: otac tvoj zapovjedi na smrti i reèe: ¹⁷ Ovako kažite Josifu: molim te, oprosti braæi svojoj bezakonje i grijeh, što ti pakostiše; sada oprosti bezakonje slugama Boga oca tvojega. A Josif zaplaka se kad mu to rekoše. ¹⁸ Poslije doðoše i braæa njegova i padoše pred njim i rekoše: evo smo sluge tvoje. ¹⁹ A Josif im reèe: ne bojte se, zar sam ja mjesto Boga? ²⁰ Vi ste mislili zlo po me, ali je Bog mislio dobro, da uèini što se danas zbiva, da se saèuva u životu mnogi narod. ²¹ Ne bojte se dakle; ja æu hraniti vas i vašu djecu. Tako ih utješi i oslobodi. ²² Tako življaše Josif u Misiru s domom oca svojega, i poživje sto i deset godina. ²³ I vidje Josif sinove Jefremove do treæega koljena; i sinovi Mahira sina Manasijina rodiše se i odrastoše na koljenima Josifovijem. ²⁴ I reèe Josif braæi svojoj: ja æu skoro umrijeti; ali æe vas zacijelo Bog pohoditi, i izvešæe vas iz ove zemlje u zemlju za koju se zakleo Avramu, Isaku i Jakovu. ²⁵ I zakle Josif sinove Izrailjeve i reèe: zaista æe vas pohoditi Bog; a vi onda odnesite kosti moje odavde. ²⁶ Potom umrije Josif, a bješe mu sto i deset godina; i pomazavši ga mirisima metnuše

Postanak 50:26

90

Postanak 50:26

ga u kovèeg u Misiru.

Sveta Biblija
The Holy Bible in Serbian (Latin alphabet), translated by Vuk
Karadžić and Đura Daničić

Public Domain

Language: srpski jezik (Serbian)

Translation by: Vuk Karadžić, Đura Daničić

Vuk Karadžić translated the New Testament of the Bible in Serbian, publishing it in Vienna in 1847. Đura Daničić assisted Karadžić in that work, and later added an Old Testament translation, published in Belgrade in 1865. This copy was brought to you by eBible.org.

2018-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 12 Nov 2018

b8f62a27-62f9-583b-a831-9166bce7ae27